

WOMU SI BA GUSUNƆ KUA

Tire teni, ten gari s̄awa womu si ba GusunƆ kua yellun di. Womu sin gasu su s̄awa siarabu, gasu kanaru, gasu bu ka torarun suuru kana, gasu bu ka faaba kana GusunƆn mi, k̄sa gaa yà n bu deema, gasu maa nuku sankiranun s̄.

Yesun tii u womu sin gari ḡe sia win s̄s̄siru s̄. GisƆ womu si, su kua ḡa girinu naan̄ dokeobun s̄aru s̄.

Ba womu si b̄nu kuawa suba n̄bu. B̄nu baayere ya domarun gari m̄ yen wii gober̄.

Tire ten kpunaa

1. Womusun b̄nu gbiikaa, womu 1n di sere womu 41.
2. Womusun b̄nu yiruse, womu 42n di sere womu 72.
3. Womusun b̄nu itase, womu 73n di sere womu 89.
4. Womusun b̄nu nnese, womu 90n di sere womu 106.
5. Womusun b̄nu n̄buse, womu 107n di sere womu 150.

WOMUSUN B̄NU GBIKAA

1

¹ Wi u s̄a doo n̄arugii,
wiyā u ku ra t̄n k̄sobun gari n̄.

Wiyā u ku ra durumgibu sw̄i.

Wiyā u ku ra n w̄a ka be ba GusunƆ atafiru m̄.

² Wiyā u ra n nuku dobu m̄ GusunƆn gari s̄ s̄ s̄
s̄.

Wiyā u ra n GusunƆn gari bwisikum̄ w̄kuru.

Wiyā u ra n GusunƆn gari k̄i saa kpuro.

³ U sãa nge dãa te ta yõ daara.
 Ten wurusu ra n bekusu sãawa saa kpuro.
 Ta ra mawa ten marubun saa sã.
 Tõnu wi u sãa nge me,
 ye u seewa u wõri kpuro, ya ra koorewa.
⁴ Adama tãn kãso kun doo nõuru wasi.
 U ñ sãa nge dãa te.
 Yaka gbebusa u ka weene si woo ga ra yarinasi.
⁵ U ñ gem wasi Gusunã u n nùn siri.
 U ñ maa kpẽ u n wãa gemgibun wuurã.
⁶ Domi win swaa dõwa kam koo yerã.
 Adama Yinni Gusunãwa u gemgibu swaa gbiiye.

2

¹⁻² Yinni Gusunã u goo gõsa u bandu wẽ.
 Mban sãna sinambu ba nùn seesimã.
 Mban sãna tem yẽrobu ba nùn seesimã.
 Mban sãna tem wirugibu ba tabun sãuru mã.
 Mban sãna bwesenu nu arukawani bõkumã.
 Mban sãna tãmba nõ tã mã ba mã,
³ su ben dam bua, su tii yakia ben yorun di.
⁴⁻⁶ Ba n yẽ ma kama mi,
 domi Gusunã u bu yẽemã.
 Yinni u sã wãllã u bu yaakoru mã.
 U sunã wi u gõsa swãi kã win guurã te ba mã Siõni.
 Yen sã, i n tii se,
 kpa u ku bẽe seeyasia ka mõru,
 kpa i nanda win mõru bakan sã.
⁷ Sunã wi, u nee, kon kpara ye Yinni Gusunã u man
 sãwa.
 U nee, gisã na kua win bii.
 Gisã u kua nen tundo.
⁸ U man sãwa u nee,
 na n nùn bwesenu kpuro kana,

u koo man nu wě.
 Nà n nùn handunian goonu nne kana,
 u koo man ye wě.

⁹ U maa man sɔɔwa u nɛɛ,
 kon kpĩ n bu kpara nge wi u kparamɔ ka sii bokuru,
 kon kpĩ n bu kɔsuku nge weke te ba mɔma.

¹⁰ Tě, bɛɛ sinambu, bɛɛ be i tem kpare,
 i kirɔ yeni swaa dakio.

Bɛɛ sinambu, bɛɛ be i tem kpare, i yěru kasuo.

¹¹ I Yinni Gusunɔ sãawɔ ka bɛɛɛɛ.
 I Yinni Gusunɔ wiru kpĩiyɔ ka nasiaru,

¹² kpa u ku raa mɔru ko subaru sɔɔ.

Domi win mɔru yà n seewa, u koo de i kam ko.

Adama doo nɔrugiba be ba nùn naane sãa kpuro.

3

¹ Dafidin womu geni ga ka kpikiru yã te u sua win
 bii Abusalɔmun sɔ. Ge wee.

² Yinni Gusunɔ, nɛn yiberɛba ba dabi.

Be ba man seesi ba dabi.

³ Geema dabira ta gerumɔ,
 na n somiru wasi wunen min di.

⁴ Adama nɛ, na nɛɛ,
 wuna a ra man ganɛ nge tɛɛru,
 wuna a ra man nasara wě,
 wuna a ra man sekuru yare.

⁵ Nà n nun nɔɔguru sue na somiru kana,
 a ra nɛn nɔɔ nɔ wunen guurun di mi a wãa.

⁶ Nà n kpuna na dweeya wɔku giriru,
 wuna a ra n man kɔsu.

Nà n yanda na ra deemɛwa
 wuna a man kɔsu.

⁷ Yiberɛ dabinu nu man koro bure,
 yiberɛ dabinu nu man sikerena,

adama na ñ ben berum mɔ.

⁸ Gusunɔ nen Yinni, a seewo a man faaba ko.

A seewo a nen yiberɛba wiru kɔsuku.

A seewo a ben nɔsu kɔsuku.

⁹ Wuna a ra tɔnu faaba ko.

A de wunen domaru ta n ka wunen tɔmbu wãa.

4

¹ Dafidin womu ge u wom kowobun wirugii kua ka mɔrɔku. Ge wee.

² Gusunɔ, nà n wãa nɔni swãaru sɔɔ,

wuna a ra man somi.

Nà n nun soka, a man wurario.

A nen wɔnwɔndu waawo,

a nen kanaru nɔwɔ,

wunɛ wi a ra man sirie.

³ Bɛɛ tɔmbu, sere saa yerà i ko i n man wɔmmɔ.

Bɛɛ tɔmbu, sere saa yerà i ko i n kam gire.

Bɛɛ tɔmbu, sere saa yerà i ko i n weesu swii.

⁴ I n yɛ ma Gusunɔ u ra tii naanɛgii gɔsie.

I n yɛ ma Gusunɔ u ra nen nɔɔ nɔ.

⁵ I bwisikuo gɔruɔ beɛn kpin yenɔ kpa i mari.

I diirio berum sɔ kpa i durum deri.

⁶ I Yinni Gusunɔ naanɛ dokeo.

I yɔkunu koowo ni u bikiamɔ.

⁷ Tɔn dabira weeweenu mɔ ta mɔ,

Gusunɔ, a ka sun bɔri yendu naawɔ.

Yinni, a ka sun nɔnu geu mɛerio.

⁸ Adama nɛ, na ra n nuku dobu mɔ

n kere be ba dɛanu yiba.

Na ra n yɛrimɔ n kere be ba tam yiba.

⁹ Nà n kpuna na ra dweeye ka bɔri yendu,

domi wunɛ turowa a man kɔsu, Yinni Gusunɔ.

5

¹ Dafidin womu ge u wom kowobun wirugii kua ka gaasiraru. Ge wee.

² Yinni Gusunɔ, a man swaa dakio. Gusunɔ, a nɛn weeweenu nɔɔwɔ.

³ Yinni Gusunɔ, a nɛn wuri swaa dakio. Yinni, nɛn sina boko, wuna na kanamɔ.

⁴ Yinni Gusunɔ, a ra nɛn kanaru nɔ bururu. Yinni Gusunɔ, a ra nɛn nɔɔ nɔ sɔɔ ù n yara.

Wee na wunɛn wisibu mara.

⁵ Yinni Gusunɔ, a ku ra kɔsa kã.

Kɔsan kowobu ba ñ wãa yeru wasi wunɛn mi.

⁶ Tii suobu ba ñ kpɛ bu yɔra wunɛn mi.

A kɔsan kowobu tusa.

⁷ A tɔn gowobu tusa.

A taki diobu tusa.

A ra wee kowobu kpeerasie.

⁸ Adama nɛ, wunɛn durom bakam sɔna

kon kpĩ n da wunɛn sãa yerɔ.

Wunɛn durom bakam sɔna

kon kpĩ n yiira mi a wãa.

Miya kon kpĩ n nun bɛɛɛ wɛ.

Miya kon kpĩ n nun sã.

⁹ Yinni Gusunɔ, a sãawa bɔrɔkini.

Yinni Gusunɔ, a man swaa sɔsio ye a kĩ n swĩ.

Yinni Gusunɔ, a nɛn yibɛɛba sɔsio ma

wuna a man kpare.

¹⁰ Ben gari kun naane mɔ.

Ben yara ya ra n tɔmbu fufu mɔwa.

Kɔsa ben bwisikunu nu ra n naa gire.

Kam koba ben gere ya ra ka nɛ.

¹¹ A bu nɔni sɔɔwɔ ben taaren sɔ.

A bu sureo ben tiin yina sɔɔ.

A bu giro wunɛn wuswaan di,

domi ben durum ya kpã.

Ba maa nun seesi.

¹²⁻¹³ Be ba sãa wunεgibu, kaa de bu nuku dobu wa.

Kaa de bu katinu kara.

Kaa de bu yēeri. Kaa bu kōsu.

Kaa bu domaru kua.

Kaa bu ganε nge teferu wunen kīrun saabu,

domi ba nun kī,

ma ba nun mεm nəwammε.

6

¹ Womu ge Dafidi u wom kowobun wirugii kua
ka mərəku. Ge wee.

² Yinni Gusunə, a ka man məru sãa,
adama na nun kanamə,
a ku man gerusi, a ku man seeyasia.

³ A nen wənwəndu waawo, a man bekio,
domi nen wasi kun dam mə.
Wee na gəə dəə.

⁴ Nen bwēra kun kpī.
Yinni, sere saa yerà kaa man deri mε.
Saa yerà kaa man somiru na.

⁵ A wurama a man faaba ko.
A man wəro wunen durom sã.

⁶ Domi wi u gu u n maa wunen bwisikunu mə.
Wi ba sika u n maa kpē u nun sã.

⁷ Yinni Gusunə, weeweenu dera na n dam mə.
Wōkuru baatere nen nəni yīresu ra n kokuməwa.
Wōkuru baatere nen kpın yera ra n waarewa.

⁸ Nen nəni məsa swīn sã.
Yiberəbara ba man yeni kpuro koosia.

⁹ Bεε be i kōsa mə kpuro, i doonə nen min di,
domi na faaba kana.

Yinni Gusunə u nen wuri nua.

¹⁰ U nen weeweenu nua.

U nen kanaru mwa.

¹¹ Yinni Gusunə u koo nen yiberεba kamia,
kpa bu sekuru wa.

U koo bu gira,

kpa bu biruku yira wura ka sekuru.

7

¹ Womu ge Dafidi u kua sanam me u nuki sankire
Kusi Benyamεεgiin sɔ. Ge wee.

² Gusunə nen Yinni, wuna na naane sãa.

A man wəro be ba man naa giren noman di.

³ Kpa bu ku raa man mwa bu kasuku

nge me gbee sunə ga ra yaa kasuku,

goo u kun ye wəre.

⁴⁻⁵ Gusunə, nen Yinni, wee ba man taare wεemə ba
mɔ,

na goo torari,

na nen kɩnasi bəro kɔoru kua,

na nen yiberε wəri,

na win yānu wəra ka wəbia.

Adama nà n yen gaa kuan na ka gem,

⁶ a de nen yiberε u man sēre u go.

A de u nen goru deri mi.

⁷ Yinni Gusunə, a nen yiberε wərio ka məru.

Be ba kɔrua, a bu sεyasio ka məru.

A de a n wāa nen bəkuə.

A de a man siri.

⁸ Yinni Gusunə, wee a sɔ wunen sina gənaə.

A de bwesenu nu mennama mi.

A de a nu siri mi.

⁹ Yinni Gusunə, wuna kaa tumbu siri.

A man sirio nge me nen dεerara ne.

A man nen gem wεεyɔ.

¹⁰ A de tən kɔsobun daa yu nəru ko,

kpa a de gemgibu bu kuura.
 Yinni Gusunɔ, a sãawa gemgii.
 Wuna a ra tɔnun gɔrun gari wɛeri.
 11 Wuna a ra man ganɛ nge tɛɛru.
 Wuna a ra bɛn gɔru ga dɛɛre faaba ko.
 12 Wunɛ, a ra siriwa dee dee.
 Yinni Gusunɔ, a maa sɛ.
 13 Ka mɛ, tɔn kɔso u ku ra win daa deri.
 U ra win takobi nɔɔ dɛrewa.
 U ra win tɛndu bɛriwa.
 U win sɛu sɔre u yĩisi.
 14 U tabu yãa gɔɔginu kua.
 Ma u sɛɛ dɔɔginu kua.
 15 U win sɔmburu seewa.
 U kɔsa bwisikumɔ. U weesu wĩimɔ.
 16 U suura gba gabun sã,
 adama win tiiwa u koo ye wɔri.
 17 Kɔsa ye u raa kua kpuro,
 win wirɔwa ya koo wɔri.
 Win damgii te u raa dɔramɔ,
 win wira ta koo kɔra.
 18 Yinni Gusunɔ, kon nun siara,
 domi a sãa naanɛgii.
 Yinni Wɔrukoo, kon nun tɔma ka womu.

8

1 Dafidin womu ge u wom kowobun wirugii kua.
 Ge wee.
 2 Gusunɔ bɛsɛn Yinni,
 wunɛn yĩsira kpã handunia kpuro sɔɔ,
 na nun tɔmamɔ wunɛn kpãarun sɔ
 te ta wɔllu gunum kere.
 3 Baa bii piiminu ka bii wɛɛnu nu nun siaramɔ ka
 womusu.
 Nin womu si, su kua nge gbãraru.

Ta wunen yiberɛba ganua,

a ka be ba nun seesimɔ kamia,

a ka be ba mɔru kɔsiamɔ kamia.

⁴ Na wɔllun kpɔ̃aru mɛɛra te a kua.

Na suru ka kperi wa yi wɔ̃a yin ayenɔ.

⁵ Ma na bwisika na nɛɛ,

mba tɔnu u sɔ̃a a n sere ka nùn yaaye,

wara ra n tɔnu a n sere ka nùn nɔ̃rimɔ.

⁶ Wee, a nùn taka kua u ka nun gerɛɛm da.

Wee, a nùn yiiko ka bɛɛɛ wɛ̃ nge sunɔ.

⁷⁻⁹ Wee, a nùn kua wirugii taka koorɔ kpuro sɔ̃.

Wiya u kpaaku yɛɛ nɔ̃ma sikerɛɛ.

Wiya u gbeku yɛɛ nɔ̃ma sikerɛɛ.

Wiya u gunɔsu nɔ̃ma sikerɛɛ.

Wiya u swɛɛ nɔ̃ma sikerɛɛ,

ka hunde koniba kpuro nim sɔ̃.

¹⁰ Gusunɔ bɛɛɛn Yinni, wunen yĩsira kpɔ̃

handunia kpuro sɔ̃.

9

¹ Womu ge Dafidi u wom kowobun wirugii kua.

Ba gu kuawa ka gɔ̃ru yɔ̃ka. Ge wee.

²⁻³ Yinni Gusunɔ, kon nun siara ka nɛn gɔ̃ru kpuro.

Kon wunen sɔm maamaakigian gari kpara.

Kon womu ko ka nuku dobu.

Yinni Wɔrukoo, kon nun tɔ̃ma.

⁴ Nɛn yiberɛba ba nun wa, ba biruku yira wura.

Nɛn yiberɛba ba nun wa, ba wɔruka ba gbisuka.

⁵ Yinni Gusunɔ, wunɛ wi a sɔ̃ wunen sina gɔ̃nɔ̃,

a ra siri dee dee.

Wunɛ wi a sɔ̃ wunen sina gɔ̃nɔ̃,

a maɲ gem wɛ̃.

⁶ Yinni Gusunɔ, a bwese ni nu ñ nun yɛ̃ gerusi.

A tɔn kɔ̃sobu kpeerasia.

A ben yĩsa go sere ka baadommaa.

⁷ Yinni Gusunɔ, a nen yiberɛban wusu kɔsuka.

A ben tii kpeerasia mam mam.

Ba ñ maa bu yaayamɔ sere ka baadommaa.

⁸⁻⁹ Yinni Gusunɔ, a sɔ wunen sina gɔnaa.

Kaa n sãawa sunɔ sere ka baadommaa.

Wuna a handunia kpere gem sɔɔ.

Wuna a tambu sirimɔ dee dee.

¹⁰ Yinni Gusunɔ, a sãawa be ba dam dɔremɔn kɔso.

A sãawa be ba kpikiru suan kuku yeru.

¹¹ Yinni Gusunɔ, be ba wunen yĩsirun bɛɛɛ yɛ,

ba ra n nun naane sãa.

Be ba nun kasu, a ku ra bu biru kisi.

¹² Yinni Gusunɔ u win sina gɔna tɛria Siɔniɔ.

I nùn siaro ka womusu. I win sɔman gari kparo.

I de bwesenu kpuro nu yi nɔ.

¹³ U ra be ba wuri mɔ yaaye.

U ra be ba nɔni sɔɔren kanaru nɔ.

U ra be ba bu dam dɔremɔ sɛɛyasie.

¹⁴ Yinni Gusunɔ, a man durom kuo.

A mɛɛrio wahala ye na mɔ be ba man tusan sɔ.

A man wɔro gɔɔn nɔman di,

¹⁵ kpa n kpĩ na n wãa Siɔnin tɔmbun suunu sɔɔ,

na n takaru mɔ ye a man kuan sɔ,

na n nuku dobu mɔ faaba ye a man kuan sɔ.

¹⁶⁻¹⁷ Wee bwese tukunu nu suura gba gabun sɔ,

ma nin tii nu wɔri ye sɔɔ.

Nu gabu yina bɛria, ma nin tiin naasu wɔri ye sɔɔ.

Tɔn kɔsoba sɔm kɔsunu kua.

Ma ben tii ba nin are wa.

Yinni Gusunɔ u sɔɔsi ma u ra siri dee dee.

¹⁸ Wee ye u koo de n kooa.

Tɔn kɔsoba koo gbiwa.

Be ba nùn yina ba koo kam ko.

19 Adama u ku ra yāarobu duari.
 U ra de wənwəndobu ba n yīiyəbu mə wi səə.
 20 Yinni Gusunə, a seewo.
 A ku de bu nεε, tənuwa u ka nun kinenu mə.
 A ku de bwese tukunu nu nun atafiiru ko.
 A bu sεεyasio nge mε n weenε,
 21 kpa nu bεrum soora,
 nu gia ma nu sāawa tən dirobu.
 Yinni Gusunə, a seewo.

10

1 Yinni Gusunə, sa nənɪ sǎore.
 Mban sǎna a ka sun toma.
 Mban sǎna a kukua.
 2 A mεerio nge mε tən kǎsoba tii sue.
 Ba yāarobu nənɪ sǎmǎ bεrum sariru səə.
 Ba bu kəkirimǎ ba suremǎ ben yina səə.
 3 Tən kǎsoba woo kanamǎ.
 Ye ben gǎru ga binε sǎa, yera ba ra kasu.
 Bǎ n ye wa, kpa bu Gusunə wǎmε bu nùn yaakoru
 koosi.
 4 Ben tii suabu səə, ba ra nεε,
 Gusunə sari, u n bikiamǎ ye ba mə.
 5 Ye ba nia sǎa, ya ra koorewa.
 Ba n kpε bu Gusunən siribu tubu.
 Ba ra ben yiberεba yāatam siewa.
 6 Kpa bu tii sǎ bu nεε, ba n wǎrumamǎ pai!
 Kǎsa gaa kun bu deemamǎ.
 7 Bǎri ka weesu ka gari kǎsiya
 yi ra n yiba ben nǎsǎ.
 Kǎsa ben yara ya ra n wuuwa.
 8 Wuun biruǎra ba ra n kukua.
 Miya ba ra n tǎmbu yǎoru bwεeyε.
 Taarε sarirugii goo ù n yara,

bu nùn sēre bu go.

Dam sarirugii ù n yarima,

bu nùn mwa bu go.

⁹ Ba ra n kukuawa nge gbee sunə ge ga yaa mara.

Bà n dam sarirugii mwa ben yina səə,

kpa bu nùn gawa bu ka doona,

¹⁰ kpa bu nùn sēsuku bu go.

Ben dam bakam mu nùn kamia.

¹¹ Ba ra tii sōwa bu nεε, Gusunə kun ben gari m̀.

U ku ra mεεri ye ba m̀.

¹² Yinni Gusunə, a seewo,

a ku be ba nəni sōre duari,

a bu somiə.

¹³ Mban sōna kaa de tən kōsobu bu nun wəme

bu nεε, a ku ra bu sεεyasie.

¹⁴ Yinni Gusunə, a ra n yē nəni swāa

te tamba mə handunia səə.

A ra bu somi. A ra maa gobekuba nəri.

Yen sōna ba ra nun tii wē.

¹⁵ A tən kōson dam buo,

a nùn win kōsa kōsieyo.

Kpa win nuku kōsuru tu kpe mam mam.

¹⁶ Yinni Gusunə, wuna a sāa sina boko sere ka

baadommaə.

Kaa be ba ñ nun sāmə gira wunen tem di.

¹⁷⁻¹⁸ Yinni Gusunə, a kana nini swaa dakio.

Wənwəndo ù n nun kana, a nùn dam kēeyə.

Be ba dam dəremə, bà n nun soka, a bu wəro.

Be ba gobekuba dam dəremə, a bu sirio,

kpa goo u ku maa de ba n win bεrum m̀.

11

¹ Womu ge Dafidi u wom kowobun wirugii kua.
Ge wee.

Yinni Gusunə u sãawa nen kàrì.
 Yen sɔ̄, i ku maa nɛɛ,
 n yɔ̄wə nge gunə n da n kuke guunə.
²Wee tən kɔ̄so u win tɛndu bɛri,
 u win sɛu səri u ka taare sarirugii to yam wɔ̄kuru
 sɔ̄.
³Sanam mɛ dunia kpuro sankira,
 mba gemgii u koo maa kpĩ u ko.
⁴Adama i n yɛ ma Yinni Gusunə u wãa win sãa yee
 dɛɛrarə,
 ma u win sina gəna swĩ wɔ̄llə.
⁵U ra tən kɔ̄so ka maa tən geon daa wɛɛri,
 kpa u n dam diobu tusa.
⁶Ben are wee.
 U ra bu sɛɛyasie ka dɔ̄ ka sɔ̄ bisu ka woo bəkə.
⁷Adama u ra gemgii dam koosie,
 domi win tii u sãawa gemgii,
 u ra maa daa gea kã.

12

¹Womu ge Dafidi u wom kowobun wirugii kua
 ka mərəku. Ge wee.
²Yinni Gusunə, a na a sun faaba ko.
 Wee gemgiba doona.
 Naanegii goo maa sari handunia sɔ̄.
³Weesa baawure u ra n win winsim kuamme,
 u n nùn nəni wɔ̄kumə ka gari dori.
⁴Yinni Gusunə, a be ba tɔ̄mbu fufu mən nəsu kəruo.
 A be ba gari gerumə ka tii suabu marisio.
⁵Domi ba gerumə ba mɔ̄,
 ba ra wa ye ba kĩ ben nəɔ̄ doobun saabu,
 ba gari gerubu yɛ,
 ba n̄ goon bɛrum mə.
⁶Adama Yinni Gusunə, a nɛɛ,

a wɔnwɔndo be ba dam dɔremɔ waamɔ.

A sãaro be ba weeweenu mɔ waamɔ.

A be ba yãatam siemɔ waamɔ.

Tẽ, kaa se a be kpuro faaba ko.

⁷ Yinni Gusunɔ, wunen gari yi dɛɛrewa.

Yi sãawa nge sii gee si ba sɔwa nɔn nɔɔba yiru.

Yinni Gusunɔ, na yi naane sãa.

⁸⁻⁹ Wee tɔn kɔsobu ba wãa yam kpuro.

Ma tɔmba sankiramɔ ba dɔɔ.

Yinni Gusunɔ, a sun kɔsuo.

A sun gbaro ben nɔman di.

13

¹ Womu ge Dafidi u wom kowobun wirugii kua.

Ge wee.

² Yinni Gusunɔ, sere domma kaa n man duari.

Sere domma kaa n man wuswaa berue.

³ Sere domma kaa n dera na n bwisikumɔ nen gɔruɔ.

Sere domma kaa n dera na n nuki sankire.

Sere domma kaa n dera nen yiberɛ u n man taare.

⁴ Yinni Gusunɔ, a suuru koowo.

A man wisio. A man dam kɛɛyɔ.

A de nen nɔni yi gella.

A ku de n gbi.

⁵ A ku de nen yiberɛba bu man kamia,

kpa bu woo kana.

A ku de na n bãarimɔ,

kpa ba n nuku dobu mɔ.

⁶ Na nun naane sãa domi a man kɔ sere ka baadommaɔ.

Na nun naane sãa domi a man gea kua.

Na nun naane sãa domi a man faaba kua.

Yen sɔna na nuku dobu mɔ.

Wuna kon siara ka womusu.

14

(I maa mεerio 53)

¹ Dafidin womu ge u wom kowobun wirugii kua.

Ge wee.

Wee nge mε gari bakasu su sãa.

Su ra nεε, Gusunɔ sari.

Su sankire.

Su kom kɔsum mɔ.

Sin gagu sari ge ga gea mɔ.

² Yinni Gusunɔ u tɔmbu mεerima saa wɔllun di,

u ka wa goo ù n wãa u bwisi mɔ,

u ka wa goo ù n wãa u nùn sãamɔ.

³ Adama u wa, be kpurowa ba kɔɔre,

be kpurowa ba sankire,

be kpurowa ba kɔsa mɔ.

Baa ben turo kun gea mɔ.

⁴ Ye u wa mε, yera u tii bikia u nεε,

kɔsan kowo be, ba ñ yɛru mɔ?

Wee ba nen tɔmbu gbɛnimɔ,

ben goo kun man sãamɔ.

⁵ Yen sɔ, kon de bu diiri gem gem

domi ko na n wãa be ba man mεm nɔɔwammɛn
suunu sɔɔ.

⁶ Bεε kɔsan kowobu, i sãarobun himba sankumɔ,
i bu sekuru dokemɔ.

Adama Yinni Gusunɔ u bu kɔsu.

⁷ Yinni Gusunɔ, na nun kanamɔ,

a de faaba kowo goo u yari Siɔnin di

u Isireliba, Yakɔbun bweseru yara desirun di,

kpa ba n wãa bɔri yɛndu sɔɔ.

À n kua mε,

anna a nuku dobu wa bi ba koo ko mi.

15

¹ Dafidin womu.

Yinni Gusunə, wara koo du wunen sāa yerə.
 Wara ko n wāa guu te a gəsan mi.
² Wiya wi u sīimə dee dee, u gea m̀, u gem gerumə win gōruə,
³ u ku ra goo kōsa mani, u ku ra win tənusi tore, u ku ra win beruse wī,
⁴ u ra be ba Gusunə nasie bεεε wē, u ra wi Gusunə u yina kam mεeri, u ra win nəə mwεeru yibie baa n̄ n mēren na n n̄n sāa,
⁵ u ku ra tambu gobi nim dokeye, u ku ra kēru mwε u ka seeda weesugia di. Wi u sīimə nge mε, u n̄ sokuramə pai.

16

¹ Dafidin womu.
 Yinni Gusunə, wuna na naane sāa. Wunen miya kon kuku yeru wa. A man kōsuo.
² Wuna na sōəmə ma a sāa nen Yinni. Wunε turowa a ra man gāa geenu wē.
³ Be ba nun mēm nəəwammε tem mε səə, bera ba bεεε mə. Be səəra nen kīru kpuro wāa.
⁴ Adama be ba būnu sāamə, ba tii nuku sankiranu sōsiammεwa. Na n̄ ka bu būu yākunu m̀. Na n̄ būu nin yīsiru sokumə.
⁵ Yinni Gusunə, wuna a ra man wē yèn bukata na m̀.
 Wuna a maa yē ye n koo man deema.
⁶ Wuna kaa man tubi gea wē. Ka gem na nuku dobu m̀.

7 Yinni Gusunə, wuna na siaramə yèn sã a ra man
bwisi kě.

Wuna na siaramə yèn sã a ra man kirə ko baa ka
wōkuru.

8 Wuna na ra n mɛɛra baadomma.

Wuna a ra n wāa ka nɛ.

Wuna a ra n man kōsu.

Gāanu kun kpě nu man sura.

9 Nɛn nukura do.

Nɛn bwɛra yemia.

Nɛn wasi koo wɛra bəri yendu sɔɔ.

10 Domi ko na n ka nun wāa.

A n nɛn hunde derimə gəribun wāa yerə.

A n wuramə wunɛn kīnasin wasi yi kōsi.

11 Adama kaa man wāarun swaa sɔɔsi.

Wunɛn miya kon yɛeri.

Wunɛn miya kon nuku dobu ko bi bu n kpeemə.

17

1 Dafidin kanaru.

Yinni Gusunə, a nɛn weeweenu nɔɔwə,
na kīwa a man gem wɛ.

Yinni Gusunə, a swaa tem kpĩiyə a nɔ,
wunɛn somira na kī.

A nɛn kanaru nɔɔwə,
nɛn gōrun diya ta wee.

2 A man sirio,
a yɛ ma na gem mə.

3 Wōkuru, a na nɛn mi,
a wɛera ye na bwisikumə,
a wɛera ye na gerumə,
adama a n toraru garu wa.

4 A wa ma nɛn daa ya n tia ka gabugia.

Na wunɛn gari mɛm nɔɔwa.

Na n tən kōsobun yira swĩi.

⁵ Na yōrawa dim dim wunen swaa sɔɔ.
Na n̄ gerare yen min di.

⁶ Tē, wuna na soku, Yinni Gusunɔ.
A man wisio.
A nen gari nɔɔwɔ.

⁷ A man wunen durom bakam sɔɔsio,
domi a ra be ba nun naane sãa wɔre ben yiberɛban
nɔman di.

⁸ A nen laakari koowo
nge mɛ tɔnu u ra n win nɔnin laakari mɔ.
A man beruo
nge mɛ gua ya ra yen binu bere yen kasa sɔɔ.

⁹ Domi tɔn kɔsoba man nɔni sɔɔmɔ,
yiberɛba ba man sikerene, ba kī bu man go.

¹⁰ Ba nuki sosu ba n̄ wɔnwɔndu mɔ.
Ba gari m̄ ka tii suabu.

¹¹⁻¹² Be wee ba sãa nge gbee sunɔ ge ga yaa mara gu
kasuku.

Ba nen yira swī.
Ba man naamwɛ ba kooro bure,
ba man nɔni girari bu ka man gaba bu sura.

¹³ Yinni Gusunɔ, a seewo a bu wɔri,
a ben dam buo.

A man wɔro ben nɔman di.
A bu goowo ka wunen takobi.

¹⁴ A ben wāarun dɛɛbu kawo.
A de bu ben daa kɔsa kpuron are wa,
kpa yi n bu wāasi sere ka ben bibun bibɔ.

¹⁵ Adama nɛ, n̄ n seewa, kon wunen wuswaa wa
yɛn sɔ na dɛɛre,
kpa na n nuku dobu yiba.

18

(I maa mɛerio Samuɛli II, 22)

1 Womu ge Dafidi, Yinni Gusunən səm kowo u wom kowobun wirugii kua. Gari yiniwa u Yinni Gusunə sɔɔwa sanam me u nùn wɔra saa win yiberɛban nɔman di, n mam nɛere Sɔɔlu. U nɛɛ,

2 Yinni Gusunə, wuna a sãa nɛn dam. Wuna na kĩ.

3 A sãawa nge kpee baa yè sɔɔ kon kuke.

A sãawa nɛn kuku yee naanɛgiru.

Wuna a sãa nɛn Yinni wi u man yakia.

Wuna a sãa nɛn tɛrɛru.

Wunɛn dama mu man wɔra.

Wuna a sãa nɛn kàrì.

4 I ka man Yinni Gusunə siaro.

Nà n nùn nɔɔgiru sue na faaba kana,

u ra man wɔrewa nɛn yiberɛban nɔman di.

5 Gɔɔ raa man bɔkua,

u ka man doonə nge nim tori baka.

6 Gəribun wãa yera man tɛkua,

gɔɔ man taa bɛrie.

7 Ma na nɔɔgiru sua nɛn nuku sankiraru sɔɔ,

na Yinni Gusunə soka.

Ma u nɛn nɔɔ nua saa win wãa yerun di.

Mɛya maa nɛn weeweenu wɔri win swasɔ.

8 Tem mu yĩira, ma guunu diira,

yèn sɔ Yinni Gusunə u mɔru bɛsira.

9 Ma win mɔru seewa nge wiisu,

ma ya yabura nge dɔɔ yara,

ma ya yarimə win nɔɔn di nge dɔɔ buri.

10 U dera wɔlla ka tem dɛbɛ dɛbɛ kua,

ma u sarama u guru wii bakaru taakumə.

11 U wɔllun kɔso goo sɔni nge duma.

Ma u bellimə woo sɔɔ.

12 U kukua yam wɔkuru sɔɔ,

ma guru wii sinumginu nùn wukiri.

13 Win wuswaaɔ yam bururam mu wãa.

Min diya gura nemə ka guru kpenu ka dɔɔ buri.

14 Win nəɔ ga nəɔra wəllun di nge guru gbāsukubu.

Ma guru kpenu nɛɛramə ka dɔɔ buri.

15 U nɛn yiberɛba yarinasia ka guru kpenu ni nu sãa nge sɛɛnu.

U bu gira baama ka guru maakinu.

16 U wɛru wura, yiberɛba ba nanda.

Ma guru woo bəkə ga daanu gberasia.

Ma dunian kpɛɛkpɛɛku ga sɔɔsira.

17 Ma u win nəmu demiamə wəllun di u man nɛnua u yara nim bwee bakarun di.

18 U man wəra yiberɛban nəman di.

Yiberɛ be, ba man dam kere,
ma ba man tusa.

19 Yiberɛ be, ba man wəriwa nəni swāarun saa sɔɔ.

Adama Yinni Gusunə u kua nɛn tasi yeru.

20 U man wəra ben nəman di,

na n ka tii mə,
domi u man kī.

21 U man domaru kua yèn sɔ na dɛɛre.

U man domaru kua yèn sɔ na gem swīi.

22 Na win wooda mɛm nəɔwa.

Na n nùn seesi.

23 Na win wooda kpuro swīi.

Na n win gere yinɛ.

24 Na nɛn tii nɛnua
kpa n ku ra ka durum ko.

Na sãawa dee dee win wuswaaɔ.

25 Yen sɔna u man kɔsia nge mɛ nɛn daa gea nɛ.

U man kɔsia nge mɛ nɛn gɔru ga dɛɛram nɛ.

26 Sà n sãa naanɛgibu, kaa n sun sãawɛwa naanɛgii.

Sà n sãa gemgibu, kaa n sun sãawɛwa gemgii.

27 Sà n sãa dɛɛrobu, kaa n sun sãawɛwa dɛɛro.

Sà n maa sãa keetagibu, kaa n sun sãawɛwa keetagii.

28 Yinni Gusunə, wunen tiywa a ra tən be ba tii kawē
faaba ko.

Wunen tiywa a ra be ba tii sue kawē.

29 Yinni Gusunə, a sãawa nen fitila.

A ra man yam bururasie.

30 A ra man dam kē n ka kpĩ n yiberε be ba tabu yãnu
mə wəri,

kpa n yō n ben gbāraru sure.

31 Ye Yinni Gusunə u m̀, ya ra n dɛndewa.

Bwisi geeya u ra tɔnu kē.

U sãawa be ba ǹn naanε sãan tɛrɛru.

32 Gusunə turowa u wãa.

Wi turowa u sãa bεsɛn Yinni.

Wi turowa u koo sun kōsu.

33 Wiya u ra man dam kē.

Wiya u ra man swaa gea sure,

34 kpa u de nen naasu su n sãu nge nɛmu,

na n ka yō dim dim guuru wɔllɔ.

35 Wiya u ra man tabu sōsi.

Wiya u ra man dam kē n ka tɛndu gawa te ta bɔ.

36 Yinni Gusunə, wuna a ra man faaba ko nge tɛrɛru.

Wuna a ra man bere ka wunen dam bakam.

Wunen durom saabuwa na ka kua damgii.

37 Nà n duka m̀, a ra de na n sãu.

Nà n duka m̀, na ku ra maa sokure.

38 Nà n nen yiberεba naa gire,

wuna a ra de n bu naamwε.

Wuna a ku ra de n gɔsirama

na kun bu kpeerasie.

39 Na ra bu suririwa temə n kəsuku

kpa bu kpana bu se.

40 Yinni, wuna a ra man dam kē n ka tabu ko.

Wuna a ra man nasara wē nen yiberεban wɔllɔ.

41 Wuna a ra de nen yiberεba bu man biru kisi.

Wuna a ra de n be ba man tusa kpeerasia.

⁴²⁻⁴³ Na ra bu munkuwa kpa bu ko nge tua.

Na ra bu taakuwa kpa bu ko nge pɔtəkɔ.

Yinni Gusunɔ, b̀a n nɔɔgiru sua ba faaba kana,

a ku bu faaba ko.

B̀a n somiru kana, a ku bu wisi.

⁴⁴ Yinni Gusunɔ, wuna a man wɔra

be ba man seesin nɔman di.

Wuna a man kua bwese tukunun wirugii.

Wuna a dera ba man yoru diiyammɛ.

⁴⁵ B̀a n yande nɛn gari nua, ba ra n man mɛm
nɔɔwammɛwa.

B̀a n man wa, ba ra n man s̄amɔwa.

⁴⁶ B̀a n man wa, ba ra nandewa.

B̀a n man wa, ba ra yarimɛwa ben kuku yerun di ba
n diirimɔ.

⁴⁷ Yinni Gusunɔ u w̄aa.

I ǹun siaro. Wiya u s̄a nge kperu mi na ra kuke.

I ǹun b̄ɛɛɛ w̄ɛɛyɔ. Wiya u man faaba kua.

⁴⁸ Wiya u ra man m̄oru k̄sie nɛn yibɛɛban mi.

Wiya u ra de bwesenu nu man yiira.

⁴⁹ Wiya u ra de n kisira yibɛɛban nɔman di.

Yinni, a man w̄olle sua ben wuswaaɔ.

Wuna a man faaba kua t̄n k̄sobun nɔman di.

⁵⁰ Yen s̄ɔna kon womusu ko ka wunɛn ȳsiru.

Wuna kon siara bwesenun suunu s̄ɔ.

⁵¹ Yinni Gusunɔ, a man ḡɔsa a kua sunɔ.

Wuna a man nasara b̄aka w̄ɛ.

Na ȳ ma kaa n nɛ Dafidi durom s̄ɔsimɔ

nɛ ka nɛn bweseru sere ka baadommaɔ.

19

¹ Dafidin womu ge u wom kowobun wirugii kua.

Ge wee.

² W̄ollu ka kperi yi Gusunɔn yiiko s̄ɔsimɔ.

Sõõ ka suru ba Gusunɔn bεεε sõõsimɔ.
Ka win nɔma u saaba yi yi.

³ Tõru baatere ta ten seeda dimɔ.
Wõkuru baatere ta ten areru dimɔ.

⁴ Adama n n̄ ka nɔɔ gagu,
n n̄ ka gari gee,
n n̄ ka barum gam.

⁵ Ka mε, ba yiiko yen seeda nɔɔmɔ handunia kpuro
sɔɔ.

Ba ye mεera handunian goonu nne sɔɔ.
A sɔɔ mεerio.

Wõllu miya Gusunɔ u n̄n wãa yeru kua.

⁶ U n yara u ra n sãawa nge kurɔ kpaon durɔ.

U n s̄imɔ u ra n sãawa nge tabu durɔ.

⁷ U ra yariwa wõllun bee tia,
kpa u du bera giɔ.

U n s̄imɔ, gãanu sari ni nu koo win yam susuru
suuri.

⁸ Yinni Gusunɔn gari yi yiba.

Yi ra tɔnu wãaru ka dam wẽ.

Yinni Gusunɔn nɔɔn gari yi naane mɔ.

Yi ra yẽru sarirugii bwisi kẽ.

⁹ Yinni Gusunɔn gere ya dɛnde.

Ya ra tɔnu nuku dobu wẽ.

Yinni Gusunɔn sõõsiru ta dεere.

Ta ra tɔnu yam waasie.

¹⁰ Yinni Gusunɔn sãaru ta sãa gem.

Ta ko n wãawa sere ka baadommaɔ.

Ye Yinni Gusunɔ u yi, ya sãawa dee dee,

ya ra tɔmbu kpuro siriwa.

¹¹ Domi win gari yi wura gea kere.

Win gere ya tim gɔm dobu kere.

¹² Nà n win gari yi swĩ,

yi ra man kirɔ ko.
 Nà n win woodaba mem nɔɔwa,
 na ra yen arufaani wa.

¹³ Ka yen de kpuro tɔnu koo kpĩ u win toranu
 kpuro tubu?

Yinni Gusunɔ, a man dɛerasio nen tora ni na ñ
 tuban di.

¹⁴ A ku maa de n durum ko ka degangam.

A ku de yu man dɔɔre ko,
 kpa na n durum bakan taare mɔ.

Adama a de na n dɛere.

¹⁵ Yinni Gusunɔ, a de a n sãa nen kuku yeru.

Yinni Gusunɔ, a man faaba koowo durum kpuron
 di.

A de nen gari yi nun wɛre.

A de nen bwisikunu nu nun wɛre.

20

¹ Kana te wom kowobun wirugii u kua Dafidin
 sɔ.

² Gusunɔ, Yakɔbun Yinni, a sina boko swaa dakio
 sanam me u kanaru mɔ.

A nùn kɔsuo sanam me u wãa nɔni swãaru sɔɔ.

³ Yinni Gusunɔ, wunɛ wi a wãa wunen sãa yee
 dɛerarɔ te ta wãa Siɔniɔ,

a sina boko somima, kpa a n yɔ win biruɔ.

⁴ A win kɛnu kpuro yaayo,
 kpa a win yãkunu kpuro mwa.

⁵ A nùn wɛɛyɔ ye win gɔru ga kĩ kpuro,
 kpa a de win himba kpuro yu koora.

⁶ A de ye u nun bikia kpuro yu koora,
 kpa bese kpuro su yɛeri sina bokon nasaran sɔ,
 kpa su wunen yĩsiru wɔlle sua.

⁷ Tɛ, na yɛ ma wuna a sina boko gɔsa,

a ra maa nùn somi.

Wuna a ra win kanaru nɔ saa wəllun di,
kpa a nùn nasara wě ka wunen dam bakam.

⁸ Gaba ben tabu kekɛba ka ben dumi naane sãa,
adama bese, wunɛ Yinni Gusunɔwa sa naane sãa.

⁹ A de tɔn be, bu dam bia bu wɔruku,
adama a sun dam sosio bese, su ka yɔra dim dim.

¹⁰ Yinni Gusunɔ, a besen nɔɔ nɔɔwɔ sanam me sa
nun soku.

A sina boko somiɔ.

21

¹ Womu ge wom kowobun wirugii u kua Dafidin
sã.

² Yinni Gusunɔ, sina boko u nuku dobu mɔ wunen
dam sã.

U ra yɛeri wunen somirun sã.

³ Domi a nùn wě ye win gɔru ga kī.

A n nùn yinari ye u nun bikia.

⁴ Wee, a ka nùn doma geeru naawa.

A nùn furɔ wuraguu dokea a kua sina boko.

⁵ U nun bikia a win wāaru daka daasia,
ma a tu daka daasia n ka tɛ.

⁶ Wunen somirun saabuwa win bɛɛɛ ya ka kpɛa.

Wunen faaban saabuwa u ka girima baka wa.

⁷ Wunen domara ko n wāa ka wi sere ka
baadommaɔ.

A ra n wāa ka wi baadomma,

kpa u n nuku dobu mɔ.

⁸ Yinni Wɔrukoo, sina boko u nun naane sãa.

Wunen durom saabu a n derimɔ u sokura.

⁹⁻¹⁰ Sina boko, dɔma te kaa tii sɔsi,

kaa wunen yiberɛba nɔma turi,

kaa be ba nun tusa nɔma turi,

kaa bu doke dɔɔ bwee bakaru sɔɔ.

Yinni Gusunən mərü ya sãawa nge dõo boko.

Dõo wi, u koo bu mwa.

¹¹ Kaa de ben bibu bu gbi.

Kaa de ben bweseru tu nərü ko handunia yeni são.

¹² Bà n não tia kua bu ka nun kãsa kua,
ya ñ koorã.

¹³ A wunen tɛndu bɛrio a bu twee.

Ba koo nun biru kisi.

¹⁴ Yinni Gusunã, a seewo.

Sa ko nun womu kua wunen dam sã.

Sa ko nun tãma wunen yiikon sã.

Yinni Gusunã, a seewo.

22

¹ Dafidin womu ge u wom kowobun wirugii kua.

U nɛɛ,

² Gusunã, nɛn Yinni, mba n kua a ka man deri.

Mban sãna a ñ man swaa daki
sanam mɛ na nun weeweenu koosimã.

Mban sãna a ñ man faaba kue.

³ Mban sãna a ku ra man wurari
sanam mɛ na nun soka são são.

Mban sãna a ku ra man wisi
sanam mɛ na nun kana wõkuru.

⁴ Wuna a sere sãa Dɛɛro, a sã wunen sina kitarã.

Isireliba ba nun tãmamã.

⁵ Wuna bɛɛn sikadoba ba naanɛ kua,
ma a bu yakia.

⁶ Ba nun somiru kana, ma a bu faaba kua.

Ba nun naanɛ kua, ma a bu sekuru yara.

⁷ Adama nɛ, na maa sãawa tɔnu mi?

Aawo, na sãawa nge kɔkɔbu.

Ma tãmba man yaakoru mɔ,
ba man gɛma.

⁸ Be ba man wa kpuro,

- ba ra n man yẽemɔwa,
 ba n man nɔɔ swiikinu mɔ,
 ba n wii gimanu koosimɔ, ba n mɔ,
 9 na nen tii Gusunɔ nɔmu sɔndia.
 Mban sɔna u n man faaba kue.
 U n man kɔn na, mban sɔna u n man yakie.
 10 Adama Yinni Gusunɔ, wuna a man yara nen
 meron nukurun di.
 Wuna a man bwẽe dora wẽ ye na nen meron bom
 nɔrumɔ.
 11 Wuna a man kɔsu saa mɔn di ba man mara.
 Wuna a sãa nen Yinni saa nen meron nukurun di.
 12 A ku ka man tonda,
 domi nani swãara man turuku koosima.
 Goo maa sari wi u koo man somi.
 13 Yiberẽe dabinu nu man sikerene
 nge naa kine ni nu gɔbu.
 Ba man kooro bure nge Basanin ketẽ gɔbi.
 14 Ba man kukirisimɔ
 nge gbee sunɔ ge ga yaa kasu.
 15 Nen dam mu doona
 nge nim me mu yari yani seeri sɔɔ.
 Nen kukunun gbin gbinka kpuro sasikiana.
 Nen mwia doona nge gum me mu yanda.
 16 Nen gɔru ga gbera nge sɔndu,
 ma nen yara ya nen daro mani.
 Na kpĩ yanim sɔɔ nge goru.
 17 Domi yiberẽe dabina nu man kooro bure baama
 nge gbeeku bɔnu.
 Ba nen nɔma ka nen naasu yabura.
 18 Na woore sere nen kukunu kpuro nu sɔsire.
 Tɔmbu ba man mɛera ba nɔɔ yaare.
 19 Ba nen yãnu bɔnu mɔ ben tii tiine sɔɔ.
 Ma ba nen yabe bakaru tete toosimɔ.
 20 Wunɛ Yinni Gusunɔ, wuna a sãa nen dam.

A kun ka man tonde me.

A na fuuku a man faaba ko.

²¹ A man wero yiberaban takobin di.

Ba dam ma nge gbeeku bonu.

A nen wāaru wero ben naman di.

²² Ba man wərima nge gbee sinansu.

Ba man koro burema nge keɛ gbeekinu.

²³ Kon negibu kpuro wunen gari so.

Kon nun siara mi ba menna.

²⁴ Yakobun bweseru, beɛ be i Yinni Gusuna nasie,
i nun siara.

Beɛ Isireliba, Yakobun bweseru, i nun tama.

Beɛ Isireliba, i nun saawa.

²⁵ Domi u ku ra nani swaarugin wahala yaakoru
ko.

U ku ra maa ye atafiiru ko.

U ku ra nun biru kisi.

U ra win sokuru wurewa.

²⁶ Kon nun siara sanam me be ba nun nasie ba
menna.

Kon nen no mwenu yibia ben baawuren
wuswaa.

²⁷ Saarobu ba koo di bu debu.

Be ba Yinni Gusuna kasu, bera ba koo nun siara.

Kpa ben hunde yu daka da.

²⁸ Handunian goonu nnen tambu ba koo Yinni
Gusuna yaaya

kpa bu gosirama win mi.

Bwesenu kpuro nu koo yiira win wuswaa.

²⁹ Domi Yinni Gusunawa u sa suna.

U bandu dii bwesenu kpuron walla.

³⁰ Baa handunian damgibu ba koo nun kpuna.

Tambu kpurowa ba koo nun yiira.

³¹⁻³² Be ba koo marura, ba koo bu Yinni Gusunan
gari so.

Be ba ñ gina ne dunia sɔɔ, ba koo win gari kpara,
kpa bu ben bibu sɔ ye u win tɔmbu kua,
kpa be kpuro bu nùn sã.

23

¹ Dafidin womu.
Yinni Gusunɔ wuna a sãa nen kparo,
na sãawa nge wunen yãaru.

Na ñ gãanu bie.

² Wuna a ra ka man de mi yaka bekusu wãa.

Wuna a ra ka man de mi nim mu maari.

Kpa a man wẽrasia mi.

³ A ra de nen dam mu wurama,

a ra man sure swaa gea sɔɔ,

wunen yĩsirun beeren sɔ.

⁴ Nã n sɔimɔ yam wɔku bakaru sɔɔ,

na ñ kɔsa nasie,

yèn sɔ, a ka man wãa.

Wunen deka ya ra man kpare.

Wunen bokura ta ra man gbare.

Yeniwa ya ra man dam kɛ.

⁵ Yinni, baa yiberɛba bā n man sikerene,

a ra man dam koosie ka beere,

a turare gumgia wisi nen wirɔ,

a dĩa bwese bweseka yi nen wuswaaɔ,

a nen nɔra yibia perere.

⁶ Yinni Gusunɔ, na yɛ ma tɔɔ baatere

kaa man tɔn geeru sɔɔsi nen wãaru sɔɔ.

Tɔɔ baatere kaa man gea kua nen wãaru sɔɔ.

Kpa na n wãa wunen mi sere ka nen gɔɔwɔ.

24

¹ Dafidin womu.

Yinni Gusunɔ, wuna a tem mɔ ka ye ya wãa me sɔɔ.

Wuna a handunia mə ka yen hunde koniba kpuro.

² Wuna a tem kpεεkpεεku swĩi nim wõku sɔɔ.

Wuna a mu bɔnu kua ka daanu.

³ Wara u koo kpĩ u yɔ wunɛn guurɔ
mi wunɛn wãa yee dɛɛrara wãa.

⁴ Wi u koo yɔ mi,
wiya wìn gõru ga dɛɛre.

Wiya wìn nɔma ya sãre.

Wiya wi u ku ra weesu swĩi.

Wiya wi u ku ra bõre u ka tɔnu nɔni wõke.

⁵⁻⁶ Wiya wi u wunɛ Gusunɔ, Yakɔbun Yinni soku.

Wi u sãa nge mɛ,
wiya kaa domaru kua.

Wiya kaa faaba ko.

Wiya kaa gem wẽ.

⁷ Bɛɛ wuun kɔsobu, i kɔnnɔ gunum sosio.

I Yinni Gusunɔn sãa yerun kɔnnɔ keniɔ.

I de sina boko bɛɛɛgii u du.

⁸ Wara u sãa sina boko wi.

Yinni Gusunɔwa.

U dam mə, u yiiko mə,
u sãawa tabu durɔ damgii.

⁹ Bɛɛ wuun kɔsobu, i kɔnnɔ gunum sosio.

I Yinni Gusunɔn sãa yerun kɔnnɔ keniɔ.

I de sina boko bɛɛɛgii u du.

¹⁰ Wara u sãa sina boko wi.
Gusunɔ, wɔllu ka tem Yinniwa.

Wiya sina boko bɛɛɛgii.

25

¹ Dafidin womu.
Yinni Gusunɔ, wuna na soku.
Wee na yiire na nun kanamɔ.

² Na nun naane sãa.

A ku de n sekuru wa.

A ku de nɛn yiberɛba bu man yɛɛ.

³ Be ba nun naanɛ sãa ba n̄ sekuru wasi,
adama be ba n̄ ka nun yã, ba koo sekuru wa.

⁴ Yinni Gusunɔ, na nun kanamɔ,
a man wunɛn swaa sɔ̄sio.

A man sɔ̄sio nge mɛ kon s̄i ye sɔ̄.

⁵ Nɛn Faaba kowo, a man kparo gem swaa sɔ̄.

A man keu koowo.

Domi wuna na naanɛ sãa baadomma.

⁶ Yinni Gusunɔ, na nun kanamɔ,
a wunɛn durom ka wunɛn wɔnwɔndu yaayo,
ye a man sɔ̄si yellun di.

⁷ A ku maa yaaya durum ye na kua nɛn aluwaasiru
sɔ̄.

A ku nɛn mɛm nɔ̄bu sariru mɛɛri.

A man yaayo wunɛn wɔnwɔndu ka wunɛn tɔn
geerun s̄.

⁸ Yinni Gusunɔ, a sãawa tɔn geo.

A maa sãawa gemgii.

A ra durumgii swaa gea sɔ̄si.

⁹ A ra be ba tii kawe swaa gea sɔ̄si,
kpa a bu kpara ye sɔ̄.

¹⁰ Domi be ba wunɛn arukawani nɛni,

ma ba wunɛn woodaba sw̄i,
a bu k̄i, a maa sãa naanɛgii ben mi.

¹¹ Yinni, wunɛn ȳsirun s̄,
a nɛn durum w̄ko domi ya kp̄.

¹² Na yɛ ma wi u nun nasie,
wiya a ra swaa sɔ̄si ye u koo kpe.

¹³ Wiya u ko n wãa b̄ari yendu sɔ̄.

Win bwesera ta koo tem mɛ tubi di.

¹⁴ Yinni Gusunɔ, wi u nun nasie,
wiya a ra wunɛn asiri s̄.

Wiya a ra wunen arukawanin woodaba giasie.

¹⁵ Na yē ma wuna a ra nen naasu yare saa yinan di.

Yen sōna ko na n nun mēera baadomma.

¹⁶ Yinni Gusunɔ, a nen wɔnwɔndu waawo.

Wee, ba man deri, na wāa nuku sankiranu sɔɔ.

¹⁷ A man tu wunɔ.

A man yaro nɔni swāarun di.

¹⁸ A nen wahala mēerio.

Wee, na wɔnwɔndu soore.

A nen durum wɔko.

¹⁹ A mēerio nge mē nen yiberɛba ba dabi,

ba man tusa ba kōrua.

²⁰ A man wɔro, a man kōsuo.

A ku de n sekuru wa domi na kukua wunen mi.

²¹ A man somiɔ na n ka dēere.

A man somiɔ na n ka wāa gem sɔɔ.

Wuna na naane sãa,

kaa man kōsu.

²² Gusunɔ, a wunen tɔmbu Isireliba yaro ben nɔni swāaru kpuron di.

26

¹ Dafidin womu.

Yinni Gusunɔ, wuna na naane sãa mam mam.

Na sīimɔwa dee dee wunen woodaba sɔɔ.

A man gem wēeyɔ.

² A nen bwisikunu ka nen bwēra sirio.

A man wēerio kpa a man gia.

³ Domi wunen kīra na nɔni girari.

Ma na sīimɔ wunen durom sɔɔ.

⁴ Yen sōna na ku ra ka tɔn kōsobu sine.

Meya na ku ra maa ka murafitiba sī.

⁵ Na kōsan kowobu tusa.

Na ku ra ka bu sine.

⁶ Na ra nen nɔma niēwa n ka sɔɔsi ma na ñ taare mɔ.

Na ra de n nun sã na n wunen yãku yeru sik-
 erenamɔ,
 7 na n nun siaramɔ,
 na n wunen sɔm maamaakiginun gari kparamɔ.
 8 Na ra kã n da wunen sãa yerɔ
 domi miya a ra n wãa wunen yiikon girima sɔɔ.
 9 Yinni Gusunɔ, a ku de n gbi ka durumgibu sannu.
 A ku de n kam ko ka be ba tɔmbun yem yarimɔ
 sannu.
 10 A ku man siri ka be ba daa kɔsa mɔ sannu.
 A ku man siri ka be ba ra nɔm biran kɛnu mwɛ
 sannu.
 11 Na sɔimɔwa dee dee wunen woodaba sɔɔ.
 Yinni Gusunɔ, a man durom kuo, a man faaba
 koowo.
 12 Na yɔwa dim dim swaa gea sɔɔ.
 Yen sɔna kon nun siara mi wunen tɔmba mɛnnɛ.

27

1 Dafidin womu.
 Yinni Gusunɔwa u ra nen swaa yam bururasie,
 u man faaba mɔ.
 Na n goon bɛrum mɔ.
 Yinni Gusunɔ u sãawa nen kuku yeru.
 Na n gãanun bɛrum mɔ.
 2 Nen yibereba bà n man wɔrima bu ka man go,
 ba n man wasi.
 Kɔsan kowobu bà n man susima bu ka man nɔni sɔ,
 gãanu kun man mɔ.
 Be kpurowa ba koo wɔruku.
 3 Nen yibereba bà n man sikerena ba man tabu
 wɔrima,
 nen torora kun karamɔ.
 Gusunɔwa ko na n naanɛ sãa.
 4 Gãa teena na Gusunɔ kanamɔ ni nu man neni gem
 gem.

Niya, na n wāa ka wi, win wāa yerə
nən wāarun tōru kpuro sɔɔ.

Kpa n win durom denda
kpa na n nùn sāmɔ.

⁵ Domi u koo man bere win wāa yerə nɔni swāarun
sanam,
kpa u ka man da kperu wəllɔ mi goo kun man naa
turi.

⁶ Yen sōna kon kpī n nən yiberɛba yɛɛ be ba ka man
sikerenɛ.

Kon da Yinni Gusunən wāa yee dɛɛraru mi,
kpa n nùn yākunu kua,

kpa n nùn siara ka womusu.

⁷ Yinni Gusunɔ, na nun soku.

A nən nɔɔ nɔɔwɔ.

A nən wənwəndu waawo.

A man wurario.

⁸ Wuna a nɛɛ, bu nun sāawɔ.

Wee, na nun sāmɔ.

⁹ Na sāawa wunen sɔmɔ.

A ku man biru kisi.

A ku man gira ka mɔru.

Wuna a ra man somi.

A ku man deri.

Gusunɔ nən Faaba kowo,

a ku man yina.

¹⁰ Na yɛ ma baa nən tundo ka nən mɛro bà n man
yina,

wunɛ Yinni Gusunɔ, kaa man mwa.

¹¹ Yinni Gusunɔ, a man wunen swaa sɔsio

kpa a de n sī dee dee ye sɔɔ,

domi nən yiberɛba ba dabi.

¹² A ku man beri yiberɛban nɔmɔ.

A ku de bu man kua ye na n kī.

Domi seeda dio weesugibu ba man seesimɔ,

be, be ba dam dārebun wasikiranu m̀.

¹³ Na yīiyəbu mə ma kon Yinnin durom denda,
wasobun suunu sɔɔ.

¹⁴ Yen sɔ, a n Yinni Gusunə naanɛ sãa.

A ku mwia kpana.

A de wunen tororu ta n sɔ sim sim.

A n Yinni Gusunə naanɛ sãa.

28

¹ Dafidin womu.

Yinni Gusunə, wuna na wuri koosimə.

Wunɛ wi a sãa nge nen kpee baa mi na ra kuke,

a ku man duari.

Domi à n maari mesum,

ko na n sãawa nge wi u gɔɔ dɔɔ.

² Nà n nəma yiiya na kanaru m̀ sãa yee deera ten
mi,

a nen kanaru swaa dakio.

³ A ku man garisi tia ka tən kɔsobu,

ka be ba maa ka ben winsim gari m̀ nge kīru,

adama ben gōruə kōsa ya yiba.

⁴ A bu ben kookoosun are wēeyə nge mɛ yi nɛ.

Ye ba gabu kua, a de yu wəri ben wirə.

⁵ Domi ba ñ gara ye wunɛ Gusunə a m̀.

Yen sɔ, a bu kəsukuo kpa bu ku raa maa se.

⁶ Yinni Gusunə, wuna kon siara,

domi a ra nen kanaru nə.

⁷ Wuna a man ganua nge tɛrɛru,

a sãawa nen dam.

Wunɛ sɔɔra nen naanɛ wãa, domi a man faaba kua.

Ma na nuku dobu mə,

na nun siaramə ka womusu.

⁸ Yinni Gusunə, a sãawa wunen tɔmbun dam.

Domi a sãawa nge kàrì, a ka wi a gɔsa faaba ko.

9 A wunɛn tɔmbu faaba koowo kpa a bu domaru
kua,
be, be ba s̄aa wunɛn arumani.
A bu kparo kpa a bu nɔɔri sere ka baadommaɔ.

29

1 Dafidin womu.
Bɛɛ be i w̄aa w̄ollɔ, i Yinni Gusunɔ siaro
win yiiko ka win dam s̄ɔ.
2 I win ȳisiru w̄olle suo,
kpa i yiira win wuswaaɔ win dɛɛrarun s̄ɔ.
3 Yinni Gusunɔ yiiko kpurogii
u dera gura ya gb̄aramɔ.
Win nɔɔ ga nɔɔra guru winu sɔɔ.
U dam mɔ nim bakam w̄ollɔ.
4 Win nɔɔ ga nɔɔra ka dam ka yiiko.
5 Win nɔɔ ge, ga Libanin d̄aa damginu besukumɔ.
6 U dera Libanin guunu nu ȳɔkumɔ
nge ketɛ kpɛmminu.
Ma guu te ba m̄ɔ Hɛɛmɔɔ ta suara dika
nge ketɛ gbeeku kpɛmbu.
7 Win nɔɔ ga dera guru maakinu kooramɔ.
8 Win nɔɔ ga nɔɔra,
ma ye ya w̄aa Kadɛsin gbaburɔ kpuro ya diira.
9 U gb̄ara sere nɛm guraginu nu nanda nu mara.
Ma d̄anu kpuron wurusu dɛlla s̄ɔwɔ.
Yera win sina kpaarun di ba m̄ɔ,
ȳiikogiiwa Yinni Gusunɔ.
10 Wiya u dam mɔ nim w̄ollɔ.
Wiya u ko n s̄aa sunɔ sere ka baadommaɔ.
11 Wiya u koo maa tɔmbu dam k̄ɛ.
Wiya u koo bu domaru kua u bu b̄ari yɛndu w̄ɛ.

30

¹ Womu ge Dafidi u kua bu ka Yinni Gusunən sãa yeru wukia. U nεε,

² Yinni Gusunə, kon wunεn kpãaru kpara.

Domi a man yara saa wərun di.

A n̄ maa dere nεn yiberεba bu man ȳεε.

³ Gusunə nεn Yinni, na nun nəəgiru sue na faaba kana, ma a man bεkia.

⁴ A man wəra gəən nəman di, ma a dera sa tondinε ka be ba gu.

⁵ I Yinni Gusunə siaro ka womusu, bεε be i ka n̄n ȳə dim dim.

I win ȳisi dεεra te wəlle suo.

⁶ Domi win məru ku ra tε.

Adama u ra tən̄u durom kuenta win wãaru kpuro səə.

Nuku sankiranu n̄n n̄n deema yoka, sisiru bururu, u ra deemε nuku doo bakaba.

⁷ Na raa nεε, nεn nuku doo bini səə, na n̄ sokuramə pai.

⁸ Yinni Gusunə, wunεn saabuwa na ka wãa bəri yendu səə

nge wi u kukua kpee baa səə.

Adama ye a wunεn wuswaa berua, nεn laakari ya burisina.

⁹ Yen biruwa na nəəgiru sua na nun somiru kana.

¹⁰ Na nεε, mba kaa wa à n man go, a man doke siki wəruə.

Nà n gəsira tua, kon kpī n nun sã?

Kon kpī n wunεn gem gari kpara?

¹¹ Yinni Gusunə, a man swaa dakio, kpa a man durom kua. Yinni, a man somio.

¹² Wee t̄ε, nεn nuku sankiraru ta kua nuku dobu.

A nɛn saaki ye na wukiri nuku sankirarun sɔ̄ wuna.
 Ma a man tɔ̄ɔ baka yānu sebusia n ka nuku dobu ko.
 13 Nɛn bwɛra ya koo nun bɛɛɛ wɛ ka womusu,
 na ñ nɔ̄ marimɔ.
 Gusunɔ nɛn Yinni,
 wuna kon siara sere ka baadommaɔ.

31

1 Womu ge Dafidi u wom kowobun wirugii kua.
 U nɛɛ,
 2 Yinni Gusunɔ, wuna a sãa nɛn kuku yeru.
 A ku de n sekuru wa.
 A man wɔro domi wuna a sãa gemgii.
 3 A man swaa dakio. A man wɔro fuuku.
 A de a n sãa nɛn kpee baa ka nɛn gbāraru
 mi kon kpĩ n kuke, kpa n ka faaba wa.
 4 A man kparo kpa bu wa ma a naanɛ mɔ,
 kpa na n kukua wunen mi.
 5 Mɛya kaa man yara saa taa ye ba man berien di,
 domi wuna a man kɔsu.
 6 Na nun nɛn wāaru nɔmu sɔndia,
 domi wuna a man wɔra Yinni Gusunɔ,
 wunɛ wi a naanɛ mɔ.
 7 Na be ba bũnu sãamɔ tusa,
 ma na nun naanɛ sãa.
 8 Ko na n wāawa nuku dobu sɔ̄ wunen durom
 saabu,
 domi a nɛn nɔni swāaru yɛ.
 Mɛya a maa yɛ nge mɛ na nuki sankire.
 9 A man wɔra yiberɛban nɔman di.
 Wee a dera na tii mɔ.
 10 Yinni Gusunɔ, a man durom kuo.
 Domi na wāa nuku sankiraru sɔ̄.
 Nuku sankira te, ta dera nɛn bwɛra ka nɛn wuswaa
 ka nɛn wasi kpuro burisinɛ.

11 Wahala ya man goomə,

ma weeweenu dera na təkə m̀.

Nen dam mu doonə nen torarun s̄,

ma nen gəma dwiiyamə.

12 Nen yiberəba ba man sekuru doke,

ma be ba s̄a nɛgibu ba tu sosimə.

Be ba man yē, beya ba nen bɛrum m̀.

Bà n ka man yinna swaaə, ba ra duki suwa.

13 Tamba man duari nge wi u gu.

Na s̄awa nge ḡa ni ba k̄.

14 Na n̄omə k̄sa ye tamba gerumə nen s̄.

Ma be ba man sikerene kpuron bɛrum man m̀.

Domi ba wesianamə bu ka man go.

15 Adama Yinni Gusunə, wuna na naane s̄a.

Domi wuna a s̄a nen Yinni.

16 Nen sian w̄aru kpuro wunen n̄mu s̄əra ta w̄a.

A man w̄oro saa nen yiberəba

ka be ba man n̄ni s̄əm̄n n̄man di.

17 A man wunen yam bururam s̄əsio.

A man w̄oro wunen durom s̄.

18 Yinni Gusunə, n̄a n nun soka, a ku de n sekuru
wa.

Adama a de t̄n k̄so u sekuru wa,

kpa u da ḡribun w̄a yerə

ḡə u n̄n n̄ə marisia.

19 A ku de wee kowobu bu gari gere,

ka be ba tii sua gari m̀, ba gabu gema.

20 Yinni Gusunə, wunen durom mu kp̄,

m̄ a be ba nun nasie yiye,

ka be ba ben naane doke wun̄ s̄ə.

Tambu ba koo kp̄i bu wa durom m̄ a ra bu kue.

21 Domi a ra be ba nun nasie k̄su,

kpa ba n w̄a wunen wuswaaə

bu ku ka du naananu s̄ə,

kpa a bu bere wunen dirɔ tɔn kɔsobun sɔ.

²² Yinni Gusunɔ, wuna kon siara,
domi a man wunen durom sɔɔsi.
Na raa sɔawa nge wuu ge ba tarusi,

²³ sere nen laakari ya burisina,
na nɛɛ, wee a man gira wunen wuswaan di.

Adama a nen weeweenu nua
sanam mɛ na nɔɔgiru sua na nun soka.

²⁴ Yen sɔ, i Yinni Gusunɔ kɔɔ,
bɛɛ be i nɔn naanɛ sɔa.

Domi u be ba nɔn naanɛ doke kɔsu.
Adama u ra be ba tii sue sɛɛyasie ka dam.

²⁵ Bɛɛ be i yiyɔbu mɔ Yinni Gusunɔn mi,
i nukuru doro,
kpa i de bɛɛn bwɛra yu wurama.

32

¹ Dafidin womu.

Doo nɔɔrugiiwa win toranu ba suuru kua,
ma ba win durum wuna.

² Doo nɔɔrugiiwa win kɔsa Yinni Gusunɔ kun garisɔ,
ma u n maa keeta mɔ win gɔruɔ.

³ Sanam mɛ na nɔn durum wure, nen kukunu
gbisa,

na weeweenu kua tɔɔ giriru,

⁴ domi wunen nɔmu ga man sɛre bururu ka yoka.

Nen dam mu della nge mɛ dɔa wurusu su ra ko sɔɔ
sɔrerun saa.

⁵ Na nɛɛ, kon nen toranu wura
wunɛ Yinni Gusunɔn mi.

Na nen durum tuuba kua wunen mi,
na nɔn kɔsa berua.

Ma a man nen durum taare wunari.

⁶ Yen sɔ, n weenɛ baawure wi u nun naanɛ sɔa
u nun kana wahalan saa sɔɔ.

Baa nim bakam mù n yiba mu sara,
mu ñ yēro turi.

⁷ Wuna sãa ñen kuku yeru,
a ra man gbare wahalan di.

A dera na womusu mò wunen faaban sã.

⁸ Yinni Gusunɔ, a ñεε, kaa man keu ko,
kpa a man swaa sɔɔsi ye n weenε n swĩ.
Kaa man bwisi kē, kpa a n man kãsu.

⁹ A maa ñεε, n ku ko bwisi sarirugii nge duma,
ñ kun mε nge birakɔ,
yìn nɔwɔ ba ñ koo ko ba kun yaruka
ka karabasuuru doke,
ba n ka yi gawe, kpa yi ku raa tɔnu wəri.

¹⁰ Tɔn kɔsobun wahala kpã,
adama wi u Yinni Gusunɔ naanε sã,
win durom mu ra n yēro wãasiwa.

¹¹ Yen sɔ, bεε gemgibu, i gɔru doro Yinni Gusunɔ
sɔɔ,
kpa i ðesinu kara.
Bεε bèn gɔru ga ðεere,
i guuda koowo ka nuku dobu, bεε kpuro.

33

¹ Bεε be i sãa gemgibu, i Gusunɔ siaro ka womusu.

Bεε be i ðεere, i nùn siaro baadomma.

² I nùn siaro ka mɔrɔkunu
kpa i womusu ko ka gɔɔgenu.

³ I nùn bεεε wēeyɔ ka wom kpɔɔ,
kpa i gãasu tora i ka nùn siara.

⁴ Yinni Gusunɔ u ra gem gerewa.

Ye u maa gerua kpuro ya ra koorewa mam mam.

⁵ U ra ye ya wooda ka gem swĩ kã.

Win durom mu yiba tem kpuro sɔɔ.

⁶ Win nɔɔn gariya wälla ka taka koorã,

ka gāa ni nu wāa te sɔɔ kpuro.

⁷ Ma u dera nim wɔ̄kun nim mu menna yāatem.

⁸ Bεε handuniagibu, i Yinni Gusunɔ nasio.

I diirio win wuswaaɔ.

⁹ Domi ye u gerua kpuro, yera ya ra koore.

U n wooda wē kpa yu koorɔ.

¹⁰ Yinni Gusunɔ u ra bwesenun himba gɔsie,

kpa yu kam ko mam mam.

¹¹ Adama win himba ya ku ra gɔsiare,

ya ko n wāawa sere ka baadommaɔ.

¹² Bwese te ta Gusunɔ mɔ Yinni,

ta ko n nuku dobu mɔwa.

Meya bwese te u maa gɔsa win tiin sɔ

ta koo yēeriwa.

¹³ Saa wɔ̄llun diya Yinni Gusunɔ u tɔmbu kpuro

mεεra.

¹⁴ Saa win wāa yerun di, u handuniagibu kpuro

mεεra.

¹⁵ Wi, wi u tɔmbu kpuro bwisikunu wē,

u maa ben kookoosu kpuron laakari mɔ.

¹⁶ Sina boko ù n nasara wa tabu sɔɔ,

n ñ mɔ yèn sɔ u tabu kowo dabiru mɔ.

N ñ maa tabu durɔn dam

mu ra nùn yare win yiberen nɔman di.

¹⁷ Wi u win naane doke duma sɔɔ,

u ñ nasara wasi.

Meya ka yen dam kpuro

ya ñ kpɛ yu nùn wɔra karin di.

¹⁸ Adama be ba Yinni Gusunɔ nasie,

ma ba ben yīiyɔbu doke win durom sɔɔ,

beya u kɔsu,

¹⁹ u ka ben hunde wɔra gɔɔn di,

kpa ba n wasi baa gɔ̄ru tà n dua ben tem sɔɔ.

²⁰ Bεε, Yinni Gusunɔn miya besen yīiyɔbu wāa.

Wiya u koo sun somi kpa u sun kōsu nge tēru.

21 Bēsen gōru ga do win sō.

Sa maa nùn naane sãa win dēeraru sō.

22 Yinni Gusunō, a de wunen durom mu n wãa ka
bese.

Domi wunε sōra bēsen yīyōbu wãa.

34

1 Dafidi u tii gōsia wiiro Abimēlekin wuswaaō,
yera durō wi, u nùn gira win min di. Saa yera Dafidi
u womu geni kua u nēε,

2 na kon Yinni Gusunō siara saa baayere.

Meya nen nōō ga ñ marimō na kun nùn tōmε.

3 Yinni Gusunō sōra kon yēeri.

Bεε wōnwōndōbu, i swaa dakio,
kpa i gōru dōra.

4 I ka man Yinni Gusunō wōlle suo,
su win yīsiru bεere wē sannu.

5 Na Yinni Gusunō soka, ma u man wurari,
u man yara nen berum kpuron di.

6 Be ba nùn wuswaa kisi, ba ra n nuku dobu mōwa.
Ba ñ maa ben wuswaa wukirimō sekurun sō.

7 Yinni Gusunō u ra wōnwōndon sokuru nō.
Meya u ra maa nùn yare nuku sankiranu kpuron di.

8 Win gōrado u ra be ba nùn nasie kōsu,
kpa u bu yara karin di.

9 I na, i win durom denda kpa i wa nge mε mu kpā.
Doo nōrugiiwa wi u kuku yeru kasu win mi.

10 Bεε be i sãa wigibu, i nùn nasio.

Domi be ba nùn nasie, gāanu ku ra bu kōmie.

11 Baa gbee sunō kpemu ga ra gasō bie gu di.

Adama be ba Yinni Gusunō kasu,
gãa geenu kun bu sararimō.

12 Bεε nen bibu, i susima i nō,

kpa n bæε sǝǝsi nge mε i ko ka Yinni Gusunǝ nasia.

¹³ Wi u kī u wāaru di bəri yendu sǝǝ,

kpa u tε,

¹⁴ u kǝsan gerubu de, kpa u weesu deri.

¹⁵ U kǝsa suurio, kpa u gea ko.

U alafia naa giro.

¹⁶ Gemgiba Yinni Gusunǝ u ra n nǝni wǝε.

Mεya u ra maa ben wuri swaa daki.

¹⁷ Yinni Gusunǝ u ra ka kǝsan kowobu sannε,

kpa u de bu ben gari duari tem mǝni sǝǝ.

¹⁸ Yinni Gusunǝ u ra gemgibun sokuru wure,

kpa u bu wuna ben wahala kpuron di.

¹⁹ U ra n ka be ba nuki sankire wāa,

kpa u be ba mwia kpana faaba ko.

²⁰ Kǝsa dabina nu ra gemgii deeme,

adama Yinni Gusunǝwa u ra nǝn wǝre ye kpuron di.

²¹ Wiya u win wasin gbin gbinka kǝsu.

U nǝ derimǝ baa win kuku teeru tu kǝsira.

²² Adama kǝsa yǝ n tǝn kǝso deema, ya ra nǝn gowa.

Mεya u ra maa gemgiin yiberεba sεεyasie.

²³ Wiya u ra win sǝm kowobun hunde wǝre karin di.

Be ba maa nǝn naanε sǝa ba nǝ taare wasi.

35

¹ Dafidin womu.

Yinni Gusunǝ, be ba man wǝrim wee,

a bu wǝrio.

Be ba ka man sannamǝ, a ka bu sannǝ.

² A tεε piibu ka bakaru suo,

kpa a na a man somi.

³ A wunen yaasa suo a be ba man nǝni sǝǝmǝ sǝǝsi,

kpa na n yǝ ma wuna a sǝa nǝn faaba kowo.

4 A de be ba man kasu bu go bu sekuru wa.
A de be ba kī n kam ko bu biti soora
kpa bu biru wura.

5 A de ba n sāa nge yaka si woo ga ka doonə,
kpa Yinni Gusunən gərado u bu gira.

6 A de ben swaa yu wəria,
kpa yam wōkuru tu ye wukiri.
Kpa Yinni Gusunən gərado u bu naa swīi.

7 Wee na n gāanu kue ba ka man suura bəriammε.

8 A de bu kam ko subaru səə,
bu wəri ben suura ye səə, bu gbi.

9 Kpa na n nuku dobu m̀ wunən s̄ Yinni Gusunə,
faaba ye a man kuan s̄.

10 Kpa saa nən ḡru s̄ən di, n nεε,
goo sari wi u dam m̄ nge wunε.
Domi a nε wənwəndo yara
saa wi u man dam keren n̄man di.

11 Wee, wee kowobu ba seewa ba man gari manim̄
yi na n̄ yē.

12 Nà n bu gea kua, k̄sa ba ra man k̄sie,
kpa bu man deri nε turo.

13 Adama sanam mε nən yiberε be, ba barə,
na saakin yaberu sebu a nuku sankirarun s̄.
Ma na tii t̄ya m̀ ka n̄ə b̄kuru.

Na ra n yiirewa na n kanaru m̀,

14 na n sāa nge ben kpaasi, n̄ kun mε nge ben mero
bisi.

Na nuki sankire nge wi u win mero bia.

15 Adama be, ba ra m̄n̄ewa bu nuku dobu ko,
sanam mε na sokura.

Ba ra m̄n̄ewa nən biru bu ka man k̄sa bwisikusi,
kpa ba n man yaa kasikim̄ baadomma.

16 Baa ka be ba n̄ Gusunə yē ba man ȳem̄wa.

Ba man k̄rusi, ba n̄əɔ d̄ənnɛ gbam gbam.

17 Yinni, sere domma kaa n yeniba m̄ɛɛra.

A ku de bu man w̄əri,

domi ba s̄āwa nge gbee sina kp̄ensu.

18 Wuna kon siara mi wunen t̄amba m̄ɛnnɛ,

kp̄a n nun b̄ɛɛɛ w̄ɛ t̄ən dabinun suunu s̄əɔ.

19 A ku de be ba s̄ā n̄ɛn yiberɛba ba n man ȳɛm̄ə

kam s̄əɔ,

kp̄a be ba man tusa kam s̄əɔ ba n man w̄əmm̄ə ka
ḡəɔnibu.

20 Domi ben gari gerubu kun do.

K̄s̄a ba ra n t̄ambu manim̄ə,

be ba w̄āa b̄əri ȳendu s̄əɔ tem m̄ɛ s̄əɔ.

21 Ba ra n man n̄əɔ ḡɛɛwa ba n m̄ə, ba man wa.

22 Yinni Gusun̄ə, wuna a ye kpuro waam̄ə.

Yen s̄əɔ, a ku n̄əɔ mari,

a ku maa ka man tonda.

23 Gusun̄ə, n̄ɛn Yinni, a seewo a man siria.

A ka man yin̄ə.

24 Gusun̄ə n̄ɛn Yinni, a s̄āwa gemgii, a man sirio,

kp̄a bu ku ra a maa nuku do bu ko n̄ɛn s̄əɔ,

25 bu gere ben ḡōrūə bu n̄ɛɛ,

wee, ye ba k̄i, ya koor̄a, ba man kamia.

26 A de be, be ba nuku do bu m̄ə n̄ɛn wahalan s̄əɔ,

be kpuro bu sekuru wa sannu sannu.

A de be, be ba man seesim̄ə,

bu sekuru wa ta n kp̄ā.

27 Adama a de be ba nuku do bu m̄ə n̄ɛn taar̄ɛ
sarirun s̄əɔ bu ȳɛri,

kp̄a ba n wunɛ Yinni Gusun̄ə siaram̄ə baadomma,

wunɛ, wi a k̄i n̄ɛ, wunen s̄əm kowo na n w̄āa b̄əri
ȳendu s̄əɔ.

28 Yinni, na kon wunen gem gari kp̄ara.

Kon maa nun tōma baadomma.

36

¹ Womu ge Dafidi Gusunən sōm kowo u wom kowobun wirugii kua. U nεε,

² tən kōso wi u n̄ ka Gusunə yōn gari man səkumə n̄n gōruə,

domi u n̄ bwisikumə ma n weene u Gusunə nasia.

³ U win tii sue too.

Yen sōna u n̄ win toraru wuramə,

kp̄a u tu tusi.

⁴ Win gari kpuro, weesa yi sāa.

U ku ra wure u gāanu ko ka laakari u sere gea ko.

⁵ Kōsa u ra n bwisikumə win kp̄in yerə.

Yen swaa sōra u ra n maa wāa.

U ku ra ye duka suuri.

⁶ Adama Yinni Gusunə, wunen durom mu wāawa sere ka wōllo.

Wunen b̄rək̄iniru ta maa sōsire sere ka guru winə.

⁷ Meya maa wunen gem mu kp̄ā nge guu bakanu.

Wunen siribu bu duku nge nim wōkun bweru.

Yinni Gusunə, wuna a ra tōmbu ka yeε n̄ari,

⁸ domi wunen k̄iru ta kp̄ā.

Wunen kasenun k̄ək̄əwə tōmba kuku yenu kasu.

⁹ A ra wunen durom yibie nge be ba di ba deba.

A ra bu nuku dobu wē nge be ba nim gem wa ba n̄ra.

¹⁰ Domi wuna a sāa wāarun nuuru.

Wunen yam bururam saabuwa sa ka wāarun asansi tubumə.

¹¹ A be ba nun yē durom kuo.

A b̄n gōru ga d̄ere b̄rək̄iniru sōsio.

¹² A ku de tii suobu bu man naa turi, kp̄a tən kōsobu bu de n duka yakura.

13 Wee be ba kōsa m̀, ba wərukum̀,
ma ba kpanε bu se.

37

¹ Dafidin womu.

A ku tii ǹwɪa ko t̀n k̀sobun s̄.
A ku ka k̀san kowobu kinenu ko.

² Domi ba ra mundewa nge yaka gbebusu,
kpa bu yanda nge yaka bekusu.

³ A n Yinni Gusuǹ naanε s̄a kpa a n gea m̀.
Nge meya kaa n ka w̄a yeru m̀ tem mε s̄o,
kpa a n b̄ri yendu m̀.

⁴ A wunen nuku dobu kasuo Yinni Gusuǹn mi.
U koo maa nun w̄e ye wunen ḡru ga k̄i.

⁵ A Yinni Gusuǹ wunen w̄aru n̄mu s̄ndio,
a n n̄n naanε s̄a.
Wiya u koo nun kpuro wunana.

⁶ U koo de wunen gem mu s̄s̄sira
nge s̄o wii w̄llun s̄o.

⁷ Wi u kp̄a u k̄sa kua ye u ḡru doke,
a ku tii ǹwɪa ko win s̄.

A n maari kpa a n Yinni Gusuǹ swaa daki.

⁸ A m̄ru derio, a nuku gbisibu yiǹ,
a ku tii ǹwɪa ko.

Ye kpurowa ya koo ra nun k̄sa koosia.

⁹ Domi ba koo t̀n k̀sobu kpeerasia,
adama be ba Yinni Gusuǹ naanε s̄a,
bera ba ko n tem mε m̀.

¹⁰ N tie fiiko ye t̀n k̀soba kun ko n maa ka w̄a.
Baa à n m̄era mi ba raa w̄a, a n̄ maa bu wasi.

¹¹ Adama be ba tii ȳe, ba koo tem mε tubi di,
kpa ba n ȳerim̀ gem gem alafia s̄o.

¹² T̀n k̀soba gemgibu bwisiku k̄sunu koosim̀,
ma ba bu wiru diirisim̀.

13 Yinni u tən kōso be yēemə,
u yē ma tōra bu sisie.

14 Tən kōsoba ben takobi womamə,
ma ba ben tennu berimə
bu ka sāarobu ka wənwəndobu hunde wuna,
kpa bu be ba gea m̀ go.

15 Adama ben takobi be, ba koo duwa ben tiin
toronə,
kpa ben tennu nu bəəkira.

16 Gāa piimii ni gemgii u mə,
nu tən kōso dabinun dukia kere.

17 Domi ba koo tən kōsobun dam kpeerasia,
adama Yinni Gusunə u yǝ gemgibun biruə.

18 Yinni Gusunə u yē
ye n koo taare sarirugibu deema ben wāaru səə.
Ben yenu ga n̄ bansu m̀.

19 Ba n̄ sekuru wasi wahalan saa səə.
Ba ko ba n̄ maa deburu mə gǝərən sanam.

20 Adama tən kōsoba koo kam ko.
Yinni Gusunən yiberēba ba ka yakasun wēsu
weenε.

Ba koo yarinawa nge dǝə wiisu.

21 Tən kōsobu b̀ n̄ bəkura, ba ku ra wesie.
Adama gemgii u ra kē ka nuku tia.

22 Be Yinni Gusunə u domaru kua,
ba ko n̄ tem mε mə,
adama be u b̄rusi, beya ba koo kpeerasia.

23 Yinni Gusunə u ra tən geo kpare win sanum səə.
Yēron swaa ra n̄n wēre.

24 Ū n̄ sokura u wəruma, u ra sewa,
domi Yinni Gusunə u win nəma neni.

25 Na raa sāa bii, tē na bukura.
Na n̄ maa waare Gusunə u gemgii deri,
n̄ kun mε win bibu bu bara ko bu ka di.

26 Baadomma u wēemə ka nuku tia.

U ñ be ba bəkuramə yinarimə.

Win bibu ba ra maa gabu arufaani kue.

²⁷ A kōsa derio kpa a gea ko,

kpa wunen bibun bweseru ta n tem me mə ka
baadommə.

²⁸ Yinni Gusunə u gem kī.

U ñ win tambu derimə, u ra n bu kōsu.

Adama ba koo tən kōsobun bweseru kpeerasia.

²⁹ Gemgiba ko n tem me mə,

kpa ba n wāa mi, ka baadommə.

³⁰ Gemgiin nəə, gari bwisigiyya ga ra yare.

Win yara, gema ya ra maa gere.

³¹ Gusunən wooda ya ra n wāa win gōruə.

Win naasu kun maa sokuramə.

³² Tən kōso u ra n gemgii sākiriamməwa,

kpa u n swaa kasu u ka nùn go.

³³ Adama Yinni Gusunə kun derimə u nùn noma
turi.

U ñ maa nùn taare wēemə siribun sanam.

³⁴ A n Yinni Gusunə yīiyə kpa a n win swaa swīi.

U koo nun walle sua kpa a n ka tem me mə.

Kaa wa tən kōsoba kpeerə.

³⁵ Na tən kōsobu wa ka ben dam kpuro,

ba yeke nge dāa kerigiru te ta kpare.

³⁶ Adama ben baa ya doona, wee ba ñ maa wāa.

Na bu kasu, adama ba ñ waarə.

³⁷ A taare sarirugii mēerio

kpa a n nùn lasabu sāa.

Domi wi u ra bəri yendu kăn bwesera kun kpeemə.

³⁸ Adama mem nəə sarirugiba koo kam kowa
kpuro,

kpa tən kōsobun bweseru tu kpeera.

³⁹ Yinni Gusunəwa u gemgibu faaba mə.

Wiya u ra bu bere n̄ni swāarun sanam.

⁴⁰ U bu somimə, u bu wəramə tən k̄sobun n̄man di,
u bu faaba m̄, domi win miya ba ben kuku yeru kasu.

38

- ¹ Dafidin womu ge u kua Gusunə u ka n̄n yaaya.
² Yinni Gusunə, a ku man s̄eyasia wunen m̄ru s̄ə.
 A ku man so sanam m̄ a m̄ru besire.
³ Domi wunen s̄ēnu nu man girari,
 ma wunen n̄mu ga man so gā sura.
⁴ Wunen m̄run saabu, n̄n wasin gam sari mi n bwāa do.
 N̄n durum saabu na n̄ maa dam gam m̄.
⁵ Domi n̄n toranu kp̄ə sere nu man gunum kera.
 Nu s̄a nge s̄mu bakanu ni nu man bunum kere.
⁶ N̄n booboosu k̄sa sere su numia n̄n gari bakarun s̄.
⁷ Na d̄bara, na wasira sere na n̄ maa dam m̄.
 Baadomma, na ra n̄ s̄im̄wa ka nuku sankiranu.
⁸ Domi barara n̄n wasi kpuro mwa.
 Yin gam maa sari mi n bwāa do.
⁹ Na k̄sikirawa muku muku, na n̄ maa dam gam m̄.
 N̄n ḡru ga burisine sere na weeweenu m̄.
¹⁰ Yinni, ye na k̄i kpuro, wuna a ȳ.
 N̄n weeweenu kun maa nun berue.
¹¹ N̄n ḡru ga n̄ s̄ s̄ē, n̄n dam man doonarim̄.
 Wee n̄n n̄ni kun maa wāaru tere.
¹² N̄n kpaasibu ka be ba man ȳ kpuro
 ba man duki suurim̄ n̄n bararun s̄.
 Ma be ba maa wāa n̄n turuku,
 ba tii m̄na n̄n̄m.
¹³ Be ba kasu bu man go,

ba man yēri beriamme baadomma.

Be ba nen kōsa kasu, ba man kōsa siemə,

ba kasu bu man nōni wōke.

¹⁴ Adama ne, na maariwa piti nge soso

wi u kun gāanu nōmə,

u n̄ maa gāanu gerumə.

¹⁵ Meya na sāa nge soso.

Na n̄ bu gāanu wisa.

¹⁶ Yinni Gusunə, wune sōra nen yīiyəbu wāa.

Gusunə nen Yinni, a de a man wisi.

¹⁷ A ku de bu nuku dobu ko nen sō,

kpa bu man seesi sanam me na sokuramə.

¹⁸ Wee na wərumaa dō,

ma nen wahala ya man wāasi.

¹⁹ Na nen toranu tuuba m̄.

Tora ni, nu man berum m̄.

²⁰ Wee nen yiberɛba ba bwāa do,

ba maa dam m̄.

Be ba man tusa kam sō, ba dabi.

²¹ Kōsa ba man kōsiemə, ye na bu gea kua.

Ba nen kōsa kasu yèn sō na ra n̄ gea m̄.

²² Yinni Gusunə, a ku man deri.

Nen Yinni, a ku ka man tonda.

²³ A na fuuku a man yakia,

wuna a sāa nen faaba kowo.

39

¹ Dafidin womu ge u Yedutum, wom kowobun wirugii kua. U nee,

² na raa nee, kon nen sanu sanusu laakari ko

kpa n̄ ku durum ko nen gari gerubu sō.

Kon nen nō kpi sanam me nuku kōsurugii wāa nen b̄kuə.

³ Na raa maari, na n̄ gāanu gerua,

ma na deema n kua kam,
domi nen nani swāaru ta sosiwa.

⁴ Nen laakari ya seewa.

Ye na bwisikumɔ ya man neni nge dɔɔ,
ma na gerua na nɛɛ,

⁵ Yinni Gusunɔ, a man nen wāarun saka sɔɔsio
kpa na n yɛ nge mɛ na n dam mɔ.

⁶ N wee a nen t̄iru ȳira ka wunen noman yasum,
ma nen wāarun sanam kun gāanu tura wunen nani
sɔɔ.

Ka geema t̄onu baawure koo doona nge woo tia,

⁷ n̄ kun mɛ nge tiro.

Ye u m̄ kpuro kama.

U arumani mennamɔ, u n̄ yɛ wara koo ye di.

⁸ T̄ɛ Yinni, mba na maa mara.

Nen ȳiyɔbu wāa wunɛ sɔɔ.

⁹ A man yakio nen durum kpuron di.

A ku de gari bakasu su n man yaakorɔ m̄.

¹⁰ Kon mari, na n̄ gari gerumɔ,
domi wuna a dera ya koorɔ mɛ.

¹¹ A ku maa man wahala ko.

Na wasikiramɔ wunen n̄m geran s̄ɔ.

¹² A ra t̄onu gerusi

kpa a n̄n s̄ɛyasia win toranun s̄ɔ.

Ye t̄onu u k̄i, yera a ra di nge k̄ɔk̄ɔbu.

Geema, t̄onu baawure u koo doonawa nge woo tia.

¹³ Yinni Gusunɔ, a nen kanaru n̄ɔwɔ,

kpa a nen sokuru swaa daki.

A ku nen wuri atafiru ko,

domi na s̄awa s̄ɔ wunen mi nge nen sikadoba
kpuro.

¹⁴ A man derio s̄ɛɛ,

kpa n wom wa n sere sariru ko.

40

(I maa mærio naasu 14-18, 70:2-6)

¹ Dafidin womu ge u wom kowobun wirugii kua.

U nɛɛ,

² na nɛn yĩiyɔbu doke Yinni Gusunɔn mi.

Ma u man sĩirema u nɛn nɔɔ swaa daki.

³ U man gawa u yara saa kam kobun wɔrun di,
mi pɔtɔkɔ wãa.

U nɛn naasu sɔndi kpee saara wɔllɔ,
kpa n ka yɔra dim dim.

⁴ Gusunɔ u dera na womu kpɔɔ mɔ
ge na ka nùn siaramɔ.

Tɔn dabiru ta nua ma ta berum kua,

ma ta ten naanɛ doke Yinni Gusunɔ sɔɔ.

⁵ Doo nɔɔrugiiwa wi u Yinni Gusunɔ naanɛ sãa,
wi u ku ra gere u tii suobu ka wee kowobu swĩi.

⁶ Gusunɔ nɛn Yinni, wunɛn sɔm geenu
ka wunɛn himba ye a sun kua ya dabi.

Gusunɔ, a kpã, a n saara mɔ.

Na kĩ n ye kpuro kpara n tɔmbu nɔɔsia.

Adama yen geera kpã sere na n kpɛ n ye saari.

⁷ A n yãkuru kĩ, n kun mɛ kɛru.

A n yãku dɔɔ mwaaarugiru bikie,

n kun mɛ torarugiru.

Adama a nɛn swasu kɔria.

⁸ Ma na nɛɛ, nɛ wee,

nge mɛ ba nɛn gari yorua woodan tireru sɔɔ.

⁹ Gusunɔ nɛn Yinni, na kĩ n wunɛn kĩru ko.

Wunɛn wooda ya wãa nɛn gɔruɔ.

¹⁰ Tɔn wɔrun suunu sɔɔ,

na ra wunɛn faaban labaari gea kpare.

Yinni Gusunɔ, a yɛ ma na ku ra nɛn nɔɔ mari.

¹¹ Na n wunɛn faaban gari berua nɛn gɔruɔ.

Na wunɛn naanɛ ka wunɛn somiru tɔmbu nɔɔsia.

Na tən wəru guna wunen tən geeru
ka wunen bəṛəkiniru sãasi.

¹² Yinni Gusunə, a ku de n wunen wənwəndu bia.
A de wunen tən geeru ka wunen bəṛəkiniru
tu man kōsu saa kpuro sɔɔ.

¹³ Domi kōsa ye ya man sikerene ya n̄ garirə.
Nen kom kōsum kpuro man girari,
mu n̄ waabu wã.
Mu nen wirun seri dabiru kere.
Na mwia kpana.

¹⁴ Yinni Gusunə, a man wəro,
a na fuuku a man faaba ko.

¹⁵ A de be ba kasu bu man hunde wuna
bu seku bakaru wa.
A de be ba nuku dobu mə nen wahalan s̄
bu biru wura kpa bu sekuru di.

¹⁶ A de be ba man yaakoru m̄
ba n wãa desirun biti sɔɔ.

¹⁷ Adama a de be ba nun kasu
ba n nuku dobu mə.
Kpa be ba wunen faaba wura
ba n ȳerimə wunen s̄.

Kpa ba n gerumə ma Yinni Gusunəwa kpāaru bo.

¹⁸ Adama ne s̄arowa, na n̄ gāanu mə.

Ka m̄e, Yinni u man yaaye.

Nen Yinni, wunε wi a ra man somi kpa a man wəra,
a ku tε.

41

¹ Womu ge Dafidi u wom kowobun wirugii kua.
U n̄eε,

² doo n̄ərugiiwa wi u ra s̄aron bwisikunu ko.

U n wãa wahala sɔɔ, Yinni Gusunə u koo n̄n yara.

³ Yinni Gusunə u koo n̄n kōsu,

kpa u n win wāaru neni.

Meya u ko n nuku dobu mō win wāaru sō.

U n̄ maa derimō u wōri win yiberēban nōmaa.

⁴Yinni Gusunōwa u koo n̄n kōsu

kpa u n̄n nōri sanam mē u barō u kpī.

⁵Wee, na gerumō na mō,

Yinni Gusunō, a nēn wōnwōndu waawo,

a nēn hunde bekio.

Domi na nun torari.

⁶Nuku kōsurun sō, nēn yiberēba ba mō,

saa yerà kon gbi.

Kpa bu wa bu nēn yīsiru duari.

⁷Goo ù n na nēn mī, weesa yēro u ra man kue,

kpa u nēn gari gura u ka da u nēn kōsa gere tōwō.

⁸Nēn yiberēba kpuro ba gunnu gunnu gari mō.

Ba man kōsa bwisikusimō.

⁹Domi ba mō, wahala ye, ya man nēni gem ka tia.

Nē wee na kpī, n̄ n̄ koorō n̄ maa se.

¹⁰Nēn bōrō kīnasi, ka wì sa wāa sannu bōri yendu
sō,

na maa n̄n naanē sāa, ma sa dimō sannu,

wiya u kua nēn yiberē.

¹¹Yen sō, Yinni Gusunō, a nēn wōnwōndu waawo,

a man wōro, kpa n̄ bu kua ye n̄ weenē n̄ bu kua.

¹²Nēn yiberē ù kun man kamie,

saa ye sōra kon gia ma a man kī.

¹³A man kōsu nēn mēm nōbun sō.

Ma a dera na wāa wunen mi sere ka baadommā.

¹⁴Na Gusunō Isireliban Yinni siara.

U ko n̄ wāawa sere ka baadommā. Ami.

WOMUSUN B̄ONU YIRUSE

42

¹ Koren bibun womu ge ba wom kowobun wirugii kua. Ge wee.

² Nge mε nim n̄ru ga ra de n̄mu ga n daarun nim kasu,

nge m̄ya n̄n ḡru ga nun kasu Yinni Gusun̄.

³ N̄n ḡru ga wun̄n beke bar̄, Yinni Gusun̄, wun̄e wi a w̄a.

Saa yer̄a na kon tii s̄osi wun̄n wuswaā Yinni.

⁴ N̄n n̄ni ȳresu su kua n̄n nim n̄ruram w̄kuru ka s̄o s̄o,

sanam m̄ ba man bikiam̄ ba m̄,

mana Gusun̄ n̄n Yinni u w̄a.

⁵ N̄n tororu ta ra karewa n̄ n yaaya

sanam m̄ t̄n dabiru ta ra n man sikerene,

na n tu gbiiye su ka da Gusun̄n s̄a yer̄,

sa n nuku dobu m̄, sa n Gusun̄ siaram̄ sannu.

⁶ Mban s̄na ko na n nuki sankire, kpa na n wee-weenu m̄.

Na ko n n̄n ȳiȳbu doke Gusun̄ n̄n Yinnin mi,

kpa n maa n̄n siara.

Dom̄i u s̄awa n̄n Yinni ka n̄n Faaba kowo.

⁷ N̄n Yinni, na nuki sankire.

Yen s̄na na nun yaayam̄ saa Yuud̄enin daarun di,

ka guu te ba m̄ H̄em̄on di

ka guu te ba m̄ Miseaan di.

⁸ Wuna a ra de daarun nim mu kukiri,

kpa nim kureru tu se tu garu sua,

kpa ni kpuro nu man wukiri.

⁹ A man wun̄n k̄ru s̄osio s̄o s̄o,

w̄kuru kpa na n womusu m̄, na n nun t̄mam̄,

na n nun kanam̄ wun̄e wi a man w̄aru w̄.

¹⁰ Gusun̄, n̄n Yinni, a s̄awa n̄n kpee saara.

Mban s̄na a man duari.

Mban sōna kaa de nen yiberɛba ba n man dam
dɔremɔ
kpa na n nuki sankire.

¹¹ Nen kukunu besikiramɔ sanam mɛ ba man nani
sōmɔ,

ba man wɔmmɔ, ba gerumɔ ba mɔ, mana Gusunɔ
nen Yinni wi.

¹² Mban sōna na kon nuki sankire.

Mban sōna ko na n weeweenu mɔ nen gōruɔ.

Nɛ, kon nen naanɛ dokewa wunɛ sɔɔ,

kpa n nun siara kpaɔ.

Domi a sãawa nen Yinni ka nen Faaba kowo.

43

¹ A man gem wɛɛyɔ Gusunɔ nen Yinni.

A ka man yinɔ be ba n nun nasien wuswaaɔ.

A man yakio wee kowobu ka tɔn kɔsobun min di.

² Gusunɔ, wunɛ wi a man kɔsu, mban sōna a man
yinamɔ.

Mban sōna kaa de nen yiberɛba ba n man dam
dɔremɔ

kpa na n nuki sankire.

³ A de wunen yam bururam ka wunen bɔrɔkinira n
man kpare.

A ka man doo sere wunen guu dɛɛra ten mi, mi a
wãa,

⁴ kpa n da wunen yãku yerɔ.

Gusunɔ, wunɛ wi sɔɔ na nuku dobu mɔ,

kon nun siara ka womusu, ka mɔrɔku.

Gusunɔ, wuna a sãa nen Yinni.

⁵ Mban sōna na kon nuki sankire,

kpa na n weeweenu mɔ nen gōruɔ.

Na kon nen naanɛ dokewa wunɛ sɔɔ,

kpa n wure n nun siara.

A sãawa nen Yinni ka nen Faaba kowo.

44

1 Womu ge Koren bibu ba wom kowobun wirugii kua. Ge wee.

2 Gusunə, sa nua ka beŋen tiin swaa wunen səma ye a kua beŋen baababan waati. Bera ba sun ye sɔwa.

3 Ka wunen tiin noma a bwese tukunu gira. A bwese ni so nu yarina, ma a beŋen baababa swi nin waa yeno.

4 Beŋen baaba be, ba bwese nin tem mwa. N n ma yen sɔ ba takobi ma, n n maa ma yen sɔ ba dam ma, adama yen sɔ a bu kiwa ma a waa ka be, ma a bu yara ka wunen noma.

5 Gusunə, wuna a saa nen sina boko. A wunen tambu nasara weya.

6 Ka wunen dama sa ko beŋen yiberɛba suriri. Ka wunen yisira sa ko bu suni.

7 Domi na ye ma n n nen tendu, n kun me nen takobi ya koo man faaba ko.

8 Wuna kaa sun wɔra beŋen yiberɛban noman di. Kpa a be ba sun tusa burisina.

9 Sa ko n woo kanamə tɔru baatere wunen sɔ, sa n nun siaramə sere ka baadomma.

10 Ka me, wee a sun yina, a sun sekuru doke, a ku ra n maa ka beŋen tabu kowobu waa ba n tabu yari.

11 A dera sa biruku yira wurə beŋen yiberɛban wuswaa, be, be ba sun tusa ba beŋen yānu guramə.

12 A sun beri ben nomə nge me ba ra arari yāaru noma berie.

Ma a dera sa yarina, sa yabi bwese tukunu sɔ.

13 A beŋe, wunen tambu daramə gobi sari,

a ñ maa sun garisi gãa geenu.

14 Wee a sun sekuru doke beſen berusebun
wuswaa,

15 be, be ba sun sikerene, ba sun yëemə, ba sun
yaakoru m̀.

A dera bwese tukunu nu sun womu dokemə,
ma nu sun wii gimanu koosimə ka yaakoru.

16 Wee sere ka tẽ, seku te, ta ra n man m̀wa,
kpa na n nen wuswaa wukiri

17 yèn s̀ nen yiberε u man wəri, u wəmmə
u man nə kuurimə.

18 Yeniba kpurowa ya ra sun deemε.

Ka mε, sa ñ nun duari,

sa ñ maa wunen arukawani kusie.

19 Beſen gōru ga ñ s̄ire wunen min di,
sa ñ maa gere wunen swaan di.

20 Adama ka mε, a sun kəsuka gbaburə demakunun
wãa yerə.

Ma a sun yam wōkuru wukiri.

21 Gusunə, sà n daa wunen ȳisiru duari,
ma sa da sa b̄ūnu ganu s̄amə,

22 a ñ kaa tubu, wunε wi a tənun gōrun gari yē?

23 Adama wunen s̄na ba sun goomə bururu ka
yoka,

ba sun m̄era nge yã ni ba ka də bu go.

24 A dom yando Yinni! Mban s̄na a do.

A dom yando. A ku sun yina sere ka baadomma.

25 Mban s̄na a wunen wuswaa berumə.

Mban s̄na a ñ beſen wənwəndu m̀.

A ñ wa nge mε ba sun taare?

26 Domi sa nuki sankire. Sa kp̄i tua s̄ə.

27 A seewo a sun somi.

A sun wəro wunen durom bakam s̄.

45

¹ Kĩrun womu ge Koren bibu ba wom kowobun wirugii kua. Ge wee.

² Nɛn gõru ga bwisiku duronu yiba sere nu yarimɔ. Na womu geni mɔ sunɛn sɔ.

Nɛn yara ya sãa nge yoro geon yorutia.

³ Wuna a buram bo tɛn bibun suunu sɔɔ.

Wunɛn gari yi durom yiba.

Yen sɔna a Gusunɛn domaru mɔ sere ka baadommaɔ.

⁴ Tabu kowo damgii, a wunɛn takobi bekio, wuna a yiiko ka bɛɛɛ baka mɔ.

⁵ Ka wunɛn sinandun dam,

a wunɛn tabu kekɛ yɔɔwo a da a nasara sua,

kpa a gem sanna ka daa duudwia ka gean kobu,

kpa a sɔm maamaakiginu ko ka wunɛn nɔm geun dam.

⁶ Wunɛn sɛɛnu nu nɔɔ do,

nu koo wunɛn yiberɛba sɔku,

kpa tɔmbu bu wɔruku wunɛn wuswaaɔ.

⁷ Gusunɔ, ba wunɛn bandu swii sere ka baadommaɔ.

Gema a ka wunɛn bandu neni.

⁸ A gea kii, ma a kɔsa tusa.

Yen sɔna Gusunɔ wi u sãa wunɛn Yinni, u nun gɔsa.

U maa nun nuku dobu wɛ ye u ka nun aye bɛɛɛgiri wɛ

te ta wunɛn kpaasibugiru kpãaru kere.

⁹ Wunɛn yãnu nu turare numɔ

ye ba ra soku miru ka aloesi ka kasi.

Ba mɔrɔkunu soomɔ a ka nuku dobu wa

wunɛn sina gbaburɔ te ba suunu donnu mani mani.

¹⁰ Sina bii wɔndiaba ba sãa wunɛn kurɔ kpaɔ sãkobu.

Kurɔ kpao u yɔ wunen nɔm geuɔ u wura sebua ye
ya na Ofirin di.

11 A swaa dakio, bii kurɔbu a nen gari nɔ,
kpa a yi bwisiku.

A wunen tɔmbu duario ka wunen baan yenugibu.

12 Wunen buram mu ka sina boko naawa gem gem.
A nùn beere wɛɛyɔ yèn sɔ̄ u sãa wunen yinni.

13 Tirin tɔmbu be ba bwesenu kpuro arumani kere,
ba koo ka nun dukia bwese bweseka naawa
bu ka wunen kīi geeru kasu.

14 Sina bii wɔndia kurɔ kpao wi, u wãa sina kpaarɔ,
u yãnu sebua ni ba buraru koosi ka wuraba.

15 Ba ka nùn da sunɔn mi ka win yãa bura nɔnigii ni,
ma win kurɔ kpa sãkoba nùn swīi.

16 Ba bu duusia sina kpaarɔ ka nuku dobu ka
yɛeribu.

17 Sina boko, wunen biba koo wunen baababan tubi
di,

kpa bu bandu di tem kpuro sɔ̄.

18 Nɛn womu geni, ga koo de bu wunen yĩsiru yaaya
tɔru baatere,

kpa bwesenu kpuro nu nun siara sere ka
baadommaɔ.

46

1 Womu ge Koren bibu ba wom kowobun
wirugii kua. Ba gu kuawa ka gɔru yãka. Ba nɛɛ,

2 Gusunɔwa u sãa besen kuku yee naanɛgiru
ka besen tãsi yeru.

Baa nuku sankiranu sɔ̄,
u ra n sɔ̄ru sãawa u ka tɔnu somi.

3 Yen sɔ̄na sa n̄ berum m̄ɔ sanam m̄ɛ tem mu yĩirimɔ,
n̄ kun m̄ɛ sanam m̄ɛ guunu diirimɔ nim wɔkun
sɔ̄wɔ.

- 4 Sa ñ nande sanam mε nim wōkun nim kurenu nu
wōki nu yaka mō
sanam mε nu guunu yīirimō.
- 5 Daaru gara wāa tèn nim mu ka nuku dobu naamō
Wōrukoon wāa yerō,
dii dεera ten mi, mi wi, Gusunō u wāa.
- 6 Gusunō u wāa te sōō, yen sōna ta ñ wōrumε.
Gusunō u ra tu gabewa saa buru buru yellun di.
- 7 Bwesenu nu burisine, ma bannu wōrukumō.
Gusunō u gbāra, ma tem mu yanda.
- 8 Gusunō wōllu ka tem Yinni u ka sun wāa.
Yakōbun Yinni, u sāawa bεsen kuku yee naanεgiru.
- 9 I na i wa ye Yinni Gusunō u kua.
U sōm maamaakiginu kua handunia sōō.
- 10 U tabu kpeesia yen goonu nne ye sōō.
U tennu ka yaasi bōōka,
ma u tabu keke yi dumi gawe dōō meni.
- 11 U nεε, i yōro, kpa i gia ma wiya Gusunō.
U bandu dii bwesenu kpuro sōō, ka tem kpuro sōō.
- 12 Gusunō wōllu ka tem Yinni u ka sun wāa.
Wi, Yakōbun Yinni u sāawa bεsen kuku yee
naanεgiru.

47

- 1 Womu ge Koren bibu ba wom kowobun
wirugii kua. Ge wee.
- 2 Bεε handunian bwesenu, i taki koowo,
kpa i kuuki ko ka nuku dobu Yinni Gusunōn mi.
- 3 Domi u sāawa Yinni Wōrukoo wi u nanum mō.
U sāawa sina boko tem kpuro sōō,
- 4 wi u ra de su bwesenu ganu tεεsi,
kpa sa n nu taare.
- 5 Wiya u sun bεsen tem gōsia, ma sa yen woo
kanamō,

bεεε Yakəbun bweseru te wi, Yinni u kī.

⁶ Gusunə u yəəmə Siəniə, ma ba nasaran taki m̀.

U gbia u dəə, ma ba kəba soomə.

⁷ I Gusunə womu kuo, i Gusunə womu kuo.

I Yinni, sina boko siaro ka womu.

⁸ Domi wiya u s̄a handunia kpuron sunə.

I ǹn womu kuo.

⁹ Wiya u bandu dii bwesenu kpuro s̄ə,

ma u s̄ win sina gəni dεεra s̄ə.

¹⁰ Bwese tukunun sina biba m̄nnamə ka Gusunə
Aburahamun Yinnin t̄ambu.

Domi wiya u ka be ba tem k̄su w̄a.

Wiya u kpuro kere.

48

¹ Womu ge Koren bibu ba kua. Ge wee.

² Yinni Gusunə, a kp̄,

yen s̄na n weene bu nun t̄ama baama,

wunən wuuə ka wunən guu dεεra ten w̄llo te ba m̀
Siəni.

³ Ta ȳ buram buram t̄ana.

Wi u tu m̄εra kpa u n nuku dobu m̀ ten buram s̄.

Guu ten s̄ə ȳsan n̄m geu gia, sina bokon sina
kpaara mi.

⁴ Yinni Gusunə, wunən sina kpaaru s̄ə,

a ra sun s̄əsiwa ma a s̄a bεεn kuku yeru ka gem.

⁵ Domi wee, sinambu ba m̄nna,

ba n̄ə tia kua bu ka Siəni w̄ri.

⁶⁻⁷ Adama ye ba nun wa,

miya bεrum bu mwa, ba wurura nge t̄n kuro

wi marubun wahala ya n̄nua sanam m̄ u yiire.

Yera ba nanda ba duki sua.

⁸ Ba fukura ba w̄ruka nge goo nimkuu ge s̄ə yari
yerun woo ga fuka.

⁹Ye sa nɔɔmɔ ba gerumɔ, sa ye wa Gusunɔ, wɔllu ka tem Yinnin wuuɔ.

Sa ye wa Gusunɔ besen Yinnin wuuɔ.

Wiya u koo de wuu ge, ga n wɔa sere ka baadommaɔ.

¹⁰Gusunɔ, sa wunen durom bwisikunu mɔ wunen sɔa yee ten mi.

¹¹Nge me a yisuru yara,

nge meya ba koo nun tɔma handunian goonu nne sɔɔ.

Domi a ra tɔmbu kpare gem sɔɔ.

¹²Be ba wɔa Siɔnin guurɔ, ba nuku dobu mɔ.

Yudan tɔmbu ba yɛrimɔ wunen siri bi a kuan sɔ.

¹³I sɔiyɔ i ka Siɔni sikerena.

I yen kɔsu yenu gario.

¹⁴I yen gbɔra te mɛerio,

kpa i yen sina kpaanu mɛeri

i ra ka been bibu yen faagi kua,

¹⁵i nɛɛ, Yinni Gusunɔwa u sɔa besen Yinni

sere ka baadommaɔ.

Wiya u koo maa sun kpara sere ka besen gɔɔn tɔrɔ.

49

¹Womu ge Koren bibu ba wom kowobun wirugii kua. Ge wee.

²Bɛɛ bwesenu kpuro, i swaa dakio i nɔ.

Bɛɛ handuniagibu, i swaa tem kpɔiyɔ i nɔ.

³Damgibu ka bwɛɛbwɛɛbu, i swaa dakio i nɔ.

Sɔarobu ka gobigibu, i swaa tem kpɔiyɔ i nɔ.

⁴Na kon gari bwisigii gere.

Nɛn bwisikunu nu maa asansi mɔ.

⁵Na bwisigibun mɔnnu swaa daki,

na kon maa bɛɛ nu tubusia ka mɔrɔku.

⁶Mban sɔna kon berum ko wahalan saa sɔɔ.

Mban sōna kon berum ko sanam me nen yiberεba
ba man sikerene nuku kōsurun sō.

⁷ Ba ben dukia naane sāa.

Ma ba tii sue dukia yen kpāarun sō.

⁸ Adama ben goo kun kpē u win winsim hunde
yakia,

kpa u Gusunō yen kōsiaru wē.

⁹ Domi hunden yakia bu gāa bakana, bu n nōru mō.

Yen sōna n n koorō bu kpī bu ye ko,

¹⁰ n n maa koorō ba n wāa sere ka baadommaa.

Ba n kpē bu gōo yina.

¹¹ Domi sa waamō ma bwisigibu ka gari bakasu
kpurowa ba gbimō.

Ma ba ben dukia derimō gabu bu gura.

¹² Meya be ba yīsiru yara ba ra n bwisika

ma ben yenusu ko n wāawa sere ka baadommaa.

Ben wāa yenu kun maa kam mō.

¹³ Adama tōnu wi u beere mō u ku ra te.

U sāawa nge ye ye yi ba ra sakiri.

¹⁴ Nge meya ben are sāa,

be ka be ba bu swīi ba ben gari swaa daki.

¹⁵ Ba ra bu surewa gōriō nge yāa gōo ge ba sure wōru
sōo,

kpa gōo u bu di.

N sosi, tōn deero ba koo bu taaku, kpa ben beere yu
kpe,

kpa gōribun wāa yeru tu ko ben yenu.

¹⁶ Adama Gusunō u koo nen hunde wōra saa
gōribun wāa yerun di.

Domi u koo man kōsu.

¹⁷ Yen sō, a ku nanda tōnu ù n dukia guramō,

ma win yenun arumani ya sosimō.

¹⁸ A n yē ma u n ka yen gaa dōo gōriō,

ba n maa ka nùn yen gaa sikumō.

19 U ko n nuku dobu mɔ win wāaru sɔɔ,
kpa ba n nùn siaramɔ nuku doo bi u mɔn sɔ.

20 Adama yen kɔkɔrɔ, u koo win baababa deemawa
gɔriɔ.

Be, ba n̄ maa handunian yam bururam wasi.

21 Tɔnu wi ba bɛɛɛ wɛɛmɔ, ma u n̄ bwisi mɔ,
u sãawa nge yɛɛ yi ba mwɛɛrima bu sakiri.

50

1 Asafun womu. Ge wee.

Yinni Gusunɔ u gari mɔ, u handuniagibu soku
be ba wāa sɔɔ yari yerɔ n ka da sɔɔ duu yerɔ.

2 Gusunɔ u kurama saa Siɔni wuu burɔ gen min di
ka yam bururam.

3 Bɛɛn Yinni u wee wi, wi u ku ra mari.

Win wuswaaɔ dɔɔ boko sɔrua,
ma guru woo bɔkɔ ga ka nùn sikerenɛ.

4 U nɔɔgiru sue wɔllɔ ka temɔ u ka win tɔmbu siri.

5 U mɔ, i man nen tɔmbu mennama be ba man naanɛ
sãa,

be, be ba ka man arukawani bɔkua
ma ba ye sire ka yākuru.

6 Wɔllu kpuro ta koo win gem gari kpara.

Domi wiya u sãa siri kowo.

7 Yinni Gusunɔ u nɛɛ,
i swaa dakio bɛɛ nen tɔmbu Isireliba.

Na kon bɛɛ sɔ ma nɛna na sãa bɛɛn Yinni.

8 N n̄ bɛɛn yākunun sɔ na bɛɛ gerusimɔ.

Domi na ra bɛɛn yāku dɔɔ mwaararuginu mwe
baadomma.

9 Na n̄ maa naa kinɛnu mwaamɔ bɛɛn yɛnuɔ,
n̄ kun mɛ boo kinɛnu bɛɛn boo gɔsɔ.

10 Domi nɛna na gbeeku yɛɛ kpuro mɔ
ka yi yi wāa guunɔ dabi dabinu.

11 Na guno si su wãa guuno kpuro ye
ka maa yee yi yi wãa yakaso.

Yi maa saawa negii.

12 N n gɔrun na ta man mɔ, n n wune kon sɔ.

Domi nena na handunia mɔ ka ye ya wãa ye sɔ
kpuro.

13 I tamaa kon naa kinunun yaa temwa?

I tamaa boo kinunun yema kon nɔ?

14 Ye n buram bo, yera i ne Gusuno been Yinni siara.

Kpa i been nɔ mweenu yibia ni i man kua.

15 A man sokuo sanam me a nuki sankire.

Saa ye sɔ, kon nun wurari, kpa a man beere wɛ.

16 Adama Gusuno u kɔsan kowo sɔmɔ u mɔ,

mban sɔna a nen woodaba siamɔ ma a nen
arukawanin gari gerumɔ,

17 wune wi a ku ra sɔsiru kã,

ma a nen gere atafiiru sãa.

18 À n gbeno wa, a ra ka nùn nɔ tia ko,

a ra n wãa ka sakara kowobu.

19 Wunen nɔ ga ra n kɔsa yibawa,

wunen yara ya weesu sekumɔ.

20 Mi a sina kpuro, wunen winsimwa a ra n wĩimɔ,

kpa a n wunen mero bisin kɔsa gerumɔ.

21 Yeniba kpurowa a kua, ma na maari.

Domi a tamaa na saawa nge wune.

Adama kon nun taare wɛ

kpa n kpuro terasia wunen wuswaaɔ.

22 I laakari koowo, kpa i swaa daki i nɔ

bee be i ne Gusuno duari.

Ma n kun me, kon bee sere n yaaku.

Goo kun maa kpɛ u bee wɔra.

23 Wɪn yãkuru ta sãa siarabu,

yɛrowa u man beere wɛemɔ.

Wi u maa win tii neni dee dee
yērowa u koo nen faaba wa.

51

¹⁻² Ye Dafidi u ka Bati Seba kpuna u kpa, Gusunən sɔmɔ Natani u da win mi. Yen biruwa Dafidi u wom kowobun wirugii womu geni kua. Ge wee.

³ Gusunə, a man durom kuo wunen kīi geerun sɔ. A nen toraru wunə wunen wənwəndun sɔ.

⁴ A man woburuo sãa sãa kpa a nen kom kɔsum wəka.

A nen durum wunə kpa n sãra.

⁵ Domi na nen toraru wura, nen durum ya maa man bitani m̀ baadomma.

⁶ Wunε turowa na torari, na maa kua ye ya n̄ nun dore.

Yen sɔ, a gem mɔ ye a ka man taare wē.

Wunen siribu bu dende.

⁷ N wee, kom kɔsum sɔra ba man mara.

Nen mero wi u maa nen gura sua, win tii u sãawa durumgii.

⁸ Adama gema a bikiamə gɔruə.

N n men na, a de wunen bwisi yi n man wãasi.

⁹ A man deerasiabun wororu * koosio kpa n deera.

A man woburuo kpa n burura n w̄esu kera.

¹⁰ A man nuku dobu w̄εyɔ kpa na n desinu karamə.

Baa me a nen goma dwiiyasía, kon kparam yēeri.

¹¹ A ku nen durum m̄eri,

a nen kom kɔsum kpuro wəko.

¹² Gusunə, a man gɔru w̄εyɔ ge ga deere,

kpa a man hunde kpa w̄e ye ya koo ȳra sim sim.

* **51:9 wororu** - Yuuba b̀ n deerasiabun wororu m̀, ba ra d̄aa kiku ge ba m̀ isɔpu wasiwa deerasiabun nim sɔ kpa bu ka gu durumgii ȳka.

- 13 A ku man gira wunen bøkun di,
 a ku maa man wunen Hunde Dεero mwaari.
- 14 A kpam man wunen faaban nuku dobu wεεyo,
 kpa kīi geeru tu nen hunde dam kē.
- 15 Sanam meya kon durumgibu wunen swaa sōosi,
 be, be ba nun torari,
 kpa bu wurama wunen mi.
- 16 Gusunō, wunε wi a man faaba kua,
 a ku maa man goon yem bikia.
 Ko na n wunen gem me a man wē takaru mō.
- 17 Yinni Gusunō, a nen nōo wukio
 kpa gu nun siara bu nō yam kpuro.
- 18 À n daa yāku dōo mwaararugiru kī,
 na n daa nun tu kue.
 Adama a ñ yākunu kī.
- 19 Yāku te ta nun wēre,
 teya gōru ge ga tii kawa.
 Gusunō, a ñ tōmbu yinamō
 be ba tuuba kua ka tii kawabu.
- 20 A de a ka Siōni nōnu geu mεeri kpa a ye gea kua,
 kpa a Yerusalemun gbāraru seeya.
- 21 Sanam meya kaa yākunu mwa ni a bikia.
 Niya yāku dōo mwaararuginu.
 Kpa bu naa kinenu go wunen yāku yerō.

52

- 1 Dafidin womu ge u wom kowobun wirugii kua.
- 2 U gu kuawa sanam me Dōegu Edōmu u na Sōolun
 mi u ka nūn sō ma Dafidi u da Akimēlekin mi.
 Womu ge wee.
- 3 Tabu durō, mban sōna a tii siaramō kōsa ye a mōn
 sō.
 A n yē ma Gusunōn durom mu ko n wāa sere ka
 baadommāo.

4 Kōsa tənawa wunen yara ya ra n gerumə.
 Ya sāawa nge wobu te ta nə do, murafiti wunε,
 5 a ra kōsa kā n kere gea,
 kpa a n weesu kī n kere gem.
 6 Gari kōsiya yi ra n yiba wunen nəwə
 kpa a n wāa keetan swεε səə.
 7 Yen sō, a n yē ma Gusunə u koo nun sura sere ka
 baadommaə.
 U koo nun gawa u yara saa wunen kuu
 bekurugirun di,
 kpa u nun wuna wasobun suunu səən di.
 8 Be ba Gusunə naanε sāa, ba koo nun wa,
 kpa biti bu mwa bu nun yēε bu nεε,
 9 durə winiwa u yina Gusunə u nùn kōsu,
 ma u win naanε doke win dukia səə,
 u tii kōsu win bwisi səə.
 10 Nε, na wāawa Yinni Gusunən sāa yerə
 nge olifin dāa beku te ta kpare, ta wēsu sāa.
 Na win durom naanε sāa sere ka baadommaə.
 11 Na kon nùn siarawa sere ka baadommaə, domi u
 kua.
 Wi səəra kon nən yīiyəbu doke be ba nùn naanε sāan
 suunu səə
 yèn sō u sāa tən geo.

53

(I maa mεerio 14)

1 Dafidin womu ge u wom kowobun wirugii kua
 ka gaasiraru. Ge wee.
 2 Wee nge mε gari bakasu su sāa.
 Su ra nεε, Gusunə sari.
 Su sankire. Su kom kōsum m̀.
 Sin gagu sari ge ga gea m̀.
 3 Yinni Gusunə u tambu mεerima saa wəllun di,

u ka wa goo ù n wāa u bwisi mǎ,
 u ka wa goo ù n wāa u nùn sǎamǎ.
⁴ Adama u wa be kpurowa ba kǎore.
 Be kpurowa ba sankire.
 Be kpurowa ba kǎsa mǎ.
 Baa ben turo kun gea mǎ.
⁵ Ye u wa mε, yera u tii bikia u nεε,
 kǎsan kowo be, ba ñ yēru mǎ?
 Wee ba nen tǎmbu gbɛnimǎ.
 Ben goo kun man sǎamǎ.
⁶ Yen sǎ, ba koo nanda bu diiri
 sanam mε gǎa bεrumginu sari.
 Be ba ka nun tabu mǎ,
 Gusunǎ u koo ben kukunu yarinasia.
 Ba koo sekuru wa yèn sǎ u bu yina.
⁷ Yinni Gusunǎ, na nun kanamǎ
 a de faaba kowo goo u yari Siǎnin di
 u Isireliba, Yakǎbun bweseru yara dεsirun di,
 kpa ba n wāa bǎri yendu sǎ.
 À n kua mε, anna a nuku dobu wa bi ba koo ko mi.

54

¹ Dafidin womu ge u wom kowobun wirugii kua
 ka mǎrǎku
² sanam mε Sifugibu ba na Sǎalun mi bu ka nùn
 sǎ ma Dafidi u kukua ben temǎ. Ge wee.
³ Gusunǎ, a man faaba koowo wunen yǎsirun sǎ.
 A de a man siria ka wunen dam bakam.
⁴ Yinni Gusunǎ, a swaa tem kpǎiyǎ kpa a nen kanaru
 nǎ.
⁵ Domi tǎn tukobu ba man seesi.
 Tǎn kǎsobu ba kasu bu man go.
 Ben bwisikunu sǎ, ba nεε, wunε Gusunǎ a sari.
⁶ Adama nen mi, wuna a sǎa nen faaba kowo.

Be ba ka man yǎ, bera a maa ka yǎ.

⁷ A nɛn yiberɛba kǎsa kǎsio.

A man bǎrǎkiniru sǎsio, a bu go.

⁸ Kon nun yǎkunu kua ka nuku tia.

Kon womu ko ka wunɛn yǎsiru n nun tǎma,
domi a sǎa tǎn geo.

⁹ Wuna a ra man nuku sankiraru wunari,

kpa na n nuku dobu mǎ nǎ n nɛn yiberɛba wa.

55

¹ Womu ge Dafidi u wom kowobun wirugii kua
ka mǎrǎku. Ge wee.

² Yinni Gusunǎ, a swaa tem kpǎiyǎ a nɛn kanaru nǎ.

A ku man biru kisi nǎ n nun kanamǎ.

³ A nɛn laakari koowo kpa a man wisi.

Wee na sirene ka nuku sankiraru,

⁴ na burisine yiberɛban garin sǎ

ka tǎn kǎsobun dam dǎrebun sǎ.

Tǎmba man kǎsa kuamme,

ba man taare wǎ ka mǎru baka.

⁵ Na nuki sankire too nɛn gǎruǎ.

Ma gǎɔn berum man nɛnu.

⁶ Na nanda sere na diirimǎ.

⁷ Na nɛɛ, nǎ n daa kasa mǎ nge kparuko,

kon yǎwa n da n sina na n wǎre.

⁸ Kon duka yakura n da mi n toma,

kpa na n wǎa gbaburǎ.

⁹ Kon duka yakura fuuku n kuku yeru kasu,

kpa guru woo damguu gu ku raa man so.

¹⁰ Yinni, a nɛn yiberɛban kpunaa kam koosio,

kpa bu ku nǎsina.

Domina waamǎ tǎmba wǎbia ka sannǎsu mǎ wuuǎ

¹¹ ba ka gen gbǎraru sikerene sǎǎ sǎǎ ka wǎkuru.

Mɛya kǎsa ba mǎ wuu ge sǎǎ.

12 Nuku kōsurugibu ka gbenōbu ka keetagiba
ba yiba wuu ge sō.

13 N n yiberen na u na u man wənwa,
na n gam gerumō.

Goo ù n man tusa, kon kuke win sō.

14 Adama wuna a kua me,
wunε wi a sãa nen beruse ka nen bōrō,
wunε wi na ra nen asiri sō.

15 Ne ka wunε, kīi bakara ta sun manine,
ma sa dōō sannu Yinni Gusunōn sãa yerō.

16 A de gōō u tən kōsobu sēre subaru sō,
kpa bu da gōribun wãa yerō wasiru.

Domi nuku kōsura yiba ben swaa sō.

17 Adama Yinni Gusunō, wuna na faaba kanamō.
Kaa maa man faaba ko.

18 Tōō giriru kpuro, na ra n weeweenu mōwa.
Meya a maa nen nōō nōōmō.

19 A n kaa de yiberēba bu man nōma turi baa me ba
dabi.

Kaa man bōri yendu wē.

20 Yinni Gusunō, wunε wi a sō wunen sina gōnōō
sere ka baadommōō,

wuna kaa negii nō, kpa a bu sekuru doke.

Domi n n koorō bu gōru gōsia

yèn sō ba n nun nasie.

21 Ba wi u ka bu wãa bōri yendu sōō sannō wōri.

Ba arukawani ye u ka bu bōkua kusia.

22 Gari doriya yi ra n wãa tən kōso win nōōwō.

Adama tabun gariya yi ra n wãa win nukurō.

Meya maa win gari yi ra n kokumōwa nge gum
yarum.

Adama yi ra n sãawa nge takobiba.

23 A wunen wāaru kpuro Yinni Gusunō nōmu
sōndio,

kpá u nun nǎari.

Domi u ñ derimǎ gemgii u wǎruma.

²⁴ Yinni Gusunǎ, wuna kaa de tǎn kǎsobu bu da
gǎribun wǎa yerǎ.

Kpá tǎn gowobu ka be ba bwisi kǎsi mǎ bu gbi
sekum.

Adama nɛ, wuna na naanɛ sǎa, Yinni Gusunǎ.

56

¹ Womu ge Dafidi u wom kowobun wirugii kua.
Ba gu kuawa ka dǎkǎ te ta sǎare nge kparukogiru
ge ga sumǎ dǎa bakaru garun wǎllǎ. Dafidi u womu
ge kuawa sanam mɛ Filisitiba ba nǔn mwa ba neni
Gatiǎ. Ge wee.

² Gusunǎ, a nɛn wǎnwǎndu waawo,
domi tǎn dabira ta man buku buku mǎ.
Ta ka man tabu mǎ,
ma ta man nǎni sǎǎmǎ tǎǎ baatere.

³ Nɛn yiberɛ be, ba dabi,
ba man buku buku mǎwa saa kpuro,
be, be ba ka man tabu mǎ mi,
ba man wǎri ba taare.

⁴ Bɛrum mù n man mwa.

Wuna na ra n naanɛ sǎa.

⁵ Yinni, na nun siara gari yi a geruan sǎ.

Na ñ gǎanu ganun bɛrum mǎ,

domi na nun naanɛ sǎa.

Mba tǎnu u koo kpĩ u man kua.

⁶ Tǎǎ baatere ba ra man gari kǎsiwa,
kpá ba n man gǎa kǎsunu bwisikusimǎ.

⁷ Ba nǎǎ tia kua, ba man sakiriamɛ.

Ba nɛn yira kasu bu ka man hunde wuna.

⁸ Domi ba tamaa kǎsa ya koo bu yara.

Yinni, a bu suro ka mǎru.

⁹ A nɛn yira kpuro swĩi mi na kpikiru da.

A nen nōni yĩresu gārio wunen bwāaru * sōo.

A sin geeru yorua wunen tireru sōo.

¹⁰ Gusunō, nà n nun nōogiru sue,
nen yiberēba ba koo biru wura.

Domi na yē kam kam ma a sāawa negii.

¹¹ Yinni Gusunō, na nun siara gari yi a geruan sō.

Meya kon maa nun tōma wunen gari yin sō.

¹² Na n gāanu ganun berum mō,

domi na nun naane sāa Yinni.

N n men na, mba tōnu u koo kpī u man kua.

¹³ Gusunō, kon nen nōo mweeru yibia te na nun kua.

Kon yākunu ko n ka nun siara.

¹⁴ Domi a man yara saa gōon di.

Meya a n derimō nen naasu su sokura.

Kpa n kpī n sī wunen wuswaaō tōmbun suunu sōo.

57

(I maa mērio naasu 8-12, 108:2-6)

¹ Womu ge Dafidi u wom kowobun wirugii kua.

U womu geni kuawa sanam me Sōolu u nūn naa gire
u go. Ma u da u kukua kpee baa sōo. Ge wee.

² Gusunō, a nen wōnwōndu waawo.

Wunen miya na kuku yeru kasu.

Wunen kasan saara ta koo man bere
sere nen nōni swāaru kpuro tu ka kpe.

³ Yinni Wōrukoo, wuna na nōogiru sue,

domi wuna a ra man nōari.

⁴ Saa wōllun diya kaa man somima.

Kaa nen yiberēba burisina.

A man wunen bōrōkiniru ka wunen tōn geeru
sōosima.

⁵ Wee na wāa tōn kōsobun suunu sōo

* **56:9 bwāaru** - Bwāa te, Yuuba ba ra tu kowa ka gōna.

be ba sãa nge gbee sinan si su ra tãmbu tem.

Ben donna nu sãa ben yaasi ka ben sɛɛnu.

Ma ben yara sãa nge takobi ye ya nɔɔ do.

⁶ Gusunɔ, wɔllu ta ñ kpɛ tu nun mwa wunen
kpãarun sɔ.

A wunen yiiko sɔɔsio tem kpuro sɔɔ.

⁷ Nɛn yiberɛ be, ba man yɛri beria nɛn swɛɛ kpuro
sɔɔ,

ma na tem tuke na wa ba wɔru gba nɛn wuswaaɔ.

Adama bera ba gu wɔri.

⁸ Gusunɔ, nɛn torora sɔ.

Kon nun womu kua kpa n nɛn baranu so.

⁹ A yando nɛn bwɛra.

Mana nɛn gɔɔgera wãa.

Mana nɛn mɔrɔku ga wãa n ka sɔɔ bɔɔsia.

¹⁰ Yinni Gusunɔ, kon nun siara tãmbun suunu sɔɔ,
kpa n maa nun tɔma ka womusu.

¹¹ Domi wunen tɔn geera wãawa sere ka wɔllɔ.

Mɛya maa wunen bɔrɔkiniru ta sɔɔsiramɔ sere ka
guru winɔ.

¹² Gusunɔ, wɔllu ta ñ kpɛ tu wunen kpãaru mwa.

A wunen yiiko sɔɔsio handunia kpuro sɔɔ.

58

¹ Womu ge Dafidi u wom kowobun wirugii kua.

Ge wee.

² Bɛɛ Wɔrukoon tãmbu,

i ko kpɛ i baawure siri dee dee i n ka sere nɔɔ maari?

³ Aawo, i kɔsa mɔwa gɔruɔ.

Ma i bɔbunu ayeru kɛmɔ.

⁴ Daa kɔsagii u ra sɔɔsirewa saa win mɛron nuku-
run di.

Wee kowo u ra kɔɔrewa saa win birun di.

⁵ Ben nɔɔ ga ra n dɛɛ yibawa nge waa,

kpa ba n ben swasu k̄aru nge surək̄aru

⁶ te ta kun k̄i tu dobo dobogibun gari n̄a,
baa mam wi u dobo dobo ȳeru bon gari.

⁷ Yinni Gusun̄a, a bu n̄a k̄asukuo.

Be, be ba s̄a nge gbee sinan kp̄emminu mi,
a ben baa saburosu yakirio.

⁸ A de bu yarina nge nim m̄e mu kokum̄a,
kpa a bu tweeku bu ko kpan̄abu.

⁹ Bu gbio bu yanda nge sokoro,

kpa a ku de bu s̄a wa

nge bii win suru kun yiba ba ka mara.

¹⁰ Kaa bu gurawa fuuku ka woo guna sere bu ka n̄e,
weke te ba sw̄en k̄oru ta d̄a wa ta sw̄ia, baa d̄a ya
n gber̄e.

¹¹ Adama gemgii u ko n nuku dobu m̄awa

u n wa ba n̄un m̄aru bara.

U koo win naasu kpakia t̄an k̄sobun yem s̄a,

¹² kpa t̄ambu bu n̄e, gemgiiwa u koo are wa.

Domi Gusun̄awa u handunian t̄ambu kpuro sirim̄a.

59

¹ Womu ge Dafidi u wom kowobun wirugii kua.
U gu kuawa sanam m̄e S̄olu u ḡara bu da bu wi,
Dafidin diru tarusi bu n̄un go. Ge wee.

² Nen Yinni, a man w̄ero nen yiber̄eban n̄aman di.

A man k̄suo ben s̄a.

³ A man w̄ero t̄an k̄sobun n̄aman di,

kpa a man yakia be ba t̄ambun yem yarim̄an n̄aman
di.

⁴ Domi be wee ba man kasu bu go.

Daa b̄āb̄ayagiba ba n̄a tia m̄a bu ka man go.

Na n̄ k̄sa kue, na n̄ maa durum kue, Yinni Gusun̄a.

⁵ Ka m̄e, ba s̄aru m̄a bu ka man w̄ari.

Yinni, a seewo, a man mæerio, a na a man somi.

⁶ Gusunə Isireliban Yinni, wunε wi a wəllu ka tem mə,

a seewo a tən k̄so be sεyasia be, be ba n̄ nun nasie.

A ku ben goon wənwəndu ko.

⁷ Yoka baayere ba ra nεwa ba n wori nge b̄nu

kpa ba n ka wuu sikerεε.

⁸ K̄sa yarimə saa ben n̄sun di,

ma n s̄a nge ba takobi wuuwa.

Domi ba m̄, wara koo n̄ ye ba gerumə.

⁹ Adama wunε, Yinni Gusunə, a bu ȳεmə.

A bwesenu kpuro atafiiru s̄a.

¹⁰ Baa b̄ n dam m̄ amə, wuna na naanε s̄a.

Domi wuna n̄n kuku yee bakaru.

¹¹ Yinni k̄rugii, a na a man swaa gbiiya.

Wee a dera na n̄n yiberεba m̄era ka nuku dobu.

¹² A ku bu go kpa n̄n t̄mbu bu ku raa ye duari.

Adama a de bu sirena, kpa bu w̄ruku wunen dam s̄.

Domi wunε, Yinni Gusunə, wuna a s̄a besen terεru.

¹³ Ben gere kpuro ya durum yibawa.

A de ben tii suabu bu bu sura.

Domi ba ra n weesu ka gari k̄si geruməwa.

¹⁴ Yinni, a bu kam koosio ka m̄ru, kpa ba kun maa w̄a.

Kpa bu gia ma wuna a bandu dii Yakəbun bibu s̄ə ka handunia kpuro s̄ə.

¹⁵ Yoka baayere, yiberε be,

ba ra nεwa ba n wori nge b̄nu

kpa ba n ka wuu sikerεε,

¹⁶ ba n kasu ye ba koo di.

Kpa ba n w̄a mi, w̄ku giriru, domi ba ku ra debu.

¹⁷ Adama nε, na kon womu ko wunen dam s̄.

Buru buru yellu, na kon nun t̄ma wunen k̄run s̄,

domi a sãawa nɛn kuku yee damgiru,
kpa n kuke wunɛn mi nã n nuki sankire.

¹⁸ Yinni Gusunɔ, wuna a sãa nɛn dam ka maa nɛn
kuku yee damgiru.

Wuna kon tãma, domi a sãawa tɔn geo.

60

(I maa mɛrio naasu 7-14, 108:7-14)

¹ Womu ge Dafidi u wom kowobun wirugii kua
ka mɔrɔku. U gu kuawa u ka keu sãosi.

² Womu ge, Dafidin taba ga ka yã bi u ka Sirigii
be ba wãa Mesopotamiɔ ka Sobaɔ kua. Ye Dafidi u
taa bi wee, win tabu sunɔ Yoabu u Edɔmun tabu
kowobu gowa nɔrɔbun suba wɔkura yiru (12.000)
wɔwa gaa sɔɔ ye ba mɔ Bɔru. Womu ge wee.

³ Gusunɔ, wee a sun yina ma a sun yarinasia.
Baa mɛ a mɔru sãa, a sun seeyo.

⁴ A dera tem mu yĩira ma mu besikira.
A mu kpaasinɔ domi mu kankiramɔ.

⁵ A dera wunɛn tãmba nɔni sãɔra,
ma ba tam nɔra mu ben wiru gɔsia.

⁶ Be ba nun nasie, bera a wunɛn gidi bɔra wɛ,
kpa yu sãosira gem sã.

⁷ A sun wɔro ka wunɛn dam.
A besɛn kanaru nɔwɔ,
kpa su faaba wa besɛ wunɛn kĩnasibu.

⁸ Gusunɔ u gerua win sãa yee dɛɛrarɔ u nɛɛ, u koo
nasafa wa.
U koo Sikɛmu bɔnu ko kpa u tãmbu Sukɔtun wɔwa
yabua.

⁹ Wiya u Galadi mɔ. Wiya u maa Manase mɔ.
Efaraimu ya sãawa nge win sii furɔ kɔkɔru.
Ma Yuda ya sãa nge win sina dɛka.

¹⁰ Adama Mɔabu ya sãawa win woburutia.

U koo Edomu bara nɔɔ teu kɔɔwa u ka sɔɔsi ma ya
kua wigia.

Filisitiba ba koo nɔn nasaran kuuki koosi ka nuku
dobu.

¹¹ Wara u koo ka man da wuu gb̄araruguu gen mi.

Wara u koo man kpara u ka da Edomu.

¹² Yinni Gusunɔ, wuna kaa ka man da, wunε wi a
raa sun yina,

ma a ku ra maa ka besen tabu kowobu yari.

¹³ A sun somiɔ su ka yari nɔni sw̄aarun di.

Tɔnun somiru ta s̄awa wom dirum.

¹⁴ A n w̄aa ka bese, sa ko kp̄i su tabu ko ka w̄ruḡaru.

Kpa a besen yiberɛba k̄suku.

61

¹ Dafidin womu ge u wom kowobun wirugii kua
ka m̄rɔku. U nεε,

² Gusunɔ, a nen weeweenu nɔɔwɔ,

kpa a nen kanaru nɔ.

³ Saa tontonden diya na nun nɔɔguru sue ka nuku
sankiranu.

A ka man guuru yɔɔwo te na n̄ kp̄ε n ka tii yɔ.

⁴ Domi a s̄awa nen kuku yeru.

Ma a maa s̄a nen gb̄araru nen yiberɛban wuswaaɔ.

⁵ Na k̄i na n w̄aa wunen kuu bekurugirɔ sere ka
baadommaɔ,

na n kukua wunen kaserun k̄k̄ɔrɔ.

⁶ Domi a ra man kue ye na k̄i,

kpa a man tubi w̄ε ye a ra be ba wunen ȳisuru nasie
w̄ε.

⁷ Gusunɔ, a besen sina bokon w̄aru dakaɔ daasio.

A de win w̄aru tu denya.

⁸ Kpa a de u n bandu dii sere ka baadommaɔ wunen
wuswaaɔ.

A de wunen bərəkiniru ka wunen tən geera n wāa
wi sɔɔ.

⁹ Saa yera kon nun tɔma sere ka baadommaɔ,
kpa na n nen nɔɔ mwɛɛru yibiamɔ tɔɔ baatere.

62

¹ Womu ge Dafidi u Yedutum ka wom kowobun
wirugii kua. Ge wee.

² Ka geema, Gusunɔ wunɛ sɔɔra nen naanɛ wāa.

Wuna a ra man faaba ko.

³ Wuna a maa sɔa nen kperu tən mi na ra kuke n ka
faaba wa.

Wuna a sɔa nen kuku yee bakaru.

A n derimɔ nen naasu su sokura.

⁴ Sere saa yerà i ko i n tɔnu kunisi i n sɛre,
nge mɛ ba ra gana ye ya dɛbura sure,
n̄ kun mɛ kara ye ya wɛrumaa dɔɔ.

⁵ Geema, ba nɔɔ tia mɔ
bu ka durɔ wi sura win aye bakarun di.

Ba ku ra n weesu mɛɛra gāanu ben mi.

Ka nɔɔwa ba ra n tɔnu domaru kuamme,
gɔruɔ kpa ba n n̄n̄n̄ b̄rusimɔ.

⁶ Gusunɔ, wunɛ sɔɔra nen naanɛ wāa.

Wunɛ sɔɔra nen ȳiȳɔbu wāa.

⁷ Wuna a sɔa nen kperu tən mi kon kuke n ka faaba
wa.

Wuna a sɔa nen kuku yee bakaru.

Nen naasu kun maa sokuramɔ.

⁸ Gusunɔ, wuna a ra man faaba ko, kpa a de na n
bɛɛɛ mɔ.

Wuna nen kuku yee damgiru.

⁹ Bɛɛ tɔmbu, i n̄n̄n̄ naanɛ koowo saa kpuro.

I n̄n̄n̄ s̄ɔwɔ ye ya bɛɛ neni.

Domi wiya u sɔa bɛɛn kuku yeru.

10 Tɔnu u sãawa wom dirum.

Meya u maa sãa weesu.

Bà n nùn kilo sɔndi, kaa deema u n woo bunum tura.

11 I ku bɛɛn naanɛ doke daa bɔɔbɔya sɔɔ.

I ku maa bɛɛn yĩyɔbu doke wɔbia sɔɔ.

Bɛɛn dukia yà n kuuramɔ, i ku bɛɛn bwẽra kpuro doke ye sɔɔ.

12 N n nɔn teeru na Gusunɔn gere yeni nua ye u nɛɛ, wiya u dam mɔ.

13 Yinni Gusunɔ, wuna a durom mɔ.

A ra baawure kɔsiewa ye u kua.

63

1 Dafidin womu. U gu kuawa sanam mɛ u wãa Yudan gbaburɔ. Ge wee.

2 Gusunɔ, a sãawa nen Yinni.

Wuna na soku.

Na wunen bɛkɛ barɔ.

Ma nen wasi kpuro bɛsikiramɔ wunen sarirun sɔ nge mɛ tem gbebum mu ra n bɛsikiramɔ nim sarirun sɔ.

3 Wee na wãa wunen sãa yerɔ na nun mɛɛra,

kpa n ka wunen dam ka wunen yiiko wa.

4 Domi wunen tɔn geeru ta gisɔn wãaru kere.

Yen sɔna kon nun tɔma ka womusu.

5 Kon nun siara nen wãaru kpuro sɔɔ,

kpa n nɔma sua wɔllɔ n ka nun sã.

6 Nen hunde koo debu

nge wi u dĩa duronu ka yaa gumgia di.

Kon nun siara ka nuku dobun kuuki.

7 Nà n kpĩ, na ra n nun yaayewa na n wunen bwisikunu mò wɔkuru.

8 Domi a sãawa nen somiɔ.

Nà n kukua wunen kasenun kɔkɔrɔ,

na ra n nuku dobu m̄.

⁹ Na ka nun maninεwa dim dim,
ma wunen n̄m geu ga man n̄ni.

¹⁰ Be ba kasu bu man go
ba koo dawa sere tem s̄ə s̄əw̄ə.

¹¹ Takobiwa ba koo ka bu go,
kpa purukanu nu ben gonu tem.

¹² Ne, sina boko kon ȳeri wunε s̄ə.
Wi u ka nun b̄rua u koo tii siara,
adama kaa wee kowobun n̄su k̄re.

64

¹ Womu ge Dafidi u wom kowobun wirugii kua.
Ge wee.

² Gusun̄, a n̄n n̄ə n̄əw̄ə sanam mε na weeweenu
m̄.

A man k̄suo n̄n yiberε wi na nasien s̄.

³ A man yaro t̄n k̄sobun wesian̄sun di.
Kpa a man yara daa k̄sagibun suunun di.

⁴ Ba ben yara n̄ə deram̄ nge takobi,
kpa ba n̄ gari k̄si kasukum̄ nge s̄εnu,

⁵ bu ka wi u kun ḡanu kue to asiri s̄ə.

⁶ Ba tii dam k̄m̄wa k̄san kobu s̄ə.
Ba ra n̄ə tia ko bu ka t̄mbu yina beria
ba n̄ m̄, goo kun bu wasi.

⁷ K̄sa ba himba m̄ ba m̄, ben kpunaa ye, ya w̄awa
mam mam.

Domi goo kun kp̄ε u t̄nun ḡrun gari tubu.

⁸ Gusun̄ u bu s̄εnu twee.

Wee nu bu girari.

⁹ U bu mwa ka ben tii tiin gari.

Be ba bu wa kpuro ba ra wii gimanu kowa.

¹⁰ Kpa berum mu be kpuro mwa ba n̄ kparam̄ ye
Gusun̄ u kua,
kpa ba n̄ yen bwisikunu m̄.

11 Yinni Gusunən miya gemgii u ra kuku yeru ka nuku dobu wa.
Kpa bèn gōru ga dεere bu bεere wa win mi.

65

¹ Womu ge Dafidi u wom kowobun wirugii kua.
Ge wee.

² Yinni Gusunə, sa ko nun siara ka naane dokebu Sionio,

kpa su nəə mwεε ni sa nun kua yibia.

³ Yinni Gusunə, wunε wi a ra təmbun kanaru nə, təmbu kpuro ba koo na wunεn mi.

⁴ Bεsən toranu sun bunie.

Wuna kaa sun nu suuru kua.

⁵ Doo nərugiiwa wi a gəsa u nun susi u wāa wunεn sāa yerə.

Wunεn wāa yerun nuku dobu koo de su debu wunεn sāa yee dεerarə.

⁶ Gusunə bεsən faaba kowo, wunεn kīrun saabu, a ra bεsən kanaru wure,

kpa a sun səm maamaakiginu sōəsi.

Wuna təmbu kpuro ba naane sāa temə sere ka be ba wāa nim wōkun tem burenə.

⁷ Wuna a dam mə.

Ka dam mεya a ka guunu swīi nin ayenə.

⁸ Wuna a ra nim wōkun wəkinu marisie,

kpa a gen nim kurenu yōrasia.

Mεya a ra maa təmbun wurenu kpeesie.

⁹ Handunian goonu nne səə,

təmbu kpuro ba wunεn səm maamaakiginu nasie.

Wunε wi a ra sōə yari yerugibu ka sōə duu yerugibu nuku dobu wē.

¹⁰ Wuna a ra tem nəəri, kpa a mu nim yēka mu n kpā.

A ra maa de mu n dukia mə.

Gusunɔ, wunen bwia ya nim yibawa.
Meya a ra ka tem dwiiyasie, kpa dīanu nu wa nu ka
kpi.

¹¹ A ra gberun kpīin tem kusanu kɔsuku kpa a nu
nim yēka.

A ra maa de gura yu nu dwiiyasia mam mam,
kpa a ye ba duura mi domaru kua yu ka kpi.

¹² A ra dewa wɔɔ gu tore kpa gu kpe ka wunen
durom,

kpa debura n wāa mi a sara kpuro.

¹³ Debu te, ta wāawa ka kpapa yena,
ma nuku dobu nɔramɔ guunɔ.

¹⁴ Ma yāanu terie kpapa yenu mi.

Meya alikama ya kpia ya wɔwa wukiri,
ma baayere kpuro ya nun takaru mɔ, ya womu mɔ
ka nuku dobu.

66

¹ Womu ge ba wom kowobun wirugii kua. Ge
wee.

Bɛɛ handunian tambu kpuro,
i Gusunɔ nɔɔgiru sueyo ka nuku dobu.

² I womu koowo win yīsiru yiikon sɔ.

I win yīsiru walle suo ka womusu,

³ kpa i nùn sɔ ma win sɔma ya nanum mɔ,
domi win dam mu kpā.

Yen sɔna win yiberɛba ba nùn wiru kpīiyammɛ.

⁴ Handuniagibu kpuro ba nùn yiirammɛ.

Ba nùn tɔmamɔ ka womusu,
ma ba win yīsiru bɛɛɛ wɛɛmɔ.

⁵ I na i Gusunɔn sɔma mɛɛri ye u kua.

U nanum mɔ ù n sɔmburu mɔ tɔmbun suunu sɔɔ.

⁶ U dera daara gbera,

ma sa tɔbura bɛsɛn naasu kun nim wa,

ma sa nuku dobu kua wi sɔɔ.

⁷ U bandu diiwa sere ka baadommaɔ win dam saabu.

U bwesenu kpuro mɛɛra ka laakari,
kpa mɛm nɔɔ sariba bu ku raa nùn seesi.

⁸ I Gusunɔ siaro bɛɛ bwesenu kpuro.

I nùn tɔmɔ bu nɔ baama.

⁹ Domi u bɛsɛn wāaru wɔra.

U n̄ dere su sokura.

¹⁰ Gusunɔ, a sun doke laakari mɛɛribu sɔɔ.

A dera sa wāa d̄ɔɔ sɔɔ nge sii geesu.

¹¹ A sun kp̄ɛɛ yina sɔɔ ma a sun sɔmu bakanu sɔbi.

¹² A dera bɛsɛn yibɛɛba ba sun sɔni,

ma sa d̄ɔɔ ka nim sara.

Adama a sun yara min di sa n ka bɔri yɛndu mɔ.

¹³ Kon du wunɛn s̄aa yerɔ n ka nun yākuru kua,

kpa n nɛn nɔɔ mwɛɛnu yibia

¹⁴ ni na nun kua nɛn wahalan saa sɔɔ.

¹⁵ Kon ka nun ketɛba ka bonu yākuru kua,

kpa n ka nun yāa ni nu gum mɔ yāku d̄ɔɔ
mwaararuginu kua.

¹⁶ Bɛɛ be i Gusunɔ nasie, i na i nɔ,

kpa n bɛɛ s̄ɔ ye u man kua.

¹⁷ Na nùn nɔɔgiru sue u man somi,

ma na nùn siara ka womusu.

¹⁸ Nà n daa toraru garu mɔ nɛn ḡɔruɔ,

Yinni Gusunɔ kun daa man wurarimɔ.

¹⁹ Adama u nɛn kanaru swaa daki u man wurari.

²⁰ Na nùn siara domi u nɛn kanaru mwa.

Ma u n̄ man win durom wunari.

67

¹ Womu ge Dafidi u wom kowobun wirugii kua ka m̄ɔrɔku. Ge wee.

² Gusunɔ, a bɛsɛn wɔnwɔndu waawo,

kpá a sun domaru kua.

A de a ka sun nǎnu geu mɛɛri,

³kpá tǎmbu bu wunen swaa gia handunia sǎǎ,

kpá ba n yĕ ma wuna a ra tǎnu faaba kǎ.

⁴Gusunǎ, bwesenu kpuro nu nun siaramǎ

ma nu nun tǎmamǎ.

⁵Nu wǎa nuku dobu sǎǎ, domi a ra nu siriewa dee
dee.

Wuna a maa nu kpare tem mɛ sǎǎ.

⁶Bwesenu kpuro nu nun siaramǎ ma nu nun
tǎmamǎ.

⁷Domi a ra de tem mu dĭanu ma.

Gusunǎ, wuna a sǎa bɛsɛn Yinni.

A ra sun domaru kua.

⁸A sun domaru kuo. Handuniagibu kpuro ba nun
nasie.

68

¹Womu ge Dafidi u wom kowobun wirugii kua.

Ge wee.

²Gusunǎ, a seewa ma wunen yiberɛba ba yarina.

Wunen wɛrǎbu ba duki sua wunen wuswaan di.

³A bu yarinasia nge wiisu.

Ma ba yanda nge gum minɛru te ba dǎǎ tĭi.

Tǎn kǎsobu ba munda wunen wuswaaǎ Gusunǎ.

⁴Adama gemgibu ba ra n nuku dobu ka nasara
mǎwa wunen mi kpá ba n yĕɛrimǎ.

⁵I Gusunǎn yĭsiru wǎlle suo ka womusu.

I nǎn swaa kuo, u gbaburu mǎ,

u guru winu sǎni u wee.

Win yĭsira Yinni Gusunǎ.

I nuku dobu koowo win wuswaaǎ.

⁶Yinni Gusunǎ, wuna a sǎa gobekuban baaba ka
gǎminibun kǎso.

A wǎa wunen wǎa yee dɛɛrarǎ.

- 7 Wuna a ra be tamba yina yenu wē,
kpa a yobu yakia, a bu nuku dobu wē.
Adama kaa mem nɔɔ sariba deriwa mi gāanu sari.
- 8 Gusunɔ, sanam me a wunen tambu swaa gbiie
gbaburɔ,
- 9 tem mu yīira, ma wɔlla wukiara ka dam wunen
wuswaaɔ.
Ma Sinain guura diira wune Isireliban Yinnin
wuswaaɔ.
- 10 A dera guri barukagia ya na,
ma wunen tem sɔɔ wāara wurama.
- 11 Me sɔɔra wunen tamba ben wāa yeru kua,
me, me a sɔɔru kua ka kīru wɔnwɔndobun sɔ.
- 12 Yinni Gusunɔ, a wooda wē,
ma tɔn kurɔ sɔmɔ dabiru ba ye kpara.
- 13 Yiberɛban tabu sinamba yakikiramɔ,
ma ben kurɔbu ba ben yānu bɔnu mɔ ni ba deri.
- 14 N sāare kparukonun kasi yi sii geesu sɔɔwa
ma nin sansu wura mɔnsi, ma i sere da i kpī yāa
gɔsɔ?
- 15 Sanam me Dam kpurogii wi, u sinam be
yarinasia,
tem mu burura guu te ba mɔ Salumɔniɔ.
- 16 Basanin guunu nu sāawa guu bakanu.
Nin gungunu maa dabi.
- 17 Bɛɛ guu ni i gunguu dabinu mɔ,
mban sɔna i ka Gusunɔn guu te u gɔsa nisinu mɔ.
I n yē ma miya u koo win wāa yeru ko sere ka
baadommaɔ.
- 18 Yinni Gusunɔ, a tabu keke dabinu mɔ,
ma a sīimɔ yen nɔrɔm nɔrɔm ka yen nɔrɔm nɔrɔm
suba yendun suunu sɔɔ.
Wunen yiiko ye ya sɔɔsira Sinaiɔ ya wura wunen
sāa yerɔ.

19 Yinni Gusunɔ, a yɔɔwa guurun wɔllɔ, ma a tɔmbu yoru mWɛɛra.

Ma ba nun kɛnu kã, ka mam be ba nun seesimɔn tii.

20 Gusunɔ u ra sun nɔɔri.

Wiya u sãa besen faaba kowo.

Yen sɔ, sa ko nùn siara tɔɔ baatere.

21 Wiya u ra tɔnu faaba ko.

Wi turowa u koo kpĩ u nùn yakia saa gɔɔn di.

22 Wiya u koo win yiberɛban wiru kɔra.

Kpa u be ba wãa durum sɔɔn wii suunu yabe.

23 Wiya u nɛɛ, u koo ka bu na saa Basanin di,

kpa u bu yarama saa nim wɔku sɔɔn di,

24 kpa su besen naasu kpɛɛ ben yem sɔɔ,

kpa besen bɔnu nu ben gonu tem.

25 Gusunɔ nɛn Yinni, nɛn sina boko,

ba wunen sanum waamɔ wunen sãa yee dɛɛrarɔ.

26 Wom kowoba ba swaa gbia,

ma be ba baranu ka mɔrɔkunu soomɔ ba bu swĩi,

ba wãa wɔndia be ba baranu soomɔn suunu sɔɔ.

27 I Yinni Gusunɔ siaro mi tɔmba menna.

Bɛɛ Isireliban bweseru, i nùn wɔlle suo.

28 Benyamɛɛ wi u piiburu bo, win bwesera ta bu swaa gbiiye,

ma Yudan bwese kɛran wirugibu ka ben tɔmbu ba bu swĩi.

Yen biru, Sabulonin bwese kɛra ka Nɛfitaligian wirugibu ba bu swĩi.

29 Gusunɔ u wooda wɛ bu nùn ko damgii.

Gusunɔ, a ye a sun kua dam sireo.

30 Sinamba koo ka nun kɛnu naawa wunen sãa yerɔ te ta Yerusalemun dia kpuro gunum kere.

31 Yinni Gusunɔ, a Egibiti yam swĩeyɔ, ye ya nun sãamɔ ka sii geesu,

ye, ye ya sãa nge karaku ge ga wãa daarun bɔkuɔ,

ñ kun mε nge naa kinε ni nu wāa gōsɔ,
 ye, ye ya bwesenu dam dɔremɔ.
 A be ba ra n tabu kī yarinasio.

³² Damgiba wee saa Egibitin di.

Ma Etiopigiba duki m̀ ba nɔma sue Gusunɔn mi
 gi.

³³ Handunian sinambu, i Yinni Gusunɔ siaro ka
 womusu.

I ǹn wɔlle suo.

³⁴ I ǹn siaro ka womusu

wi, wi u s̄imɔ wɔllɔ te ta wāa saa yellun di.

Wee win nɔɔ damguu ga nɔra.

³⁵ I Gusunɔ bεεε wēεyɔ.

Win yiiko ya wāawa Isireliba sɔɔ.

Ma win dam mu wāa wɔllɔ.

³⁶ Gusunɔ, a nanum mɔ wunen s̄aa yerɔ.

Wunε Isireliban Yinni, a ra wunen tɔmbu dam wē.

Gusunɔ, sa nun siara.

69

¹ Womu ge Dafidi u wom kowobun wirugii kua.

Ge wee.

² Gusunɔ, a man faaba koowo.

Na s̄are na nim mwεεre wahalan s̄ɔ.

³ Na nummɔ yironu sɔɔ, na ñ kpē n ȳra.

Na w̄ari nim bwerɔ ma nim tora ka man doonɔ.

⁴ Na swī na wasira sere nen ḡoru ga gbera.

Nen n̄ni dam dwiia ye na wunen somiru mara.

⁵ Be ba man tusa ba ñ ten wiru ka naasu yē,

ba dabi ba nen wirun seri kere.

Nen yiberε be ba kī bu man go kam ba dam mɔ.

Ye na ñ gbεnε, ba kī n yen k̄sire wē.

⁶ Gusunɔ, a nen asansi sariru yē.

Nen toranu nu ñ maa berua wunen mi.

⁷ Gusunɔ, wɔllu ka tem Yinni,

a ku de be ba nun yīiyə bu sekuru wa nən sō.

Isireliban Yinni,

a ku de be ba nun kasu bu sekuru di nən sō.

⁸ Domi wunen sōna na seku bakaru səwa ta dera
na nən wuswaa wukiri.

⁹ Nən mero bisibu ba man mɛɛra tuko.

Nən mero turosibu ba n̄ man yē.

¹⁰ Wunen dirun kīra man menimə nge dō.

Be ba nun wəmmə, ben wəma wəri ne sō.

¹¹ Sanam mɛ na tii kawa na nə bəkuə, ba man funɛ
wuna.

¹² Sanam mɛ na saaki sebua nuku sankiranun sō,
ba man yaakoru m̄.

¹³ Be ba sō gbāra kənnəwə ba man wīimə.

Tam nərobu ba ka nən yīsiru womu m̄.

¹⁴ Adama Yinni Gusunə, wuna ne, na kanamə.

Gusunə, a man wurario wunen durom bakam sō
saa ye a kī.

Domi a ra tənū faaba ko ka gem.

¹⁵ Kpa a man yara yironun di n ku ka kpa num.

A man wəro nən yiberɛban noman di ka nim
bwerun di.

¹⁶ A ku de nim yiburu tu man wukiri,

kpa nim bweru tu man di.

A ku de wəru bəkə gu man kərusi.

¹⁷ Yinni Gusunə, a man wurario wunen tən geerun
sō.

Wunen wənwən bakaru sō, a man sīrema.

¹⁸ A ku ne wunen səm kowo biru kisi.

A man wurario fuuku, wee na wāa nuku sankira
bakanu sō.

¹⁹ A susima a nən hunde wəra.

A man faaba koowo nən yiberɛban noman di.

²⁰ A yē nge mɛ ba man funɛ wuna.

Ba man sekuru doke, ba man kam mɛɛra.

A maa nen yiberɛba kpuro yɛ.

21 Sekura man nuki sankã sere na kom yaa bie.

Na mara goo u man wɔnwɔndu kua, adama sari.

Na kasu wi u koo man nukuru yemiasia,

na ñ wa baa turo.

22 Sanam mɛ gɔɔra man mɔ, ba dɛɛ doke nen dīanu sɔɔ.

Sanam mɛ nim nɔru ga man mɔ, tam mɔmmɔma ba man wɛ ñ nɔ.

23 A de ben tɔɔ baka dim mu ko yina sanam mɛ ba sɔ sɛɛ ka bɔri yendu.

24 A ben nɔni wukirio bu ku maa ka yam wa, kpa ben dam mu dwiia.

25 A bu wunen mɔru seesio, kpa wunen mɔru baka ye, yu bu deema.

26 A de ben wãa yenu nu ko bansu.

Kpa goo u kun maa wãa ben kuu bekunuginu sɔɔ.

27 Domi wi a soomɔ, wiya ba nɔni sɔɔmɔ.

Wi a maa yaasa sɔka a mɛɛra kua,

ba win nuku sankiranu sosimɔ.

28 A ben toranu kpuro yaayo.

A ku bu wɔnwɔndu kua baa fiiko.

29 A ben yĩsinu goowo wãarun tirenun di,

kpa a ku bu menna ka gemgibu.

30 Adama na wãa nuku sankiranu ka wahala sɔɔ.

Gusunɔ, a de wunen somiru tu man yara.

31 Kon Gusunɔ siara ka womusu.

Kon takaru ko ñ nùn wɔlle sua.

32 Yeya ya ra Yinni Gusunɔ wɛre n kere naa kinɛ yeburu.

33 Be ba gema, ba ñ yeni wa, ba ko ñ nuku dobu mɔ.

Bɛɛ be i Gusunɔ kasu, i ko ñ gɔru dobu mɔ bɛɛn wãaru sɔɔ.

34 Domi Yinni Gusunɔ u ra sãarobun gari nɔ.

U ku ra wigibu duari be ba wãa desiru sɔɔ.

35 Wollu ka tem ka nim wõku ka kpuro ye ya wasi
mi sɔɔ,

yu nùn tɔmɔ.

36 Gusunɔ u koo Siɔni faaba ko.

U koo maa Yudan wusu bani.

Win sɔm kowobu ba koo sina wuu si sɔɔ kpa su ko
begisu.

37 Ben bibun bwesera koo tem mɛ tubi di.

Be ba Gusunɔ kī, ba ko n ben wāa yeru mɔ mi.

70

(I maa mɛrio 40:14-18)

1 Dafidin womu ge u kua u ka Gusunɔ yaaya. Ge
wee.

2 Yinni Gusunɔ, a na fuuku a man wɔra.

A ku tɛ a ka man faaba ko.

3 A de be ba kasu bu man go bu burisina kpa bu
sekuru wa.

A de be ba kasu n kam ko bu sekuru wa kpa bu
biruku yira wura.

4 A de be ba man yɛɛmɔ mi, bu biru wura seku ten
sɔ.

5 A de be ba nun kasu ba n wāa nuku dobu sɔɔ.

Kpa ba n yɛɛrimɔ wunɛ sɔɔ.

A de be ba maa wunen faaba kī ba n kparamɔ saa
kpuro ma a kpā.

6 Gusunɔ, na sāawa sāaro ka wɔnwɔndo.

Yen sɔ, a na nɛn bɔkuɔ fuuku.

Domi wuna a ra man somi kpa a man wɔra.

Yinni Gusunɔ, a ku tɛ.

71

1 Yinni Gusunɔ, wunen miya na kuku yeru kasu.

A ku de n sekuru wa baa fiiko.

2 Wunɛ wi a ra siri dee dee,

a man wəro kpa a man faaba ko.

A man swaa dakio, kpa a man somi.

³ A de a n sãa nen kpee baa mi kon kuke.

Kpa na n wãa mi baadomma.

Wuna a gõru doke a man faaba ko.

Domi a sãawa nen kuku yeru nge kpee baa damgia.

⁴ Gusunə nen Yinni, a man wəro tən k̄sobun
nəman di

ka nuku k̄surugibun nəman di.

⁵ Domi wunε sɔɔra na ȳiyəbu mə.

Saa nen piiburun di, wuna na naanε sãa.

⁶ Saa d̄əma tən di ba man mara, wunε sɔɔra nen
naanε ya wãa.

Wuna a maa man yara nen m̄eron nukurun di.

Wuna ko na n siaramə baadomma.

⁷ Tən dabiru t̄a n man wa, biti ra bu mwεwa.

Adama wunε, a kua nen kuku yee damgiru.

⁸ Yinni Gusunə, a de na n nun siaramə baadomma.

A de na n nun b̄εεε w̄εεm̄ə t̄ɔɔ baatere.

⁹ A ku man deri nen t̄ək̄əru sɔɔ.

A de a n ka man wãa baa n̄a n dam dwiiya.

¹⁰ Domi nen yiberɛba ba nen gari m̄ə.

Be ba kasu bu man go, ba n̄əɔ tia m̄ə.

¹¹ Ba gerumə ba m̄ə, wee a man deri.

Ba koo man naa sw̄iwa bu mwa.

Domi na n̄ goo mə u man wəra.

¹² N n m̄en na, Gusunə nen Yinni, a ku man deri.

A na fuuku a man somi.

¹³ A de be ba kasu bu man go mi, bu burisina bu
kam ko.

A de be ba nen kam kobu k̄i bu sekuru wa.

¹⁴ Adama nε, wuna na ȳiyə.

Na kon nun siaraməwa na n d̄əɔ.

15 Kpa n wunen gem ka wunen faaban gari kpara tɔɔ
baatere.

Domi ya ñ n̄ru m̄.

16 Yinni Gusun̄, kon wunen s̄m damginun gari
gere.

Wunε turon gem gariya kon kpara.

17 Gusun̄, wuna a man keu koosia saa nen birun di.
Yen s̄na sere ka t̄ na wunen s̄m geenun gari
kparam̄.

18 Gusun̄, a ku man deri baa n̄ n̄ t̄k̄ kua,
kpa n̄ kp̄i n̄ ka t̄n̄ aluwaasiba
ka be ba koo ra marura wunen dam gari s̄.

19 Wunen gem mu w̄awa sere ka w̄l̄l̄.

Gusun̄, ḡa bakana a kua.

Wara u ka nun weenε.

20 Wuna a dera sa wahala ka nuku sankiranu wa.
Adama kaa na a sun w̄aru w̄,
kpa a sun yara saa siki w̄run di.

21 A man nukuru yemiasio kpa a de n̄ nun b̄εεε w̄.

22 Yinni, kon nun t̄ma ka m̄r̄ku,
kpa n̄ nun siara ka womusu wunen b̄r̄kinirun s̄.
Kon wunen ȳsiru w̄lle sua ka m̄r̄ku,
wunε wi a s̄a Isireliban Yinni D̄εεro.

23 N̄ n̄ nun siaram̄, ba koo nen nuku dobu wa nen
wuswaan di.

M̄ya maa nen hunde ye a w̄ra ya koo nun takaru
ko.

24 M̄ya maa nen yara ya ko n̄ wunen gari kparam̄
saa baayere.

Be ba kasu bu man go, ba burisina ba sekuru wa.

72

1 Womu ge Salom̄ u kua. Ge wee.
Gusun̄, a n̄ sina boko bwisi k̄εȳ

n ka siri nge me a ra siri,

² kpa n wunen tambu siri gem soo

baa be ba saa saarobu.

³ Wunen gem so, ben gungunu ka ben guunu nu
koo bu arumani we.

⁴ Kon saarobu siria kpa n bu ben gem we,

kpa n bwεεbwεεbun bibu faaba ko,

n be ba bu dam doremə kəsuku.

⁵ Mèn nəo soo ka suru yarimə,

meya ba ko n maa nun nasie sere ka baadommao.

⁶ Yinni Gusunə, a de ne, sina boko na n arufaani mə

nge gura ye ya nemə gbee te ba kəro kua soo,

n kun me nge nim arufaanigum me mu kokumə
gberə,

⁷ kpa nen bandu soo gem mu n waa,

kpa dukia yu kuura mèn nəo suru yarimə.

⁸ A de na n bandu dii

saa nim wəku ge ba mə Mēditeranen di

sere n ka girari nim wəku bəruguuə,

saa maa daa te ba mə Efaratin di

sere handunian nəro.

⁹ Kpa a maa de be ba waa gbaburə kpuro

bu na nen wuswaaə bu man yiira,

kpa nen yiberəba bu tua nə.

¹⁰ Taasisi ka tem me mu toman sinambu

ba koo ka man gberə gobi naawa.

Seba ka Saban sinambu ba koo ka man kənu naawa.

¹¹ Kpa sinambu kpuro bu man yiira,

kpa bwesenu kpuro nu man sa.

¹² Domi kon saaro wi u weeweenu mə wəra,

kpa n bwεεbwεε wi u kun goo mə somi.

¹³ Meya na kon maa saaron wənwəndu wa,

kpa n bwεεbwεεn wāaru wəra.

¹⁴ Kon bu wəra be ba bu dam doremən min di.

Kon bu yakia be ba bu n̄ni s̄om̄n n̄man di.
Domi ben w̄aru ta s̄awa ḡa girinu n̄n n̄ni s̄o.

¹⁵ Kpa n̄e sina bokon w̄aru tu daka da,
kpa bu ka man Saban wura naawa.

Ba ko n da man kanaru kue t̄o baatere
ba n man domaru kuamme.

¹⁶ Kpa alikama yu marura tem s̄o ka guun̄o.

Kpa yen winu nu n wom sooram̄o nge Libanin
d̄anu.

M̄ya maa t̄amba koo marura wusu s̄o nge yaka bii.

¹⁷ Kpa n̄e sina bokon ȳsiru ta n yara sere ka
baadommao,

ba n tu soku m̄n̄ n̄o s̄o yarim̄o.

T̄ambu b̄a n ben winsim domaru kuamme,

ba n da n̄n̄ ȳsiru soku,

kpa bwesenu kpuro nu n̄e,

doo n̄orugiiwa n̄e sina boko.

¹⁸ Su Gusun̄o Isireliban Yinni siara.

Domi wi turowa u ra s̄am maamaakiginu ko.

¹⁹ Su n̄n̄ siara win ȳsi b̄eregii ten s̄o.

Win ȳiko yu s̄osira handunia kpuro s̄o.

Ami! Ami!

²⁰ Womu geniwa Dafidi Isain bii u ka win kananu
wiru go.

WOMUSUN B̄ONU ITASE

73

¹ Womu ge Asafu u kua. Ge wee.

Geema, Gusun̄o u s̄awa t̄n̄ geo Isireliban s̄o ka
maa b̄n̄ ḡrusu d̄ere.

² Na raa w̄orumaa d̄o, n tie fiiko n ka tem turi.

³ Domi na raa ka gari bakasu nisinu kua

ȳn̄ s̄o na waam̄o t̄n̄ k̄sobu ba nuku dobu m̄o.

4 Gãanu ganu kun bu nɔni sãmɔ ben wãarun tõru
kpuro sɔɔ.

Meya ben wasi yi bwãa do ma yi ballimɔ.

5 Ba ñ dunian wãarun wahala gaa yẽ.

Meya ba ñ maa yẽ nɔni swãa te tɔn be ba tie ba ka
wãa.

6 Ba tii suabu sebua nge saba ye ba ra sebe wĩro.

Ma ba daa bɔɔbɔya sebua nge yaberu.

7 Ben nuku kãsurun kom mu yarimɔ saa ben nuku-
run di,

ma ben gõrun bwisikunu nu sãsiramɔ tɔwɔ.

8 Ba ra n tɔnu yẽemɔwa ba n mɔ,

ba koo nùn dam dɔre ka nuku kãsuru.

Kpa ba n tii sua gari gerumɔ,

9 ba n Gusunɔ wɔllu wɔmmɔ.

Meya maa ben yara ku ra goo deri handunia mi.

10 Yen sãna tɔmbu kpuro ba wuramɔ ben mi gia.

Ma ba ben gari nɔrumɔ nge nim,

11 ba mɔ, Gusunɔ kun gãanu yẽ.

Wi, Wɔrukoo, u ñ yẽru mɔ.

12 Nge meya tɔn kãsobun wãara sãa.

Ba ku ra n wurure. Ba ra n ben dukia
kuurasiamɔwa.

13 Ma na tii sãwa na nɛɛ, ñ n mɛn na,

kam sɔara na nɛn gõru dɛɛrasia,

ma na nia n ka sãsi ma na dɛere.

14 Yinni, tõru baatere a ra man sɛyasiaewa,

kpa a man nɔni sã bururu baatere.

15 Nà n nɛɛ, kon ko nge tɔn kãso be,

ko na n kĩ n nɛn bweseru siki te a gɔsa.

16 Ye na gari yin asansi kasu n ka yi tubu,

ma na wa yi man sɛsie too.

17 Adama dɔma te na dua wunɛ Gusunɔn sãa yera,
saa yera na gia ye ya tɔn kãsobu mara.

18 Geema, Yinni Gusunɔ, a bu surewa
swaa yè sɔɔ ba koo sella,
kpa bu wɔruma bu gbi.

19 Kaa de bu kam ko mii mii,
kpa ben wāaru tu nɔru ko subaru sɔɔ.

20 Yinni, a ra bu kpeerasiewa,
kpa bu ben gari duari
nge mɛ tɔnu u ra dosu duari.

21 Ye nɛn gɔru ga sankira,
n sāawa nge gāanu sɔka nɛn nukurɔ.

22 Ma na kua nge gari bɔkɔ,
na n̄ gāanu tuba nge gbeeku yaa.

23 Adama ka mɛ, na wāa ka wunɛ.
Ma a man mwa ka wunɛn nɔm geu.

24 Kaa man kpara ka wunɛn bwisi.
Yen biru, kaa man mwa wunɛn yiiko sɔɔ.

25 Wara na mɔ wɔllɔ, wunɛ baasi.
Mɛya na n̄ maa goo yīiyɔ handunia yeni sɔɔ.

26 Nɛn wasi ka nɛn bwisikunu kpuro koo doona.
Adama wunɛ Yinni Gusunɔ, wuna a ra man dam kɛ.
A sāawa nɛn dukia sere ka baadommaɔ.

27 Wee be ba ka nun tonda ba gbimɔ.
Mɛya a be ba nun deri go.

28 Adama nɛ, n man wɛre na n wāa wunɛn bɔkuɔ
Yinni Gusunɔ.

Domi na kuku yee naanɛguru wa wunɛ sɔɔ.
Kon kpara ye a man kua kpuro.

74

1 Womu ge Asafu u kua. Ge wee.
Gusunɔ, mban sɔna a sun yina.

Mban sɔna a ka sun mɔru mɔ
bɛsɛ be a kpare nge yāa gɔɔ.

2 A bɛsɛ wunɛn tɔmbu yaayo,

bεε be a yakia saa yellun di.

A bεεn bwese keri yaayo

yi yi kua wunεgii.

A Sionin guu te yaayo

tèn mi wunεn wãa yera raa wãa.

³ A doo a wa nge mε yam mi, n bansu kua mam
mam.

Yiberεba ba gãanu kpuro sankã sãa yee te sɔɔ.

⁴ Wunεn yiberεba ba kukura sãa yeru mi nge gbee
sinansu

ma ba ben gidi bɔra gira mi.

⁵ Ba sãare nge dãa buro be ba gbãa yiyamɔ dãa
sɔɔwɔ.

⁶ Ma ba sãa yee ten bura yãnu kpuro kɔsuka ka gbεε
ka matalaka.

⁷ Ba wunεn sãa yee te dɔɔ mɛni.

Ba tu disi doke te, te ta wunεn yĩsiru sɔɔwa.

⁸ Ma ba gerumɔ ben gɔruɔ ba mɔ, su bu nɔni sɔ ka
dam.

Ma ba bεεn sãa yenu kpuro dɔɔ mɛni tem mε sɔɔ.

⁹ Yinni, sa n̄ maa yĩreru garu waamɔ

te ta sun sɔɔsimɔ ma a wãa bεεn suunu sɔɔ.

Wunεn sɔmɔbu ba n̄ maa wãa.

Bεεn goo kun maa yε sere saa yerà kaa n sun deri
mε.

¹⁰ Sere saa yerà kaa n mara

yiberε u n nun nɔɔ kuurimɔ.

Sere saa yerà kaa n nɔɔ maari

yiberε u n wunεn yĩsiru kam mεera.

¹¹ Mban sɔna a wunεn nɔmu kurua.

A gu demɔ kpa a bu kam koosia.

¹² Gusunɔ, saa yellun di wuna a sãa nen sunɔ.

Wuna a sun faaba kua nɔn dabinu.

¹³ Wuna a nim wɔku burana ka wunεn dam
ma a yεε gɔbi wiru kɔsuka.

14 Wuna a karaku wiru k̄ara,
ma a dera be ba w̄aa mi ḡaanu ku ra kpi ba gu tema.

15 A dera bwia ka daara yara,
ma a daanu gberasia ni nu ku ra nim kpe.

16 Wuna a w̄okuru ka s̄o s̄o kua.
Wuna a yam bururam ka s̄o kua.

17 Ma a tem n̄o bura yenu kua.
Ma a yam susuru ka puran saaba yi.

18 Yinni Gusun̄o, a yaayo ma yiber̄e u nun ȳem̄o.
Bwese te ta ñ bwisi m̄o, ta wun̄en ȳisiru gema.

19 A ku wun̄en t̄on be a k̄i mi gbeeku ȳe deria.
A ku bu duari be, be ba s̄a w̄onw̄andobu.

20 A wun̄en arukawani yaayo.
Domi dam diobu ba yiba ba kukua mi ba ñ bu wasi
tem m̄e s̄o.

21 A ku de wi ba dam d̄are u sekuru wa.
A de w̄onw̄ando ka s̄aro bu nun siara.

22 Yinni Gusun̄o, a seewo a ka tii yina.
A yaayo w̄oma ye gari bakasu ra n nun m̄o.

23 A ku wun̄en yiber̄eban w̄kinu duari.
A be ba nun seesim̄o baadomman w̄kinu n̄ow̄o.

75

1 Womu ge Asafu u wom kowobun wirugii kua
ge ba m̄o, a ku kam koosia. Ge wee.

2 Gusun̄o, sa nun siara.
Wun̄en ȳisiru ta yiba bes̄en n̄ow̄o.
Sa wun̄en s̄am geerun gari kparam̄o.

3 Wun̄e, Yinni Gusun̄o, a n̄e,
saa ye a yi ȳa n tunuma, kaa t̄ambu siri gem s̄o.

4 Tem mu koo kp̄i mu ȳiri ka ye ya w̄aa m̄e s̄o.
Adama wuna a yen gbereba n̄eni.

5 A n̄e, be ba tii sue bu ku maa tii sua.
A maa t̄on k̄sobu s̄om̄o bu tii suabu derio.

6 Bu ku tii walle sua, kpa bu tən bia gari de.
 7 Domi walle suabu kun wee saa sɔɔ yari yerun di,
 n̄ kun mɛ sɔɔ duu yerun di,
 bu n̄ maa wee sɔɔ yɛsan n̄m dwardu gian di.
 8 Wunɛ Gusunɔwa a ra tɔmbu siri.
 Wuna a ra gabu kawɛ kpa a gabu walle sua.
 9 Yinni Gusunɔ, a n̄ra * n̄eni ya tam yiba mu
 gbisimɔ,
 ma a mu handunian tən kɔsobu wɛɛmɔ.
 Ba koo mu nɔwa mam mam sere ka m̄n k̄t̄ɔrɔ.
 10 Adama nɛ, na n̄ n̄ɔ marimɔ.
 Kon Gusunɔ Yakɔbun Yinni tɔmawa ka womusu.
 11 U koo tən kɔsobun tii suabu kpeerasia,
 kpa u be ba n̄n m̄m n̄ɔwammɛ kuurasia.

76

1 Womu ge Asafu u wom kowobun wirugii kua
 ka m̄rɔku. Ge wee.
 2 Ba Gusunɔ tuba Yudaɔ,
 ma u yĩsiru yara Isireliɔ.
 3 Win w̄a yera w̄awa Salemuɔ ye ba m̄ Sion̄i.
 4 Miya u tabu ȳanu b̄ɔka.
 Niya, s̄ɛnu ka t̄ɛnu ka takobiba.
 5 Yinni Gusunɔ, a s̄awa wi ba koo nasia.
 Wunen nanum mu kp̄a mu kere guu ni nu w̄a saa
 yellun di.
 6 Ba tabu durɔ w̄rugɔban ȳanu potira.
 Wee ba kpuna ba gu.
 Ba kpuna bu ka tii yina be, be ba raa dam m̄ mi.
 7 Gusunɔ Yakɔbun Yinni, ye a gb̄ara,
 yera maasɔba w̄ruka ka ben dumi.
 8 Gusunɔ, wuna ba koo nasia.

* 75:9 n̄ra - N̄ra ye ba ka ȳa mini ya s̄awa Gusun̄n m̄ru ye u koo
 ka tən kɔsobu siri.

Wunen m̄aru yà n seewa wara u koo kpĩ u yōra
wunen wuswaaɔ.

9-10 Wunen siribu n̄ɔra saa wəllun di.

Sanam m̄e a seewa a t̄ambu siri,

ma a be ba tii kawe faaba kua,

yera handunian t̄ambu kpuro ba berum soora ma
ba tii deri s̄ɛɛ.

11 Baa t̄anun m̄aru yà n seewa, wunen yiikowa ya
koo s̄ɔsira.

Be ba maa yara wunen m̄arun di, ba koo yen t̄ɔ
bakaru diwa.

12 I Gusunɔ b̄een Yinni n̄ɔ mw̄ɛnu kuo kpa i nu
yibia.

B̄ɛ be i ka n̄n sikerene i n̄n nasie, i ka n̄n k̄enu
naawɔ.

13 Wiya u ra sinam be ba tii sue kawe.

Sinambu kpuro ba n̄n nasie.

77

1 Asafun womu ge u Yedutum kua. Ge wee.

2 Na Gusunɔ n̄ɔgiru sue.

Na n̄n soku, u koo man swaa daki.

3 N̄a n nuki sankire, na ra Gusunɔ kasuwa.

W̄ɔkuru na ku ra w̄ɛre.

Na ra nen n̄ma yiiewa w̄llɔ n̄a n kanaru m̄.

Adama ka m̄e, nen bw̄ɛra ku ra kpune.

4 N̄a n Gusunɔ yaaya, na ra n weeweenu m̄wa.

N̄a n bwisika, nen ḡoma ya ra dwiiewa.

5 Yinni Gusunɔ u ku ra de n dweeya.

Na ku ra kpĩ n gari gere nen n̄ni sw̄aarun s̄ɔ.

6 Na ra yellu yaayewa kpa na n gas̄n gari
bwisikum̄.

7 Na nen womusu yaayam̄ w̄ɔkuru,
ma na bwisikum̄ na m̄,

- 8 Yinni Gusunɔ u koo sun yinawa sere ka
baadommaɔ?
U n̄ maa ka sun n̄onu geu m̄εirimɔ?
- 9 Win durom mu kpawa mi sere ka baadommaɔ?
U n̄ maa gari ḡε m̄ɔ u sun s̄ɔ sere ka baadommaɔ?
- 10 U duariwa u sun durom kua?
U sun win w̄n̄w̄ndu wunariwa win m̄arun s̄ɔ?
- 11 Ma na n̄en tii s̄ɔwa na n̄εε, wee ye ya man dumɔ,
yera W̄rukoon dam kun maa ka sun w̄aa.
- 12 Yinni Gusunɔ, kon wun̄en s̄oma yaaya.
Domi na yaaya s̄om maamaakigii ni a kua.
- 13 Kon wun̄en s̄oma kpuron gari kpara.
Kon s̄om maamaakiginun gari saari.
- 14 Gusunɔ, wun̄en sw̄εε yi d̄εεrewa.
Wara u ka nun kp̄āaru n̄ε.
- 15 A s̄āawa wi u ra s̄om maamaakiginu ko.
A dera wun̄en dam mu s̄ɔsira bwesenu s̄ɔ.
- 16 Ka wun̄en dama a wun̄en t̄ambu yakia
be, be ba s̄āa Yak̄abu ka Yosefun sikadominu.
- 17 Gusunɔ, ye nim mu nun wa, ma mu diira,
mu gbisa sere s̄ɔwɔ.
- 18 Ma gura n̄emɔ nge daa surundu.
Ma guru gb̄āsukubu n̄ɔramɔ.
Ma guru maakinu daamɔ w̄ollun baama.
- 19 Gura ya gb̄āra ma guru maakinu nu handunia
kpuro yam bururasia,
ma tem mu diira b̄erum s̄ɔ.
- 20 A s̄āa nim w̄ākun w̄ollɔ ka maa m̄en s̄ɔwɔ.
Adama goo kun wun̄en yira wa.
- 21 A dera M̄owisi ka Aroni ba wun̄en t̄ambu kpara
nge ȳāa ḡɔɔ.

78

¹ Womu ge Asafu u kua. Ge wee.

Nen tambu, i nen gari swaa dakio.

I swaa tem kp̄iyo i nɔ ye na gerumɔ.

² Kon bεε faagi gaa kua ka mɔnnu ye ya s̄aa yellun gari.

³ Ye sa nua ka ye sa gia ka ye bεsɛn baababa ba sun s̄ɔwa,

⁴ sa n̄ ye bεsɛn bibu beruammɛ.

Sa ko bu Yinni Gusunɔn tɔmaru s̄ɔwa ka win dam gari ka sɔm maamaakigii ni u kua.

⁵ U bεsɛ Isireliba, Yakɔbun bweseru wooda wɛ.

Wooda yera u bεsɛn baababa wɛ bu ka ye ben bibu s̄ɔsi.

⁶ Bii be ba koo marura, ben tii ba koo ye gia, kpa bu maa ye ben bibu s̄ɔsi.

⁷ Saa yera ba koo Yinni Gusunɔ naanɛ ko.

Ba n̄ maa duarimɔ ye u kua.

Kpa bu win woodaba mɛm nɔwa.

⁸ Ba n̄ maa m̄ nge ben baababa.

Domi baaba be, ba kua mɛm nɔ sariba, ma ben ḡru ga n̄ ka Gusunɔ turo ȳre.

Ma ba kua naanɛ sariba Gusunɔn mi.

⁹ Efaraimun bweseru te ta tɛnnu mɔ ta biruku yira wura tabun saa.

¹⁰ Ta n̄ ten arukawani yibie ye ta ka Gusunɔ bɔkua. Ta yina tu win woodaba mɛm nɔwa.

¹¹ Ta win sɔm maamaakigii ni duari ni u tu s̄ɔsi.

¹² U maamaaki kua ben sikadoban wuswaaɔ Soaniɔ Egibitin temɔ.

¹³ U nim w̄ku bera ga kpaasina ga ȳra nge gana, ma u dera ba tɔbura.

¹⁴ Guru wii wurora u dera ta bu gbiiye s̄ɔ sɔɔ.

W̄kuru, kpa u de d̄ɔ yara ya n̄ s̄ɔsire guru wii wurɔ te sɔɔ.

¹⁵ U kpenu besuka gbaburɔ,

ma nim bakam mu kura ba n̄ra.

16 U dera nim mu yara kpenun di,

ma mu kokum̄ nge daa bakarun nim.

17 Adama ka m̄ε, baaba be, ba wi, W̄rukoo
torarim̄wa ba d̄o.

Ba n̄n seesiwa gbaburu mi, mi ḡānu ku ra kpi.

18 Ma ba wi, Gusun̄ n̄o kuura ba n̄n d̄īanu kana
ni ba k̄i.

19 Ba n̄εε, ka gem, Gusun̄ u koo kp̄i u sun diisia
gbaburu mini?

20 Geema, M̄wisi u kpee te so, ma nim mu koka nge
daarun nim.

Adama u koo kp̄i u sun diisia?

U koo kp̄i u sun yaa w̄ε su tem?

21 Ye Yinni Gusun̄ u yeni kpuro nua,

yera win m̄aru ya seewa nge d̄o

wi ba s̄re win t̄ambu Isireliban s̄.

22 Domi ba n̄ n̄n naan̄ε kue.

Ba n̄ win somiru ȳiȳo.

23 Ka m̄ε, u guru wiru wooda w̄ε.

Ma u w̄llun gamboba ken̄ia.

24 U dera d̄īa ni ba m̄ò manna nu bu n̄εya saa
w̄llun di.

25 U bu ye w̄wa nge m̄èn n̄o ba k̄i.

T̄on boko dima ba di.

26 Yen biru, u dera woo ga na

saa s̄o yari yerun di ga w̄llu swee.

Ka win dama u woo seeyama

s̄o ȳsan n̄m dwaru gian di,

27 ma u dera gun̄su su sarama

su bu wukiri nge tua.

Su dabi nge yani s̄eri nim w̄kun goor̄o.

28 U dera su w̄ruka su terie baama ben sansanīo.

29 Ma Gusun̄ u bu w̄ε ye ba k̄i.

Ma ba di ba deba.

³⁰ Adama ye ba dimo ba ñ kpa, dñanu yiba ben nso.

³¹ Sanam meya Gusuno u ka bu maru kua.

Ma u be ba dam bo go.

U ben aluwaasiba so u surura.

³² Ka me, ba wure ba tora.

Ba ñ win sam maamaakigii ni naane kue.

³³ Ma Yinni Gusuno u bu doke berum so u ben
wāaru naru koosia nge woo.

U bu kam koosia noni kpaki teeru.

³⁴ Yinni Gusuno ù n kī u bu go,

yera ben gabu ba ra gosirame win mi gia.

³⁵ Kpa bu yaaya ma wi, Wōrukoowa u sāa ben kpee
baa mi ba ra kuke.

Wiya u ra maa bu wōre.

³⁶ Adama ba ku ra gem gere.

Ba ra n kī bu nùn noni wōkewa ka ben gari.

³⁷ Ben gōru ga ñ ka nùn wāa.

Ba ñ maa ben arukawani yibie.

³⁸ Adama ka me, Yinni Gusuno u ra tii nene
u kun win maru kpuro yōsu.

U ra bu wōnwōndu kue,

kpa u bu ben durum wōka u kun bu go.

³⁹ U ra yaaye ma ba sāawa tambu.

Ba sāawa nge woo.

Gà n doona, ga ku ra wurame.

⁴⁰ Non dabina ba Gusuno seesi gbaburo.

Non dabina ba win maru seeya.

⁴¹ Ba maa wure ba nùn nō kuura wi, wi u sāa ben
Yinni Dero.

⁴² Ba ñ tō te yaaye tē so u bu wōra yiberēban
nōman di ka win dam.

⁴³ Ba ñ maa yaaye sam maamaakigii ni u kua
Egibitiō ka Soanin gberu kraane.

44 U Egibitigibun daanun nim gɔsia yem,
ma ba kpana bu mu nɔ.

45 U dera gbabu swɛɛ yi bu wɔri yi di.

Ma u dera surenu nu bu kam kua.

46 U dera twee yi ben dīanu wɔri yi di.

Ma u dera ben hanian are kam kua.

47 U dera guru kpenu nu ben resem gbaanu kam
koosia.

Ma wooru ben dāa gbaanu sanku.

48 U dera guru gbāa ka guru kpenu ben yaa sabenu
di.

49 Ma u ka Egibitigii be mɔru seewa ka dam u bu
nɔni sɔwa.

U dera gɔɔn gɔradoba ba na dabi dabinu ba bu wɔri.

50 U n̄ dere win mɔru yu goo sɛɛna.

U bu k̄esi k̄esi baranu kp̄ɛɛ u ka bu go.

51 U Egibitigibu be, be ba sāa Kamun bibun bwe-
serun bii tɔn durɔ gbiikoo baawure go,

be, be ba sāa ben aluwaasirun bibu.

52 U dera win tamba yara nge yāa gɔɔ ge ga yarima
gɔrun di.

Ma u bu kpara gbaburɔ.

53 U bu kpara ka bɔri yendu, ba n̄ diira.

Ma u dera nim wɔku ga ben yiberɛba wukiri.

54 Ma u ka bu da win tem dɛɛramɔ,
guu ten mi, te u mwa ka win dam.

55 U bwese tukunu gira win tambu Isireliban sɔ.

Ma u tem mɛ bɔnu kua u dera ba sina mi, kuu
bekuruginu sɔɔ.

56 Adama ba Gusunɔ nɔɔ kuura.

Ba wi, Wɔrukoo seesi.

Ba n̄ win woodaba mɛm nɔwɛ.

57 Ba Gusunɔ dɛsirari, ma ba kua naanɛ sariba
nge mɛ ben baababa ba raa kua.

Ba wurura nge tən tèn kirika ya kusira.

⁵⁸ Ba win m̄aru seeya ka ben b̄ūu turanu.

Ba win nisinu seeya ka ben bw̄ārokunu.

⁵⁹ Ye Gusun̄o u ye kpuro wa, yera win m̄aru seewa,
ma u Isireliba yina.

⁶⁰ U s̄āa yee te deri te ta w̄āa Silōo.

U kuu bekurugii te deri tèn mi u ra ka bu yinn̄e.

⁶¹ Ma u dera yiber̄eba ba win woodan kpakororu
mwa,

tè s̄ōo u ra win dam ka win yiiko s̄ōosi.

U dera ba ka tu doona tem tukum̄o.

⁶² U ka win t̄ambu m̄aru kua,
ma u dera ba bu go tabu s̄ōo.

⁶³ U dera aluwaasiba ba d̄ōo mwaara,
ma w̄ondiaba ba dur̄abu bia.

⁶⁴ U dera ba ben ȳāku kowobu go tabu s̄ōo ka takobi.
Ma ben ḡaminibu ba ñ ben ḡōo sw̄i.

⁶⁵ Yera Yinni Gusun̄o u seewa nge t̄anu wi u dom
yandama.

U seewa nge tabu dur̄o w̄aruḡo wi tam mu goom̄o.

⁶⁶ Ma u win yiber̄eba so u gira.

U bu sekuru doke te ta ñ kpeem̄o sere ka
baadom̄m̄āo.

⁶⁷ U Efaraimu Yosefun biin bweseru yina.

U ñ tu ḡosa.

⁶⁸ Yudan bweseru ka Sīnin guura u k̄īa u ḡosa.

⁶⁹ Guuru miya u win s̄āa yeru bana

ta dam m̄o nge w̄allu ka tem

m̄e u sw̄i sere ka baadom̄m̄āo.

⁷⁰ U Dafidi ḡosa u n ka s̄āa win s̄am kowo.

Ȳāa kpara yerun diya u n̄un mwaama

⁷¹ u ka ko Isireliba, Yak̄obun bweserun kparo
be, be ba s̄āa wi, Yinni Gusun̄on t̄ambu.

72 Dafidi wi, u tən be kparawa ka gõru dεεrɔ, ka laakari.

79

¹ Womu ge Asafu u kua. Ge wee.

Gusunɔ, wee tən tukobu ba wunɛn tem wɔri.

Ba dera wunɛn sãa yeru ta disu duura.

Ba dera Yerusalemu ya kua bansu.

² Ba wunɛn tɔmbu go,

ma ba dera gunɔsu ben gonu di.

Ba dera gbeeku yεε yi be, be ba nun sãamɔ min gonu tema.

³ Ba ben yem yari mu ka Yerusalemu sikerene nge nim,

ma ba ben gonu deri mi, goo kun nu sikua.

⁴ Be ba ka sun sikerene ba sun wɔmmɔ.

Bεsɛn berusebu ba sun yaakoru mɔ.

⁵ Yinni Gusunɔ, sere saa yerà wunɛn mɔru ko n seewa.

Sere saa yerà kaa n nisinu seewa nge dɔɔ.

⁶ A de wunɛn mɔru yu wɔri bwese ni nu n̄ nun yɛ

ka ni nu n̄ nun sãamɔ sɔɔ.

⁷ Domi ba Isireliba go, ma ben tem mu kua bansu.

⁸ A ku sun bεsɛn sikadoban durum sɔbi.

Adama wunɛn k̄irun sɔ, a sun wɔnwɔndu kuo.

Domi sa kua wɔnwɔndobu.

⁹ Gusunɔ bεsɛn faaba kowo, a sun somiɔ

kpa wunɛn ȳisiru tu bεεε wa.

A sun wɔro kpa a sun bεsɛn durum wɔka.

¹⁰ Mban sɔna kaa de bwesenu nu n̄ mɔ,

mana bεsɛn Yinni u wãa.

A be ba wunɛn tɔmbun yem yari mɔru kɔsieyo

bwesenu suunu sɔɔ bεsɛn wuswaaɔ.

¹¹ Yinni Gusunɔ, a dεsobun weeweenu nɔɔwɔ,

kpa a be ba ka dɔɔ bu go faaba ko ka wunɛn dam.

- 12 Yinni, bwese ni nu ka nun sikerene nu nun
wɔnwɔ,
a nu nin durum kɔsieyo sere nɔn nɔɔba yiru.
- 13 Adama bese wunen tɔn be a kpare, sa ko nun tɔma
sere ka baadommaɔ,
kpa bese ka besen bibun bweseru sa n nun bere
wɛemɔ.

80

- 1 Womu ge Asafu u wom kowobun wirugii kua
ka mɔrɔku. Ge wee.
- 2 Wune Isireliban kparo, a swaa dakio a nɔ.
Wune wi a ra wunen tɔmbu kpare nge yɔa gɔɔ,
ma a sɔ wɔllun kɔsobun suunu sɔɔ,
a tii sɔɔsio wunen yiiko sɔɔ.
- 3 A bese Efaraimu ka Benyamɛɛ ka Manasen bwese
keri wunen dam sɔɔsio,
kpa a sun faaba ko.
- 4 Yinni Gusunɔ, a sun wɔro.
A ka sun nɔnu geu mɛerio, kpa a sun faaba ko.
- 5 Gusunɔ wɔllu ka tem Yinni,
sere saa yerà kaa n ka sun mɔru sɔa
a n besen kanaru yinamɔ.
- 6 Wee a dera nuku sankiranu nu kua besen dɔanu,
ma a dera besen nɔni yɔresu kua besen nim.
- 7 A dera be ba ka sun sikerene ba sannamɔ besen sɔ.
Ma besen yiberɛba ba sun yɛemɔ.
- 8 Gusunɔ wɔllu ka tem Yinni, a sun wɔro.
A ka sun nɔnu geu mɛerio kpa su faaba wa.
- 9 Wee a resɛm dɔa wukama Egibitin di,
ma a tɔmbu seeya ben wɔa yenun di,
ma a resɛm ye gira mi.
- 10 A ye ayeru kua mam mam, ma ya seewa ya nuwi
gira.

Ya kpɛa ya tem kpuro

¹¹ ka guunu wukiri,

ma yen kãasi yi kpɛa nge dãa ye ba m̀ sɛduru.

¹² Yen kãasi yi, yi da sere nim wõkuɔ,

ma yin nuwi yi da sere daa bakarɔ yi kpara.

¹³ Yinni Gusunɔ, mban sɔna a yen karan gambo
kɔsuka,

ma a dera be ba sarɔ mi, ba ye guramɔ.

¹⁴ Ma a dera sakanu ka gbeeku yɛɛ yi yi tie, yi naamɔ
yi ye dimɔ.

¹⁵ Gusunɔ, wɔllu ka tem Yinni, a wurama.

A mɛɛrio wɔllun di kpa a wunɛn resɛm ye nɔni
doke.

A ye kɔsuo.

¹⁶ A resɛm dãa te nɔario

te, te ta sãa nge wunɛn bii wi a gɔsa.

¹⁷ Wee ba resɛm bɔara ba dɔɔ mɛni.

A bu mɔru kɔsieyo bu gbi.

¹⁸ A de wunɛn dam mu n ka wi a gɔsa u sɔ wunɛn
nɔm geuɔ wãa.

¹⁹ Saa yera sa ñ maa ka nun tondamɔ.

A de sa n wãa kpa sa n nun sãamɔ.

²⁰ Gusunɔ, wɔllu ka tem Yinni, a sun wɔro.

A ka sun nɔnu geu mɛɛrio, kpa su faaba wa.

81

¹ Womu ge Asafu u wom kowobun wirugii kua
ka mɔrɔku. Ge wee.

² Yinni Gusunɔwa u sãa bɛsɛn dam.

I nùn womu kuo ka nuku dobu.

I Gusunɔ Yakɔbun Yinni takaru koowo ka nuku
dobu.

³ I womusu koowo.

I gãasu ka mɔrɔkunu ka gɔɔgenu soowo.

- 4 I kɔba soowo suru kpaon tɔɔ bakaru sɔɔ.
 I kɔba wureo Kunun tɔɔ bakaru sɔɔ suru ù n tarum
 kua.
- 5 Domi wooda yera Yakɔbun Yinni u Isireliba wɛ.
- 6 Wooda yera u Yosefun yɛnugibu wɛ
 sanam mɛ u Egibiti wɔri.
 Ma na nɔɔ gagu nua ge na ñ tuba. Ga nɛɛ,
 7 na bɛɛ sɔmunu swɛnya bɛɛn senun di,
 na dera i yoo sɔma deri.
- 8 Sanam mɛ i wɔa nɔni swɔaru sɔɔ,
 i man soka, ma na bɛɛ yakia.
 Na bɛɛ wisa guru maakinu sɔɔ.
 Na bɛɛn laakari mɛɛra Mɛriban bwiaɔ.
- 9 Bɛɛ nɛn tɔmbu Isireliba,
 i man swaa daki i nɔ ye kon bɛɛ sɔ.
- 10 I ku de bũu goo u n maa wɔa bɛɛn suunu sɔɔ.
 I ku maa nu yiira i sɔ.
- 11 Nɛna Gusunɔ bɛɛn Yinni wi u bɛɛ yara Egibitin di.
 I bɛɛn nɔɔ wukio kpa n bɛɛ diisia.
- 12 Adama bɛɛ nɛn tɔmbu, i ñ man swaa daki,
 i ñ maa man mɛm nɔɔwɛ.
- 13 Na dera i wɔri bɛɛn gɔru bɔbunu sɔɔ,
 ma i bɛɛn tiin bwisi swĩ.
- 14 Bɛɛ nɛn tɔmbu, ì n daa man swaa daki i sĩimɔ nɛn
 swaa sɔɔ,
- 15 kon daa bɛɛn yiberɛba sekuru doke,
 kpa n bu naa swĩ n go go.
- 16 Saa ye sɔara nɛ, Yinni Gusunɔn yiberɛban tii
 suabu koo nɔru ko,
 kpa Isireliban doo nɔru tu tɛ.
- 17 Kon bu dĩa geenu wɛ,
 kpa bu kperun tim gem di.

82

- ¹ Womu ge Asafu u kua. Ge wee.
 Gusunə u wāa wəllun təmbun suunu səə.
 Miya u wāa u ka sirimə. U nεε,
² sere saa yerà i ko i n wāa i n sirimə ka weesu,
 i n yǝ taaregibu biruə.
³ I dam sarirugibu ka gobekuba ben gem wεεyə.
 I wənwəndobu ka sārəbu ben gem wεεyə.
⁴ I dam sarirugibu ka be ba dam dərəmə faaba
 koowo.
 I bu wəro tən kəsobun nəman di.
⁵ Adama bεε, i n gāanu ganu yē.
 I n maa bwisi gεε mə. I kom kəsum məwa,
 ma ya dera gem mu doona handunian di.
⁶ Na raa nεε, i sāawa wəllun təmbu.
 I sāawa Wərukoon bibu.
⁷ Adama i ko i gbiwa nge tən dirobu.
 I ko i gbiwa nge sinambu kpuro.
⁸ Gusunə, a seewo a handunia siri.
 Domi wuna a bwesenu kpuro mə.

83

- ¹ Womu ge Asafu u kua. U nεε,
² Gusunə, a ku mari, a ku maa wēra.
³ Domi wee wunən yiberəba ba seewa,
 be, be ba nun tusa ba wiru yǝrasie.
⁴ Wee ba kəsə wesianamə wunən təmbun sǝ.
 Ba nəə tia mə be a kəsun sǝ.
⁵ Ba gerumə ba mə,
 bu na bu sun kpeerasia bwesenu kpuron suunu
 səən di,
 kpa bu ku maa bεε Isireliban yīsiru yaaya.
⁶ Wee ba wesiana,
 ma be kpuro ba nəə tia kua bu ka nun wəri.

- 7 Beya, Edəmuba ka Isimeeliba ka Məabuba ka
Agariba
- 8 ka Gebaliba ka Aməniba ka Amalekiba
ka Filisitiba ka sere Tirigibu.
- 9 Asirigibun tii ba na ba ka bu nəə tia kua,
ba Lətun bibun bweseru, Aməniba ka Məabuba
nəma kã.
- 10 Yinni Gusunə, a bu kuo nge mε ba Sisera ka
Yabini ka Madianiba kua Kisionin daarə.
- 11 Ba bu kpeerasiawa Eni Doriə,
ma ba ben gonu deri mi, nu tem kōsisia nge naa
bisu.
- 12 A de ben sinambu bu gbi nge sinam beni,
Orεbu ka Seebu ka Seba ka Salumuna,
- 13 be, be ba raa geruna ba nεε,
bu da bu Gusunən arumani gura.
- 14 Yinni Gusunə, a bu suo a ka doona
nge mε woo guna ya ra ka yakasu doonε.
- 15 A de bu dōə mwaara nge mε dōə u ra dāa sōə mwε,
n̄ kun mε nge mε dōə yara ya ra guunu dabiri.
- 16 A bu naa giro ka guru woo bəkə.
A bu nandasio ka woo guna.
- 17 Yinni Gusunə, a bu sekuru dokeo,
kpa bu wa bu gəsirama wunen mi.
- 18 A de bu sekuru wa,
kpa ba n nande sere ka baadommaə.
A ben yīiyəbu wunə, kpa bu kam ko.
- 19 Kpa bu gia ma wunε turowa a sāa Yinni Wərukoo
handunia ye səə.

84

1 Womu ge Koren bibu ba wom kowobun
wirugii kua. Ba gu kuawa ka mərəku. Ge wee.

2 Gusunə, wəllu ka tem Yinni,

wunen wãa yeru ta man wẽre.

³ Na sende, na diirimɔ n wa n ka du wunen sãa yerɔ.
Nen gõru ka nen wasi kpuro nuku do bun kuuki mɔ
wunε Yinni Gusunɔn sɔ, wunε wi a wãa.

⁴ Nen Yinni, nen sina boko!

Baa ka gunɔminɔ nu ra n wãa yeru mɔ.

Wɔllu ka tem Yinni, a ra mam de
nu sokunu ko wunen yãku yerun bɔkuɔ.

⁵ Doo nɔrugiba be ba wãa wunen sãa yerɔ
ba nun tɔmamɔ baadomma.

⁶ Doo nɔrugiba be ba tãsa wunε sɔɔ.

Ba ra n sɔɔru sãa bu ka sãaru da.

⁷ Bã n sarɔ wɔwan di ye ba mɔ Yĩresu,

a ra de bwii yi koorawa mi,

kpa gura yu ka ye domaru naawa.

⁸ Nge mε ba dɔɔ bu ka Gusunɔ yinnibun Yinni sã
Sionio,

nge mεya ben dam mu ra n sosimɔ gbabu te sɔɔ.

⁹ Gusunɔ wɔllu ka tem Yinni, a man swaa dakio.

Gusunɔ Yakɔbun Yinni, a nen kanaru nɔɔwɔ.

¹⁰ Yinni, wunε wi a sãa besen terεru,

a wi a gɔsan wuswaa mεεrio.

¹¹ Nen sɔɔ teerun wãaru wunen sãa yerɔ,

ta nen yam tukum wãarun sɔɔ dabi dabinu kere.

N buram bo na n wãa wunen sãa yerun kɔnnɔwɔ,

ye ko na n ka wãa diru mi tɔn kɔsoba wãa.

¹² Yinni Gusunɔ, a sãawa nge sɔɔ.

A maa sãawa nge terεru.

Wuna a ra tɔmbu durom ka bεεεrε kue.

Be ba sĩimɔ gem sɔɔ, a ku ra ka bu gea yinari.

¹³ Gusunɔ, wɔllu ka tem Yinni,

doo nɔrugiiwa wi u nun naane sãa.

85

¹ Womu ge Koren bibu ba wom kowobun wirugii kua. Ge wee.

² Yinni Gusunɔ, a wunen tem durom kua.

Wee a ka beɛɛ Isireli be sa sāa Yakɔbun bweseru wurama.

³ A beɛɛ wunen tɔmbun toranu wɔka.

A beɛɛn durum kpuro wukiri.

⁴ A n̄ maa ka sun m̄aru sāa.

A dera wunen m̄aru kpuro ya sure.

⁵ Gusunɔ beɛɛn faaba kowo, a sun wesio nge yellu.

A ku maa ka sun m̄aru ko.

⁶ Nge kaa n̄ ka sun m̄aru sāawa sere ka baadommaɔ?

Nge kaa n̄ m̄aru sāawa sere ka beɛɛn bibun bibu sɔɔ?

⁷ A n̄ sun wāaru wesiamɔ

kpa beɛɛ wunen tɔmbu su wa su nuku dobu ko wunen sɔɔ?

⁸ Yinni Gusunɔ, a sun wunen durom sɔɔsio

kpa a sun faaba ko.

⁹ Yinni Gusunɔ, kon swaa daki n̄ nɔ ye a gerumɔ.

Domi b̄ari yendun gariya a ra n̄ wunen tɔmbu sɔɔmɔ

be ba nun naane sāa

ma ba kun wure wiira gari sɔɔ.

¹⁰ Be ba nun nasiewa a ra faaba ko.

Kpa a de beɛɛɛ ya n̄ wāa beɛɛn tem sɔɔ.

¹¹ Tɔn geeru ka b̄arɔkinira koo wurama

kpa gem ka b̄ari yenda n̄ wāa tem m̄e sɔɔ.

¹² B̄arɔkiniru ta koo se tem m̄e sɔɔ nge dīa bwese te

ba duura,

kpa gem mu sarama wɔllun di.

¹³ Yinni Gusunɔn tiywa u koo sun b̄ari yendu w̄ɛ,

kpa beɛɛn tem mu binu ma.

¹⁴ Gema mu ko n̄ n̄n̄ gbiiye, kpa mu win swaa sɔm̄e.

86

¹ Dafidi u kanaru kua u nεε,
Yinni Gusunɔ, a man swaa dakio kpa a nen kanaru
nɔ.

Wee na s̄āaru ka wɔnwɔndu soore.

² A nen hunde beruo, domi na ra nun s̄ā.

Gusunɔ, na nun naanε s̄ā,

a man faaba koowo.

³ Yinni, wuna na ra nɔɔgiru sue baadomma.

A man wɔnwɔndu kuɔ.

⁴ Yinni, a man nuku dobu w̄εyɔ.

Wuna na ra n kanamɔ ka nen ḡɔru kpuro.

⁵ Yinni, a s̄āawa tɔn geo,

a ra maa tɔmbu ben durum w̄ake.

A ra be ba nun soku kpuro k̄iru s̄ɔsi ta n kp̄ā.

⁶ Yinni Gusunɔ, a nen kanaru nɔwɔ.

A nen weeweenu swaa dakio.

⁷ Domi n̄a n nun kana n̄ani sw̄aarun saa,

a ra man w̄isi.

⁸ Ḡaanu sari ni nu ka nun weenε ye ba ra s̄ā kpuro
sɔɔ.

Ḡaanu maa sari ni nu ka wunen s̄oma weenε.

⁹ Bwese ni a taka kua kpuro nu koo na nu yiira
wunen wuswaaɔ,

kpa nu wunen ȳisuru b̄εεε w̄ε.

¹⁰ Domi a kp̄ā, a ra maa s̄am maamaakiginu ko.

Wunε turowa a s̄āa Gusunɔ.

¹¹ Yinni Gusunɔ, a man wunen sw̄εε s̄ɔsio,

kpa n wa n s̄i wunen gem sɔɔ.

A de n wunen ȳisuru nasia.

¹² Gusunɔ nen Yinni, kon nun siara ka nen ḡɔru
kpuro,

kpa n nun b̄εεε w̄ε sere ka baadommaɔ.

¹³ Domi a man durom bakam kua,

a man yara ḡaribun w̄āa yerun sɔɔ s̄ɔn di.

¹⁴ Yinni Gusunɔ, tii suobu ba man seesi.

Tɔn kɔsobu ba kī bu man hunde wuna,
be, bèn bwisikunu ku ra n wāa wunen mi gia.

15 Adama wunε Gusunɔ, a sāawa Yinni
wɔnwɔndugii.

A ku ra mɔru se fuuku.

Wunen kīru ta kpā.

A maa sāawa bɔrɔkini.

16 A man mɛerima kpa a nen wɔnwɔndu wa.

A nε, wunen sɔm kowo dam kɛɛyɔ,

kpa a man faaba ko nε, wunen sɔm kowon bii.

17 Yinni Gusunɔ, a man yīreru sɔsio te ta koo man
kooa,

kpa a de nen yiberɛba bu ye wa kpa sekuru tu bu
mwa.

Domi wuna a ra man faaba ko, kpa a man nukuru
yemiasia.

87

1 Womu geniwa Koren bibu ba kua. Ba nεε,
Yinni Gusunɔ u Yerusalemun kpɛεkpɛεku swīiwa
guu te win tii u gɔsa u dɛɛrasian wɔllɔ.

2 U Yerusalemu ye kī n kere wuu si su wāa Yakɔbun
bweserun tem kpuro sɔɔ.

3 Yerusalemu, Gusunɔn wuu,
ba wunen bɛɛɛ bakan gari gerumɔ.

4 Nε, Yinni Gusunɔ, nà n bwesenun yīsinu yorumɔ
ni nu man yɛ,

kon Egibitigibu ka Babilonigibu ka Filisitiba ka
Tirigibu ka Etiopigibun yīsinu yore.

Domi ba bu marawa Yerusalemu mini.

5 Adama Yerusalemugibu ba koo nεε, ben tema mi
ka gem.

Wɔrukoowa u mɛn kpɛεkpɛεku swīi.

6 Yinni Gusunə u koo bwesenun yĩsinu yore kpa u
 nεε,
 Yerusalemuəra ba bu mara.
 7 Be ba womusu m̀ ba yaamə, ba koo nəəgiru sua
 ba n m̀,
 Yinni, bεsɛn nuuru kpuro ta woowa wunen mi.

88

1 Womu ge Koren bibu ba wom kowobun
 wirugii kua. Ba gu kuawa ka guuru. Hemani
 Esirahigiiwa u gu kua. Ge wee.
 2 Yinni Gusunə nɛn faaba koowo,
 na ra n nəəgiru suewa wunen wuswaaə wɔ̄kuru ka
 s̄ə s̄ə.
 3 A de a nɛn kanaru nə.
 A swaa tem kp̄iyə a nə ye na nun kanamə.
 4 Wee wahala ya man deema n kp̄a
 sere na gəribun w̄a yeru turuku kua.
 5 Na w̄a be ba gəə d̄əon wuurə.
 Na n̄ maa dam m̄.
 6 Wee na kp̄i ka gəribu sannu.
 A dera na w̄a ka be sannu sikirə,
 be, be a n̄ maa yaayamə, a n̄ maa bu nəərimə.
 7 A man kp̄ε wəru bəkə s̄ə mi yam w̄okura w̄a.
 8 A man m̄əru seesi,
 ma n s̄are na nim mwεεre.
 9 A dera nɛn kpaasibu ba man deri.
 A dera ba man tusa,
 ma na taarere na n̄ kp̄ε n nunda nɛn wahalan di.
 10 Nɛn n̄ni dam dwiiya n̄ni sw̄aarun s̄.
 Yinni Gusunə, t̄əru baatere na ra n̄ma yiyewa
 wunen mi gia na n nun somiru kanamə.
 11 Gəriba a ra maamaaki kue?
 Gəriba ba koo kp̄i bu se bu nun s̄a?

12 G̃ariba ba koo kp̃i bu wunen b̃ar̃akinirun gari gere siki w̃aruɔ?

Ba koo kp̃i bu wunen t̃an geerun gari gere g̃aribun w̃aa yerɔ?

13 Ba koo kp̃i bu wunen maamaaki wa yam w̃ɔkurɔ?
Ba koo kp̃i bu wunen gem tubu g̃ariɔ mi ba ra t̃ambu duari?

14 Yinni Gusunɔ, wuna na ra faaba kanɛ.
Bururu baatere, wuna na ra ñɔgiru sue.

15 Yinni Gusunɔ, mban s̃ɔna a man wunen wuswaa berue.

Mban s̃ɔna a ñ k̃i ñ nun wa.

16 Saa nen birun di, na w̃anw̃andu soorewa na g̃ɔɔ d̃ɔɔ.

Na burisine ñani sw̃aa te a man kp̃ɛen s̃ɔ.

17 Ne s̃ɔra wunen m̃aru ya w̃ari, ma ya man goomɔ.

18 Ya ka man sikerene t̃ɔɔ baatere nge nim bweru.

Ye kpurowa ya man wukiri.

19 A dera nen kpaasibu ka nen b̃ar̃ɔba ba man biru kisi.

Be kpuro ba man deri.

89

1 Womu ge Etani Esirahigii u kua. Ge wee.

2 Yinni Gusunɔ, kon wunen t̃an geerun womu ko sere ka baadommaɔ.

Kon wunen b̃ar̃akiniru kpara sere ka baadommaɔ.

3 Na ỹɛ ma wunen k̃iru ta ko ñ w̃awa sere ka baadommaɔ.

Wunen b̃ar̃akiniru ta girewa w̃ollɔ.

4 Yinni Gusunɔ, a ñɛɛ,
a ka Dafidi wi a g̃ɔsa arukawani b̃akua.

A wi, wunen s̃ɔm kowo ñɔɔ mw̃ɛru kua ka b̃ɔri

5 a ñɛɛ, kaa goo wuna win bweseru s̃ɔɔ

u ko sunə sere ka baadommaə,
kpa a win bandu tāsisia sere ka baadommaə.

⁶ Yinni Gusunə, wəllu ta nun bεεε wεεmə
maamaaki ye a mən s̄.

Wunen ɣaradoban wuuru ta nun siaramə
wunen bərəkīnirun s̄.

⁷ Yinni Gusunə, a n̄ saara mə wəllə.

Wunen ɣaradoba s̄, ɣoo sari wi u ka nun nε.

⁸ A nanum mə wunen ɣarado dεerobun suunu s̄.

Wunen yiiko ya kpā be ba nun sikerenən suunu s̄.

⁹ Gusunə, wəllu ka tem Yinni, wara u dam mə nge
wunε.

Wunen bərəkīnira nun karewa ta ka sikerenε.

¹⁰ Wuna a ra nim wōkun tii suabu yōrasie.

Gen nim kurenu n̄ n seewa, a ra nu suresie.

¹¹ A Egibitigibu taaka a pəsuka nge goru.

A be, wunen yiberēba yarinasia ka wunen dam.

¹² Wuna a wəllu ka tem mə.

Wuna a handunia taka kua ka ye ya wāa ye s̄.

¹³ Wuna a s̄ə yēsən nəm geu ka nəm dwaru kua.

Guu ni ba m̄ Tabori ka Hεemə nu wunen yīsiru
bεεε wεεmə.

¹⁴ Wunen ɣāseru ta dam mə.

Wunen n̄mu ga dam mə.

¹⁵ Gema mu s̄a wunen bandun kpεεkpεeku.

Kīru ka bərəkīnira ra n wāa wunen wuswaa.

¹⁶ Yinni Gusunə, doo n̄ərugiba be ba ra nun takaru
ko.

Ba ra s̄iwa yam bururam s̄ə wunen wuswaa.

¹⁷ Ba koo nuku dobu ko t̄ə baatere wunen yīsirun
s̄.

Kpa bu bεεε wa wunen gem s̄.

¹⁸ Domi wuna a s̄a beɲ dam ka ben bεεε.

Wunen saabuwa sa tāsīmə.

¹⁹ Yinni Gusunə, wuna a s̄a bεε Isireliban tεruru.

Wunε Dεεro, wuna a sãa bεsen sina boko.

²⁰ Gasə, a ka wunen səm kowo be a naane sãa gari
kua kāsiru səə a nεε,
a wunen dam tabu durə damgii goo wě.
A nùn gəsə wunen təmbun suunu səən di a wəlle
sua.

²¹ Wiya Dafidi wunen səm kowo.

Wiya a bandun gum tāre.

²² Wunen nəmu ga ko n nùn neniwa kem kem.

Geya ga ko n sãa win dam.

²³ Yiberεba ba n kpě bu nùn samba ko.

Tən kəsobu ba n kpě bu nùn dam dεre.

²⁴ Kaa win yiberεba kpeerasia.

Kaa be ba nùn tusa sēsuku.

²⁵ Wunen bərəkiniru ka wunen tən geera ko n wāa
ka wi.

Kpa a nùn dam wě ka wunen yīsiru.

²⁶ Kaa de win bandun dam mu tεria
saa nim wōku ge ba m̀ Mēditeranen di
sere ka daa te ba m̀ Efaratiə.

²⁷ U koo nun sō u nεε, a sãawa win tundo ka win
Yinni.

A sãawa win faaba kowo nge kpee baa m̀ u ra kuke.

²⁸ Kaa nùn ko wunen bii tən durə gbiikoo.

Kpa u n sãa handunian sinambu kpuron sina boko.

²⁹ Kaa de wunen tən geeru ta n nùn wāasi.

Kpa a ka nùn arukawani bəke ye ya n naru m̀.

³⁰ Kaa de win bibun bweseru ta n bandu dimə sere
ka baadommaə.

Kaa de win bandu tu dam gira nge wəllu.

³¹ Adama win bibun bwese te, t̀ n yina tu wunen
woodaba m̀m nəəwa,

ma ta wunen yiirebu atafiru kua,

³² ma ta n wunen sōsiru swĩ,

ma ta ñ wunen gere mem nɔwɛ,

³³ kaa tu seeyasiawa ka bokuru ten mem nɔbu sarirun sɔ.

³⁴ Adama a ñ yinamɔ a tu wunen tɔn geeru sɔɔsi win sɔ.

A ñ nùn tɔnu kandu kuammɛ.

³⁵ A ñ wunen arukawani kusiamɔ.

A ñ maa wunen gere kɔbiamɔ.

³⁶ A bɔrua ka wunen yĩsi deeraruru ma a ñ Dafidi weesu kuammɛ.

³⁷ Kaa de win bibun bweseru ta n bandu dimɔ sere ka baadommaɔ.

Kpa win bandu ta n wãa baadomma nge sɔɔ.

³⁸ Kpa tu tɛ nge suru.

Win seedagii wi u wãa wɔllɔ u sãa bɔrɔkini.

³⁹ Adama wee a sunɔ wi a raa gɔsa deri,

ma a ka nùn mɔru kua too.

⁴⁰ A wunen arukawani kusia ye a raa ka wunen sɔm kowo bɔkua.

Ma a win sina furɔ kasa kua.

⁴¹ A win gb̄aranu kpuro kɔsuka,

ma a win kuku yenu surura.

⁴² A dera be ba sarɔ mi, ba win arumani gura.

Ma ba nùn sekuru doke.

⁴³ A win yiberɛba dam kã.

A dera ba nuku dobu kua.

⁴⁴ A dera win tabu yãnu nu dam dwiiya.

A ñ ka nùn yɔre tabu sɔɔ.

⁴⁵ A win bɛɛɛ kpeesia.

Ma a win bandu sura sere ka temɔ.

⁴⁶ A dera u tɔkɔ kua fuuku, ma a nùn sekuru doke.

⁴⁷ Yinni Gusunɔ, sere saa yerà kaa n kukua.

Sere saa yerà wunen mɔru ya ko n seewa nge dɔɔ yara.

⁴⁸ A yaayo nge mɛ nen wãarun tɔru ta dɛɛbu nɛ.

A yaayo ma t̄onu wi a taka kua kpuro u koo ra gbi.

⁴⁹ Wara u koo kp̄i u n w̄aa u kun gu.

Wara u koo kp̄i u tii yara ḡaribun w̄aa yerun di.

⁵⁰ Yinni, mana wunen gas̄on durom m̄e, mu da.

Mana n̄o m̄w̄e te a Dafidi kua ka b̄ar̄akiniru ta w̄aa.

⁵¹ Yinni, a m̄erio seku te wunen t̄amba dim̄o.

A yaayo ma n̄ena na wunen t̄on dabi te kpare.

⁵² Yinni Gusun̄o, yiber̄eba ba wunen t̄ambu sekuru dokem̄o,

ma ba wi a ḡosa w̄omm̄o mi u d̄o kpuro.

⁵³ Yinni Gusun̄o, wuna sa ko n siaram̄o sere ka baadom̄mao.

Ami! Ami!

WOMUSUN B̄ONU NN̄ESE

90

¹ M̄owisi Gusun̄on s̄om kowo u kanaru kua u n̄e, Yinni, saa yellun di, wuna a s̄aa bes̄en kuku yeru.

² A s̄awa Gusun̄o a sere guunu ka handunia taka kua.

M̄eya kaa n maa s̄aa sere ka baadom̄mao.

³ A ra de t̄onu u ḡosira tua.

A ra n̄un s̄o a n̄e, u ḡosiro min di, u we.

⁴ Wunen mi, w̄o n̄ar̄abu (1.000) ra n s̄awa nge ḡian t̄ru te ta doona k̄o,

n̄ kun m̄e nge w̄okurun s̄akiru.

⁵ A ra t̄nun w̄aru n̄aru koosiewa nge m̄e dosu ga ra doon̄e bururu.

Ga ku ra te nge yakasu

⁶ s̄in w̄esu ra n baare bururu,

n̄ n kua yoka bu su bura kpa su gbera.

⁷ Wunen m̄aru ya dera sa ḡo d̄o.

Ma sa nanda yen saabu.

⁸ A ra bes̄en toranu terasiewa wunen wuswaa,

kpa wunen yam bururam mu besen asiri kpuro
sɔɔsi.

⁹ Besen wāaru ta ra doonewa wunen mɔrun sɔ.
Ta ra doonewa nge wɛsia teeru.

¹⁰ Tɔnun wāaru ta ra turi sere wɔɔ wata ka wəkuru,
wi u maa dam mɔ, wɔɔ wɛnɛ,
adama ka mɛ, tɔnun wāara ku ra n arufaani gaa mɔ
sere wahala ka nɔni swāaru.
Domi ta ra doonewa fuuku ɔri gia.

¹¹ Wara u wunen mɔrun dam yɛ.
Wara u nun nasie yen sɔ.

¹² A de sa n yɛ ma besen wāarun tɔra kun dɛu,
kpa su ko bwisigibu.

¹³ Yinni Gusunɔ, sere domma kaa ɔrɔ ɔsia a
wunen mɔru deri.

A besɛ wunen sɔm kowobun wɔnwɔndu waawo.

¹⁴ A sun wunen durom bakam sɔɔsio bururu
baatere.

Kpa sa n nuku dobu mɔ sa n womusu mɔ besen
wāarun tɔru kpuro sɔɔ.

¹⁵ A sun nuku dobu wɛɛyɔ nge mɛn nɔɔ a sun
sɛɛyasia.

Kpa a besen nuku sankira ten wɔsu ɔsia nuku
dobun wɔsu.

¹⁶ A de su wunen sɔma wa besɛ wunen sɔm kowobu,
kpa a besen bibun bweseru wunen yiiko sɔɔsi.

¹⁷ Gusunɔ besen Yinni, a sun durom kuo,
kpa a de besen sɔma kpuro yu arufaani ko.

91

¹ Wunɛ wi Wɔrukoo u kɔsu,
a wɛrewa Dam kpurogiin tɔbuɔ.

² Kon Yinni Gusunɔ sɔ ma wiya nen kuku yeru ka
nen kàrì.

Wiya nen Yinni wi na naanɛ sãa.

³ Domi wiya u nun wəramə saa taan di.

Wiya maa nun wəramə saa kēsi kēsi gəə ka win wahalan di.

⁴ U koo nun win sansu wukiri.

Kaa kuku yeru wa win kasan səwə.

Win bərakinira sāawa nge tere ru ka tarakpe.

⁵ Wəkurun kari n̄ kun mɛ s̄eu ge ga wee s̄ə s̄ə, yen gaa kun nun bɛrum m̄.

⁶ Kēsi kēsi gəə wi u bəsu wəkuru,

n̄ kun mɛ bara te ta tambu goomə s̄ə s̄ə gbāara,

yen gaa kun nun bɛrum m̄.

⁷ Baa bara ni, n̄ n̄ tambu n̄rəbu (1.000) go wunen bəkuə,

ma nu tambu n̄rəbun suba wəkuru (10.000) wəri wunen n̄m geuə,

gāanu kun nun babamə.

⁸ Nəniya kaa ka mɛeri t̄na kpa a t̄n k̄sobun are wa.

⁹ Yèn s̄ Yinni Gusunə u kua wunen kuku yeru,

ma wi, Wərukoo u kua wunen wāa yeru,

¹⁰ yen s̄na n̄ni swāaru gara kun nun sisie,

bararu gara kun maa wunen yenu susiə.

¹¹ Domi u koo win gəradoba n̄ə k̄ wunen s̄,

ba n̄ nun k̄su wunen swɛɛ kpuro s̄ə,

¹² bu nun nɛnɛ ka ben n̄ma

kpa a ku ra ka wunen naasu kperu sokura.

¹³ Kaa gbee sunə ka surəkəru yə a sara,

kpa a gbee sunə kpɛmu ka yaa gəba tem taare.

¹⁴ Yinni Gusunə u nɛɛ, yèn s̄ u man k̄i,

kon n̄n yakia kpa n̄ n̄n k̄su domi u n̄n ȳsiru ȳ.

¹⁵ U n̄ man soka kon n̄n wurari.

Ko na n̄ wāa ka wi n̄ni swāarun saa.

Kon n̄n yakia kpa n̄ n̄n bɛɛɛ w̄.

¹⁶ Kon de u təkəru ko bəri yendu s̄ə,

kpa n nùn nɛn faaba sɔ̄si.

92

- ¹ Womu ge ba kua tɔ̄ wɛ̄rarugirun sɔ̄. Ge wee.
- ² Ya ra n do ba n nun tɔ̄mamɔ̄ Yinni Gusunɔ̄,
kpa ba n wunɛn yĩsiru bɛɛɛɛ wɛ̄ɛmɔ̄, wunɛ Wɔ̄rukoo,
- ³ ba n wunɛn durom gari kparamɔ̄ bururu,
kpa ba n wunɛn bɔ̄rɔ̄kinirun gari kparamɔ̄ wɔ̄kuru
- ⁴ ka mɔ̄rɔ̄ku ka gɔ̄ɔ̄geru.
- ⁵ Yinni Gusunɔ̄, ye a kua ya man nuku dobu wɛ̄.
Ma na ye kpuro siaramɔ̄ ka womusu.
- ⁶ Yinni Gusunɔ̄, wunɛn sɔ̄ma ye a kua ya kpã.
Wunɛn bwisikunu nu duku.
- ⁷ Gari bɔ̄kɔ̄ ga ñ kpɛ̄ gu nu tubu,
mɛya nu ñ maa kpɛ̄ nu nùn yeeri.
- ⁸ Geema, tɔ̄n kɔ̄sobu ba seemɔ̄ nge yakasu,
ma nuku kɔ̄surugibu ba kparamɔ̄ nge dãa.
Ka mɛ, sɔ̄o teeru ba koo bu kpeerasia sere ka
baadommaɔ̄.
- ⁹ Adama wunɛ Yinni Gusunɔ̄, wuna a kpuro kere
sere ka baadommaɔ̄.
- ¹⁰ Wunɛn yiberɛba kpuro ba koo kam ko.
Be ba kɔ̄sa mɔ̄ kpuro ba koo yarina.
- ¹¹ A man gbeeku ketɛn dam kã,
ma a man domaru kua a man gum yarum tãre.
- ¹² Tɛ̄, na waamɔ̄ nɛn yiberɛba ba wɔ̄rukumɔ̄.
Na nɔ̄mɔ̄ ba kuuki mɔ̄.
- ¹³ Gemgibu ba koo kpɛ̄a nge kpakpa bãa.
Ba koo se nge Libanin dãa ye ba mɔ̄ sɛduru.
- ¹⁴ Ba ko n sãawa nge dãa te ba gira ta kparamo
Gusunɔ̄ bɛsɛn Yinnin sãa yerɔ̄.
- ¹⁵ Baa tà n tɔ̄kɔ̄ kua, ta ko n binu marumɔ̄wa,
kpa ta n bɔ̄rɔ̄m mɔ̄ ta n wurusu sɔ̄wa.

16 Yeya ya koo s̄osi ma Yinni Gusunə u s̄awa gemgii.
 U maa s̄awa n̄en kpee baa mi na ra kuke.
 Wi s̄ə, durum gaa sari.

93

1 Yinni Gusunə, a bandu dii,
 ma a wun̄en yiiko sebua nge yaberu.
 Ma a dam s̄eke nge kpaka.
 A maa dera tem mu dam m̄ə, mu n̄ ȳirim̄ə.
 2 Saa yee yellun diya a wun̄en bandu sw̄i.
 Saa yee yellun diya a w̄āa.
 3 Yinni Gusunə, daanu nu ra n n̄əgiru sue nu n
 w̄əki,
 kpa nu n kuuki m̄ə.
 4 Adama wun̄ε, a dam m̄ə a ni kpuro kere.
 A bandu dii w̄əll̄ə.
 5 Yinni Gusunə, wun̄en gari yi s̄awa gem.
 Wun̄en s̄a yeru ta ko n s̄awa d̄εraru sere ka
 baadommāə.

94

1 Yinni Gusunə, wun̄ε wi a ra t̄onu m̄əru k̄əsie,
 a wun̄en yiiko s̄əsiə.
 2 Wun̄ε handunian siri kowo, a seewo.
 A be ba tii sue ben k̄əsa k̄əsieyo.
 3 Sere saa yer̄ə kaa n dera t̄ən k̄əsobu ba n w̄āa.
 Sere saa yer̄ə kaa n dera ba n nuku dobu m̄ə.
 4 Wee be ba ra n t̄əmbu k̄əsa kuamm̄ε ba gari
 saarim̄ə ka tii suabu.
 5 Yinni Gusunə, ba wun̄en t̄əmbu dam d̄ərem̄ə
 be, be ba s̄āa wun̄en arumani.
 6 Ba ḡəminibu ka s̄əbu goom̄ə.
 Ma ba gobekuba s̄ərem̄ə ba goom̄ə.

7 Ba m̀, Yinni Gusuǹo kun sun m̀eera.

Gusuǹo Yak̀obun Yinni wi, kun b̀eɛn laakari m̀.

8 B̀eɛ gari bakasu, i n tii s̀e.

Sere saa yer̀a i ko i bwisi ko.

9 Gusuǹo wi u t̀onu swasu gira, wiya kun kp̀e u gari
ǹo?

Wi, wi u t̀onu ǹoni gira, wiya kun kp̀e u yam wa?

10 Wi, wi u ra bwesenu s̀eɛyasie, wiya kun t̀onu
s̀eɛyasiam̀o?

Wi, wi u ra t̀onu ỳeru ẁe, wiya kun bwisi m̀o?

11 Yinni Gusuǹo u t̀ambun bwisikunu ỳe.

U ỳe ma nu s̀aawa kam dirum.

12 Yinni Gusuǹo, doo ǹaaruɟiiwa wi a s̀eɛyasiam̀o.

Doo ǹaaruɟiiwa wi a seeya ka wunen wooda.

13 Wahalan saa s̀o, u ko n ẁaawa b̀ari yendu s̀o
sere bu ka t̀on k̀so suura gbea.

14 Yinni Gusuǹo kun win t̀ambu derim̀o.

U ǹ bu biru kisim̀o, be, be ba s̀a win arumani.

15 Domi gemɟiiwa u koo siribu di.

B̀en g̀oru ga d̀ere kpa bu siri bi wura.

16 Wara u koo man sanna t̀on k̀sobun mi.

Wara u koo ka man yina k̀san kowo ben ǹaman di.

17 Yinni Gusuǹo ù kun daa man somi,

na n daa ẁa g̀aribun ẁa yer̀o.

18 Yinni Gusuǹo, ǹa n b̀aari m̀o,

wunen duroma mu ra de na n t̀asa.

19 Bwisiku dabinu ǹu n ẁa ǹen g̀oru,

a ra man nukuru yemiasie.

Kpa na n nuku dobu m̀o.

20 Yinni Gusuǹo, mba n b̀eɛ m̀asine wune ka siri
kowo t̀on gowo

be ba ra n wunen woodaba gema ba n t̀ambu dam
d̀orem̀o,

21 kpa ba n ǹo tia m̀o bu ka gemgibu ẁari.

Kpa ba n taare sarirugibu taare wẽemɔ.

²² Adama Yinni Gusunɔ, wuna a sãa nen gbãra
damgiru.

A sãawa nen kpee baa yèn mi na ra kuke.

²³ Kaa de ben toranu nu wari ben wiru wallo.

Kaa de ben tiin nuku kɔsuru tu bu marisia.

Gusunɔ nen Yinni, kaa bu nɔɔ marisia.

95

¹ I na su Yinni Gusunɔ womu kua.

Su nùn nɔɔgiru sue ka nuku dobu

wi, wi u sãa faaba kowo damgii nge kpee bakaru.

² I de su da win wuswaaɔ su nùn siara.

Su nùn bɛɛɛ wẽ ka siarabun womusu ka nuku
dobu.

³ Domi u kpã.

U sãa sina boko wi u ye ba sãamɔ kpuro kere.

⁴ Win nɔma ya kpuro neni ye ya wãa tem sɔwɔ.

Guunun wii kpiinu nu maa sãa wiginu.

⁵ Nim wɔku ga sãawa wiguu.

Wiya u gu kua.

Win nɔma ya maa tem kua.

⁶ I na su kpuna su tii kawa.

Su yiira Yinni Gusunɔ bɛɛɛn taka kowon wuswaaɔ.

⁷ Domi u sãawa bɛɛɛn Yinni.

Sa maa sãa win tɔmbu be u kpare nge naa gɔɔ.

I de i win nɔɔ nɔ gisɔ.

⁸ I ku de bɛɛɛn gɔrusu su bɔbia

nge mɛ bɛɛɛn baababa ba kua Mɛribaa

ka maa dɔma te ba wãa Masaɔ gɔburɔ,

⁹ mi ba man wẽera,

ba nen laakari mɛera baa mɛ ba nen sɔma waare.

¹⁰ Wɔɔ weeruwa na bwese te bwẽra yara,

ma na nɛɛ, tɔn ben gɔrusu ka man tonda.

Ba yina bu nen woodaba swĩi.

¹¹ Yen sōna na m̄aru kua ma na b̄rua na n̄εε,
ba ñ sisi bu ka man w̄era mi na w̄ere.

(I maa m̄erio Bandun Gari I, 16:23-33)

96

¹ I Yinni Gusun̄o wom kp̄o kuo.

B̄εε handuniagibu, i n̄un womu kuo.

² I Yinni Gusun̄o womu kuo.

I n̄un b̄εεε w̄ε̄ȳo.

I win faaban labaari kpara t̄o baatere.

³ I bwesenu win yiikon faagi kuo.

Kpa i win maamaakin gari gere.

⁴ Domi wi, Yinni Gusun̄o u kp̄a.

Wiya ba koo b̄εεε w̄ε. U b̄nu kpuro dam kere.

⁵ Domi nu s̄awa kam dirum.

Wiya u w̄llu taka kua.

⁶ Yam bururam ka yiiko baka ya ra n n̄un w̄asi.

Dam ka girima ya w̄a win s̄a yer̄o.

⁷ Bwesenu kpuro, i na i Yinni Gusun̄o b̄εεε w̄ε.

I na i win dam ka win yiikon gari kpara.

⁸ I Yinni Gusun̄on ȳisuru b̄εεε w̄ε̄ȳo.

I duo win s̄a yer̄o ka k̄enu.

⁹ I na i n̄un kpuna ka b̄εεn s̄a ȳanu.

B̄εε handuniagibu kpuro, i diirio.

¹⁰ I bwesenu kpuro s̄ōw̄o i n̄εε, Yinni Gusun̄o u
bandu di.

U tem swĩi mu dam m̄o, mu ñ maa ȳirim̄o.

U ra t̄ambu siriwa dee dee.

¹¹ W̄llu tu nukuru doro. Tem mu ȳerio.

Nim w̄ku ka ye ya w̄a ge s̄ō kpuro yu kukirio.

¹²⁻¹³ Gberu kpaane yu nukuru doro ka ye ya w̄a ye
s̄ō kpuro.

Dānu nu taki koowo Yinni Gusunən wuswaaə,
domi u wee.
U wee u handunia siri, kpa u yen tambu siria dee
dee.

97

¹ Yinni Gusunə u bandu dii.
Tem mu nukuru doro.
Be ba wāa n toma bu yēerio.

² Guru wii wuroru ka yam wākura ra n ka nùn
sikerenəwa.

Gem wəlləwa u win sina gəna tērie.

³ Dəwa u ra n nùn swaa gbiiye.
Kpa u n win yiberəba mwaamə.

⁴ U ra de guru maakinu nu handunia yam bu-
rurasia.

Tem mù n nu wa, mu ra diiriwa.

⁵ Guunu nu ra yandewa nge gum win wuswaaə,
wi, wi u sāa tem kpuron Yinni.

⁶ Wəllu ta win gem səsəsimə.

Ma bwesenu kpuro nu win yiiko waamə.

⁷ Be ba bwāarokunu sāamə, ba koo sekuru wa.
Be ba būnu siaramə, ba koo yōra ka dukiri.

Būnu kpuro nu koo yiira win wuswaaə.

⁸ Yinni Gusunə, Siənigibu ba ye nua ma ba nukuru
dora.

Yudaba ba nuku dobu mə wunən siribun sə.

⁹ Domi wuna a kpāaru bo handunia kpuro səə.
Wuna a maa būnu kpuro dam kere.

¹⁰ Bεε be i Yinni Gusunə kī, i kōsa tusio.

U ra be ba nùn naanə sāa wəre tən kōsobun nəman
di.

¹¹ Yam bururam mu wāawa gemgiin sə.

Nuku dobu bu wāawa bèn gōru ga dəeren sə.

12 Bεε gemgibu, i nuku dobu koowo Yinni Gusunən
sõ.
Kpa i win yĩsi dεεra te wolle sua.

98

1 I Yinni Gusunə wom kpəə kuo,
domi u səm maamaakiginu kua.
Win dam saabu u nasara wa.
2 Yinni Gusunə u tambu win faaban gari tubusia.
U sɔəsi ma u sãa gemgii.
3 U win durom ka win bərəkiniro yaaya Isireliban
sõ.
Handunian goonu nne kpuro sɔə ba win faaba ye
wa.
4 Bεε handuniagibu kpuro, i nɔəgiru suo ka nuku
dobu.
I nuku dobun kuuki koowo i ka nùn siara i nùn
təma ka womusu.
5 I nùn womusu kuo ka mərəkunu.
I nùn təmə ka gɔəgenu.
6 I nùn womusu kuo ka kəbi ka guunu.
I taki koowo wi, sina bokon wuswaaə ka nuku
dobu.
7 Nim wəku ka ye ya wãa ge sɔə, yu nɔəgiru suo.
Tem ka ye ya wãa mε sɔə, yu womu koowo.
8 Daa bakanu nu taki koowo.
Guunu nu nuku dobun kuuki koowo
sannu sannu Yinni Gusunən wuswaaə.
9 Domi u wee u handuniagibu siri.
U koo bu siriwa gem sɔə.

99

1 Yinni Gusunə u bandu dii ma təmba diirimə.
U sɔ wəllun kɔsobun suunu sɔə ma tem mu yĩirimə.
2 Yinni Gusunə u kpã Siəniə.
Wiya u bwesenu kpuro mə.

3 I Yinni Gusunɔn yĩsiru wɔlle suo.
 Ta kpã, ta nanum mɔ. U dɛɛrewa.
 4 I Yinni Gusunɔn dam wɔlle suo.
 Domi u sãawa sina boko wi u ra gem kã.
 Yinni Gusunɔ, wuna a sun sɔɔsi nge mɛ sa ko ka
 bɛsɛn wãaru diisina.
 Wuna a Yakɔbun bweseru wooda wɛ Isirelio.
 5 Yinni Gusunɔ u dɛɛre.
 I nùn wɔlle suo.
 I na i yiira win sina kitarun nuurɔ.
 6 Mɔwisi ka Aroni ba wãawa win yãku kowobu sɔɔ.
 Samuɛli u sãawa be ba ra nùn sokun turo.
 Be kpurowa ba nùn soka ma u bu wurari.
 7 U ka bu gari kua saa guru wii wurorun di.
 Ma ba win woodaba mɛm nɔɔwa ye u bu wɛ.
 8 Gusunɔ bɛsɛn Yinni, wuna a bu wisa.
 Ma a kua ben Yinni wi u ra bu toraru suuru kue.
 Adama a bu sɛɛyasia ben kɔsan sã.
 9 I Gusunɔ bɛsɛn Yinni siaro.
 I yiiro win guu dɛɛrarɔ i nùn bɛɛrɛ wɛ.
 Domi u sãawa Dɛɛro.

100

1 Siarabun womu. Ge wee.
 Bɛɛ handuniagibu kpuro,
 i Yinni Gusunɔ takaru koowo ka nuku dobu.
 2 I nùn sãawɔ ka gɔru dobu.
 I na win mi, i n womusu mɔ ka yɛeribu.
 3 I n yɛ ma wi turowa u sãa Gusunɔ.
 Wiya u sun taka kua.
 Sa sãawa win tɔmbu.
 Sa sãawa nge yãa gɔɔ ge u kpare.
 4 I duo win sãa yerɔ i nùn siara.
 I duo mi, i nùn tɔma.
 I nùn wɔlle suo.

I win yĩsiru bæere wẽeyɔ.

⁵ U sãawa tɔn geo.

Win kĩru ta ñ nɔru mɔ.

U sãawa naanegii sere ka baadommaɔ.

101

¹ Womu ge Dafidi u kua. Ge wee.

Wee kon womu ko ge ga ka siribu ka durom yã.

Yinni Gusunɔ, kon gu kowa n ka nun bæere wẽ.

² Kon nen laakari doke swaa gea sɔɔ.

Saa yerà kaa man naawa.

Kon sīwa dee dee nen yenugibun suunu sɔɔ.

³ Na ñ wuramɔ n kōsa mɛeri.

Na mem nɔɔbu sariban daa tusa.

Na ñ wuramɔ yu man tia.

⁴ Na ñ wuramɔ kōsa ya n wãa ne sɔɔ.

Kon ka tɔn kōsobu tonda.

⁵ Kon de wi u ra kpaasi wĩ u kam ko.

Na ñ ka wi u tii sue nɔɔ tia mɔ.

⁶ Kon mɛeri n wa be ba naane mɔ tem me sɔɔ,

kpa ba n wãa nen bɔkuɔ.

Wi u sīimɔ gem sɔɔ, wiya u koo ko nen sɔm kowo.

⁷ Gbenɔ kun ayeru wasi nen yenuɔ.

Mɛya maa wee kowo u ñ yōramɔ nen wuswaaɔ.

⁸ Bururu baatere, na ko n da tem men tɔn kōsobu
nɔɔ marisiewa.

Kpa n wa n ka bu wuna mam mam Yinni Gusunɔn
wuun di.

102

¹ Wɔnwɔndon kanaru sanam me u nuki sankire
ma u win weeweenu Yinni Gusunɔ saariamme.

² Yinni Gusunɔ, a nen kanaru swaa dakio.

A de a nen wuri nɔ.

³ A ku man biru kisi sanam me na nuki sankire.

A man swaa dakio sanam me na nun soku,
a man wurari fuuku.

⁴ Domi nen wāarun tōra doonō nge wiisu,
ma nen kukunu dōō mō nge dāa nōō.

⁵ Nen torora kara ma nen gōru ga gbera nge yakō
gbebu,

sere dīanu kun man binε mō.

⁶ Nen weeweenun saabu na woorā.

⁷ Na ka kpakpayε gbeeku weenε.

Na sāawa nge booro ge ga wāa bansō.

⁸ Na ku ra dweeye, na sāawa nge gunō
ge ga wāa ge teu diru wōllō.

⁹ Nen yiberēba ba ra n man wōmmōwa baadomma
kpa ba n ka nen yīsiru bōrumō.

¹⁰⁻¹¹ Wunen mōru bakan sō, torom mu kua nen
dīanu.

Ma nen nōni yīresu su wōrikimō nen nim nōruram
sōō.

Domi a man yara a kasa kō n toma.

¹² Nen wāarun tōru ta doonō nge dāa saaru,
ma na dam dwiiyamō nge yakō gbebu.

¹³ Adama wunε Yinni Gusunō,
kaa n bandu diiwa sere ka nōrō.

Meya ba ko n nun yaaye sere ka baadommaō.

¹⁴ Kaa sewa a Siōni wōnwōndu kua,
domi saa ye a yi ya tura a ka ye wōnwōndu kua.

¹⁵ Wunen sōm kowobu ba ye kī sere ka yen bansō.
Ba maa yen tua mēera gāa geenu.

¹⁶ Meya bwesenu kpuro nu koo wunen yīsiru nasia.
Kpa nin sinambu kpuro bu wunen yikon berum
ko.

¹⁷ Sanam me Yinni Gusunō u koo wure u Siōni bani,
u koo tii sōasi win yiiko sōō.

¹⁸ U ra sāaron kanaru nō.

U ku ra tu atafiru ko.

¹⁹ A de bu yeni yore bwese te ta koo maruran sã,
kpa tən be ba ko n wãa, bu Yinni Gusunə siara.

²⁰ Domi wəllun diya Yinni Gusunə u tem mɛɛra.

U mɛɛrimə saa win wãa yee dɛɛrarun di

²¹ u ka yobun weeweenu nə u be ba gbiə yakia.

²² Kpa bu win yĩsiru kpara

bu nùn siara Yerusalemuə

²³ sanam mɛ bwesenu kpuro nu koo menna ka nin
sinambu

bu ka nùn sã.

²⁴ U nɛn dam dwiiyasia nɛn wāarun suunu səə.

U nɛn tōru kawa.

²⁵ Na gerua na nɛɛ, nɛn Yinni, wunɛ wi a wãa ka
baadomma,

a ku man wuna sekum səə.

²⁶ Toren di a tem taka kua.

Wunɛn nəma a maa ka wəllu kua.

²⁷ Ye kpuro ya koo doona, adama wunɛ, kaa n
wāawa.

Ya koo təkəru ko nge yānu.

Kaa ye kəsi nge yaberu.

Mɛya ya koo maa saara.

²⁸ Adama wunɛ, wuna mi. A n̄ təkəru m̄.

²⁹ Wunɛn səm kowobun bibu ba ko n wāawa ben
temə.

Ben bweseru ta koo tãsi wunɛn wuswaaə.

103

¹ Womu ge Dafidi u kua. U nɛɛ,

kon Yinni Gusunə siara.

Kon win yĩsi dɛɛraru təma ka nɛn gōru kpuro.

² Kon Yinni Gusunə siara.

Win ye u kua, na n̄ duarimə, baa yen tia.

³ U ra man nɛn toranu kpuro suuru kue.

U ra nɛn baranu kpuro kpeesie.

⁴ U ra man yare saa siki wɔrun di.

U ra man durom ka wɔnwɔndu kue.

⁵ U ra nɛn wɔaru doo nɔɔru yibie.

Kpa u man ko nge aluwaasi nɛn tɔkɔru sɔɔ,

na n dam mɔ nge gunɔ bakeru te ta yɔɔwa.

⁶ Yinni Gusunɔ u ra siriwa gem sɔɔ.

U ra be ba dam dɔremɔ wɔre.

⁷ U Mɔwisi win woodaba sɔɔsi.

Ma u Isireliba win sɔm maamaakiginu sɔɔsi.

⁸ Yinni Gusunɔ u wɔnwɔndu mɔ.

U ra maa tɔnu durom kue.

Win durom mu kpã.

Win mɔru ku ra se fuuku.

⁹ U ku ra tɔmbu gerusi kiri kiri.

U ku ra maa mɔru ko n ka tɛ.

¹⁰ U ku ra sun sɛɛyasie nge mɛ bɛsɛn torara nɛ.

U ku ra sun bɛsɛn toranu kɔsie.

¹¹⁻¹² Adama nge mɛ sɔɔ yari yeru ta ka sɔɔ duu yeru
tondinɛ,

nge mɛya u ra maa bɛsɛn toranu tondasie.

Nge mɛ wɔlla ka tem toma,

nge mɛya win durom mu kpãaru nɛ be ba nùn
nasien mi.

¹³ Nge mɛ tundo u ra n win bibun wɔnwɔndu mɔ,

nge mɛya Yinni u be ba nùn nasien wɔnwɔndu mɔ.

¹⁴ Domi u yɛ ye ba ka sun taka kua.

U nɛn duari ma yanima ba ka sun mɔma.

¹⁵ Tɔnun wɔarun tɔnu nu ku ra tɛ.

Nu sãawa nge yakasu.

U ra sewa nge dãa wɛsu.

¹⁶ Woo gà n su swee kpa su doona.

Baa sin yĩreru a nɛn maa wasi.

17-18 Adama Yinni Gusunən durom mu ra n wāawa
 sere ka baadommaə
 be ba nùn nasien mi, ma ba win arukawani neni,
 ma ba win woodaba mēm nəwammε.
 Meya maa win gem mu ra n ka bu wāa sere ka ben
 bibun bibə.

19 Yinni Gusunə u win sina gəna tēria wəllə.
 Ma u bandu dii gāanu kpuron wəllə.

20 Bεε Yinni Gusunən gəradoba, bεε be i dam mə
 i ra win gari mēm nəwε, i nùn siaro.

21 Bεε win tabu kowobu kpuro,
 bεε be i nùn sāamə,
 i win kīru mò,
 i nùn siaro.

22 Bεε win taka koorə, i nùn siaro mi u bandu dii
 kpuro.

Yinni Gusunə, kon nun siara.

104

1 Yinni Gusunə, kon nun siara.

Gusunə nen Yinni, a kpā, a n̄ n̄ru mə.

Yam bururam ka yiikō ya nun wukiri.

2 A ra tii yam bururam wukiri nge bekuru.

A ra wəllu tērie nge beku bakaru.

3 Wunen wāa yera wāa sere wəllun nim wəllə.

Ma guru wira sāa wunen tabu keke.

Ma a bellimə wom wəllə.

4 Ma a woo kua wunen gəro.

Ma guru maakinu kua wunen səm kowobu.

5 A tem swīi mēn kpεεkpεeku wəllə.

Mu n̄ wərumamə sere ka baadommaə.

6 A dera nim mu mε wukiri sere ka guunə nge beku
 bakaru.

7 Adama ye a nim mε narua, ma mu doona.

Ye mu wunen gbāsukubu nua, mu duka sua,

- 8 mu sara guunun di, mu da wəwi sɔɔ sere mi a mu ayeru kua.
- 9 A nim mɛ yɔra yeru kua mu ku raa ka sara mu maa tem wukiri.
- 10 Wuna a bwiin nim kpere mɛ mu kokumɔ guunun baa sɔɔ.
- 11 Miya gbeeku yɛɛ ka gbeeku ketɛkunu nu ra nɛ nu nim nɔ.
- 12 Yen bɔkuɔra gunɔsu su sin sokunu mɔ.
Ma su wãa dãa kikiɔ su swĩ dori mɔ.
- 13 Saa wəllun di, a ra de gura yu guunu swee,
kpa tem mu wunen sɔman are di.
- 14 Kpa a de yakasu su kpi yaa sabenun sɔ
ka dĩa ni tɔnu u koo din sɔ.
- 15 Kpa bu tam wa ba n ka nuku dobu mɔ.
Kpa bu gum wa ben wasi yi n ka wã.
Kpa bu dĩanu wa ben wasi yi n ka dam mɔ.
- 16 Baa ka dãa koo bakanɔ, nu ra nim wa mèn bukata nu mɔ nge dãa ye ba mɔ sɛduru ye ya wãa Libaniɔ.
- 17 Miya gunɔsu su ra nɛ su sin sokunu ko.
Miya kpakpayɛ gbeeku ga ra gen wãa yeru ko.
- 18 Guu ni nu gunu nu kua kpee beran wãa yeru.
Ma kpee baa maa kua yaa ye ba mɔ damaan * wãa yeru.
- 19 Yinni Gusunɔ, wuna a suru kua a ka saaba wunana.
Sɔɔ u yɛ saa ye u koo kpuna.
- 20 Yam wɔkuru tà n tunuma, yam tĩrawa mi.
Saa ye sɔra gbeeku yɛɛ yi ra bɔsum se.
- 21 Gbee sinan piiminu nù n yaa wa,
nu ra kukiriwa nu ka nun nin dĩanu bikia.

* **104:18** *damaa* - Damaa ya ka saataburu weene.

22 Sɔɔ ù n yara, nu ra wurewa nin wãa yerɔ nu kpuna.

23 Kpa tɔnu u maa yari u da u win sɔmburu ko sere sɔɔ u ka du.

24 Yinni Gusunɔ, wunen sɔma ya dabi.

A ye kpuro kua ka laakari.

Wunen taka koorɔ ya wãa tem sɔɔ kpuro.

25 Wee nim wãku ga kpã, ga maa yasɔ.

Ge sɔɔra yeɛ dabi dabinu wãa, baka ka buu.

26 Gen wɔllɔwa goo nimkusu su sɔimɔ.

Miya a dera yaa baka ya wãa ya dweemɔ gen nim kurenu sɔɔ.

27 Yeɛ kpuro, wunɛ turowa yi mɛɛra yi ka yin dɔanu wa nin saa sɔɔ.

28 À n yi wɛ kpa yi mwa.

À n yi yɔsua kpa yi debu.

29 À n yi biru kisi, yi ra nandewa.

À n yi wɛsiaru wunari, yi guwa mi, kpa yi gɔsia tem.

30 À n maa yi wɛsiaru wɛ, yi ra sewa kpa tem mu wurama nge yellu.

31 Yinni Gusunɔ, wunen yiiko yu dakaɔ da.

Kpa a n nuku dobu mɔ ye a kuan sɔ.

32 À n tem mɛɛra, mu ra yɔiriwa.

À n maa guunu baba, wiisa su ra yari.

33 Kon Gusunɔ nen Yinni womu kua nen wãarun tɔru kpuro sɔɔ.

Kon nùn tɔma sere ka nen gɔɔn tɔrɔ.

34 Yinni Gusunɔ, a de nen gari yi nun dore.

Na kɔ n nuku dobu ko wunɛ sɔɔ.

35 Durumgibu bu gbio, kpa ba kun maa wãa tem mɛ sɔɔ.

Na Yinni Gusunə siara ka nen gõru kpuro.
 I Yinni Gusunə siaro.
(I maa mærio Bandun Gari I, 16:8-22)

105

- ¹ I Yinni Gusunə siaro. I win yĩsiru sokuo.
 I win gea ye u kua kparo.
- ² I nùn womu kuo.
 I win sòm maamaakiginu kparo.
- ³ I nuki doro wi, Yinni Gusunən yĩsi dæerarun sõ.
 Be ba nùn kasu bu nukuru doro.
- ⁴ I Yinni Gusunən dam kasuo.
 I kasuo i n ka nùn wãa.
- ⁵⁻⁶ Bæ Aburhamu Gusunən sòm kowon bweseru,
 bæ Yakəbun bweseru, bæ be u gəsa,
 i win sòm maamaakigii ni yaayo.
 I siribu yaayo bi u bæ kua.
- ⁷ Wiya Gusunə besen Yinni wi u koo handunia
 kpuro siria.
- ⁸ U ku ra win arukawani ye u ka tambu bəkua duari
 sere ka baadommaə.
- U ra n ye yaayewa sere ka ben bibun bibun waatio.
- ⁹ Arukawani yera u ka Aburhamu ka Isaki bəkua.
- ¹⁰ U ka Yakəbu wi ba m̀ Isireli arukawani ye bəkua
 ye ya ko n wãa sere ka baadommaə.
- ¹¹ U næ, kon nun Kananin tem wẽ.
 Meya mu ko n sãa wunen tubi wunε ka wunen
 bibun bweseru.
- ¹² Saa ye sɔɔ, ba n dabi. Ba sãawa sɔbu mi.
- ¹³ Ba ra n bəsuwa tem ka tem sɔɔ.
 Bā n da bwese tenin mi, bu wura teənən mi.
- ¹⁴ Adama Gusunə kun dere bweseru garu tu bu
 dam dɔre.
 U sinambu sɛyasiawa ben sõ.

15 U nεε, i ku be na gɔsa baba.

I ku be, nen sɔmɔbu kɔsa kua.

16 U dera gɔɔra na tem mε sɔɔ.

Ma ba dīanu bia bu di.

17 Ma u dera goo gbia u da tem mi ben sɔ.

Wiya Yosefu wi ba dɔra nge yoo.

18 Ba ka nùn yɔni bɔkua naasɔ.

Ma ba nùn sisun gandarɔ dokea wĩrɔ.

19 Ba win laakari mεera

sere yu ka koorɔ ye u raa gerua.

20 Saa ye sɔɔra sina boko u wooda wɛ

u nεε, bu nùn yarama.

Ma u dera ba nùn kusia.

21 Ma u nùn kua win yenu ka win ye u mɔ kpuron
wirugii,

22 kpa u wa u ka win sina asakpɔbu kpara nge mε u
kĩ.

Kpa u sina bokon bwisi kɛɔbu bwisi kɛ.

23 Saa yera Yakɔbu ka wigibu ba na ba sina Egibitiɔ
Kamun bweserun temɔ.

24 Ma Gusunɔ u dera ba marura too.

Ba dam kua ba ben yiberɛba Egibitigibu kera.

25 Ma u yiberɛ ben gɔru gɔsia.

Ba wi, Gusunɔn tɔn be tusa.

Ma ba bu nɔni sɔɔwa be, be ba sãa win sɔm kowobu
mi.

26 Ma u Mɔwisi ka Aroni gɔsa ba kua win sɔm
kowobu,

ma u bu gɔra.

27 Ma ba maamaaki kua ka win dam tɔn ben suunu
sɔɔ Kamun tem mi.

28 U dera yam wɔku sinumgiru ta na.

Ka mε, Egibitigii be, ba n wi, Gusunɔn gere wure.

29 U ben nim gɔsia yem ma swɛε kpuro yi gu.

- 30 U maa dera surenu nu yiba ben tem sɔɔ sere ka sina bokon kpin yerɔ.
- 31 U dera gɔbabu swɛɛ ka gaanikunu nu na ben tem kpuro sɔɔ.
- 32 Ma u dera guru kpenu ka dɔɔ na tem mɛ sɔɔ.
- 33 Ma ya ben dɔa gbaanu ka dɔa ni nu tie ben tem mɛ sɔɔ kpuro kam koosia.
- 34 Yen biru, u dera twee yi na dabi dabinu.
- 35 Ma yi tem min yakasu ka mɛn gbean dɔanu kpuro di.
- 36 U maa Egibitigibun bii gbiikobu go, be, be ba mara ben aluwaasiru sɔɔ.
- 37 Ma u win tɔmbu yara Egibitin di ba wura ka sii geesu wa ba sɔɔwa. Ben goo kun maa sanum kpane swaa sɔɔ.
- 38 Saa ye sɔɔra Egibitigibun nukura dora yɛn sɔ Isireliba ba doona. Domi ba raa ben bɛrum mɔ too.
- 39 Ma Gusunɔ u Isireliba guru wii wuronu wukiri, ma u bu yam bururasie wɔkuru bu ka yam wa.
- 40 Ye ba tura gɔbaburɔ, yera ba Yinni Gusunɔ nɔɔgiru sue ba dɔanu kana, ma u bu kusunu wɛ. Mɛya u dera pɛɛ ya na wɔllun di ba di ba deba.
- 41 U kperu wukia ma nim mu kurama mu tɛria nge daaru tem dirɔɔ.
- 42 Domi u win nɔɔ mwɛɛ dɛɛra te yaaye te u win sɔm kowo Aburhamu kua.
- 43 U win tɔn be u gɔsa yara ka nuku dobu. Ma ba nuku doɔn kuuki mɔ.
- 44 Ma u bu bwesenu ganun tem wɛ. Ma ba bwese nin gberun are tubi di,
- 45 bu wa bu ka wi, Gusunɔn woodaba mɛm nɔɔwa.

N n mēn na, i Yinni Gusunə siaro!
(I maa mērio Bandun Gari I, 16:34-36)

106

- ¹ I Yinni Gusunə siaro.
 I Yinni Gusunə siaro, domi u sāawa tən geo.
 Win kīru ta ra n wāawa sere ka baadommaə.
- ² Wara u koo Yinni Gusunən səm maamaakiginu gere.
 Wara u koo kpī u nūn tōma u naamwε.
- ³ Doo nərugiba be ba win woodaba mēm nəwε.
 Doo nərugiba be ba gem swī baadomma.
- ⁴ Yinni Gusunə, a man yaayo durom mε a ra wunen tambu kuen sō.
 A man yaayo kpa a bu somi.
- ⁵ Kpa n ben nuku dobu wa be, be a gəsa.
 Kpa n nuku dobu ko ben nuku doo bin sō.
 Kpa n yēeri ka be sannu be, be ba sāa wunen arumani.
- ⁶ Wee sa tora nge bεsen baababa, sa kōsa kua.
- ⁷ Sanam mε bεsen sikado be, ba wāa Egibitiə,
 ba ñ wunen səm maamaakigii ni garisi.
 Ba ñ wunen durom mε yaaye mε a bu sōsi nən dabi dabinu.
- Ma ba nun seesi nim wōkuə ge ba mō Naa yari.
- ⁸ Adama a bu faaba kua wunen yīsirun sō,
 a ka wunen dam sōsi.
- ⁹ A nim wōku ge ba mō Naa yari gbāre ma ga gbera.
 A dera ba sīa gen suunu səə gbebum nge tem saaramə.
- ¹⁰ A bu yakiā saa wi u bu tusan nōman di.
 A bu wəra yiberēban nōman di.
- ¹¹ Nim mu ben yiberēba wukiri, baa ben turo u ñ kisire.
- ¹² Ma ba wunε Yinni Gusunən gari naanε kua.

Ma ba nun siaramo ka womusu.

¹³ Adama mii mii, ba wunen sam maamaakigii ni duari.

Ba n̄ maa mara a wunen himba yibia.

¹⁴ Ben bine ya seewa ghaburo,
ma ba wune Gusunon laakari mɛɛra mi.

¹⁵ A bu yaa wɛ ye ba bikia, ma ba di ba deba too.

¹⁶ Yera ba ka Mowisi ka Aroni wi ba yi nenem
wunen samburun so nisinu seewa sansanio.

¹⁷ Ma tem mu noo wukia mu Datani mwe.

Ma mu maa Abiramu ka win tambu wukiri.

¹⁸ Doo u ben tambu kpuro di.

Doo yara ya ton kosobu di.

¹⁹ Ba naa buu sii ganduguu kua Horebuo.

Ma ba yiira ba gu sawa.

²⁰ Ba wune Gusuno wi a saa ben beree kosina ka kete
ye ya ra yakasu di.

²¹⁻²² Ba wune Gusuno ben faaba kowo duari,
wune wi a bu gaa bakanu kua Egibitio Kamun temo.

A sam maamaakiginu kua mi.

A sam maamaakiginu kua nim wokuo ge ba mo Naa
yari.

²³ Yen biru, a goru doke a bu kpeerasia.

Adama Mowisi wunen sam kowo u nun suuru kana
a ka wunen maru suresia,

ka a ku maa bu kam koosia.

²⁴ Ba tem durom me gema.

Ba n̄ wune Yinni Gusunon gari naane kue.

²⁵ Ba wakiwa ben kuno.

Ba n̄ wunen gari mem noowe.

²⁶ Ma a nama sua wallo a borua ma kaa bu kam
koosia ghaburo.

²⁷ Kpa a ben bibu yarinasia tem kpuro soo bwese
tukunun suunu soo.

28 Ba tii būu wi ba m̀ Baali Peori wē.

Ma ba yākunu di ni ba gərību kua.

29 Ma ba wunε Yinni Gusunən m̀aru seeya ka ben
kookoosu.

Yera kesi kesi gəə u dua ben suunu səə.

30 Ma Finεesi u wunε Gusunə kana, ma gəə wi, u
yōra.

31 Ma a ǹn garisi gemgii sere ka win bibun
bweserə ka baadommaə.

32 Ba maə wunε Yinni Gusunən m̀aru seeya nim mε
ba ra soku Mεriban bəkuə.

Ma a Məwisi seeyasia ben s̄.

33 Domi ba ǹn nuki sankā.

Ma u ǹ bwisika u ka gari gerua.

34 Ba ǹ Kananin bwese ni go ni a nεε, bu go.

35 Ba ka nu burinawa, ma nu bu nin kookoosu tie.

36 Ma ba nin būnu sāwa. Ma nu kua ben yina.

37 Ba ka ben bii tən durəbu ka tən kurəbu būu
yākunu kua.

38 Nge mēya ba gemgibun yem yari.

Ba ka ben bibu Kananin būnu yākuru kua.

Ma tem mε kpuro mu disi duura tən gobe ten s̄.

39 Ba disi duura ben kookoosun s̄.

Domi su dera ba ra ǹ būnu gasirimə.

40 Ma wunε Yinni Gusunə a ka wunεn təmbu m̀aru
besira,

a bu tusa be, be ba sāa wunεn arumani.

41 A bu bwese tukunu nəmu səndia ni nu bu tusa
nu taare.

42 Ben yiberεba ba bu dam d̄are. Ma ba bu sekuru
doke.

43 Nən dabina a bu yakia.

Adama ba yōrariwa ba ǹ nun seesi.

Ma ba kua wənwəndobu ben durum s̄.

44 A ben nɔni swãaru wa sanam mε a ben wee-
weenu nua.

45 A wunεn arukawani yaaya.

Ma a ben wɔnwɔndu wa wunεn durom bakam sɔ.

46 A dera be ba bu yoru nɛni ba ben wɔnwɔndu wa.

47 Gusunɔ bεsɛn Yinni, a sun faaba koowo.

A sun wunɔ bwese tukunun suunu sɔɔn di,
kpa a sun mɛnna, su wa su wunεn yĩsi dɛeraru tɔma,
kpa sa n yɛɛrimɔ su ka nun sã.

48 Gusunɔ bεsɛ Isireliban Yinni,
sa ko n nun siaramɔwa sere ka baadommaɔ.

Kpa tɔmbu kpuro bu nɛɛ, ami!

I Yinni Gusunɔ siaro.

WOMUSUN BɔNU NɔɔBUSE

107

1 I Yinni Gusunɔ siaro win tɔn geerun sɔ.

Win durom mu ra n wãawa sere ka baadommaɔ.

2 Be u yakia, bu nùn siaro.

Be u wɔra yiberɛban nɔman di, bu nùn tɔmɔ.

3 Be u mɛnnama tem kpuron di, bu nùn siaro.

Be u sokuma saa sɔɔ yari yeru gian di, ka sɔɔ duu
yeru gian di,

ka sɔɔ yɛsan nɔm geu gian di, ka sɔɔ yɛsan nɔm
dwaru gian di,

bu nùn wɔlle suo.

4 Wee ba raa kɔɔre gbaburɔ mi gãanu ku ra kpi ba
sirene,

ba n wuu wa mi ba koo sina.

5 Gɔɔru ka nim nɔru ga bu go.

Ma ba wurure ba n dam mɔ.

6 Ben nɔni swãa te sɔɔ, ba Yinni Gusunɔ nɔɔgiru sue
ba somiru kana,

ma u bu yara nɔni swãa ten di.

7 U bu kpara swaa gea sɔɔ ba ka tura mi ba koo sina.

8 Bu nùn siaro win tən geeru ka win səm
maamaakiginun sō ni u ra ko tənun sō.

9 Domi u wi nim n̄oru ga m̄o nim k̄a.

Ma u wi ḡōra m̄o debusia.

10 Gabu ba raa w̄aa yam w̄okuru s̄o sere ḡaribun
w̄aa yer̄o ba yoru dim̄o,

ma ba ka bu ȳoni b̄okua

11 ȳèn s̄o ba Yinni Gusun̄on gari yina,

ma ba wi, W̄arukoon bwisi k̄ēru ḡema.

12 Ma u dera ba tii kawa wahala yen s̄o.

Ma ba w̄aruka ba gu, goo kun bu somiru de.

13 Adama ben n̄oni sw̄aa te s̄o,

ba Yinni Gusun̄o n̄oogiru sue ba somiru kana.

Ma u bu yara n̄oni sw̄aa ten di.

14 U bu yara yam w̄oku te, ka ḡaribun w̄aa yee ten
min di,

ma u ben yorun ȳoni yi kusia.

15 Bu Yinni Gusun̄o siaro win tən geerun s̄o.

Bu nùn siaro win səm maamaakiginun s̄o ni u ra ko
tənun s̄o.

16 Domi u sii gandun gamboba k̄osuka.

Ma u k̄ək̄er̄o sisugii b̄ōka.

17 Gari bakasu su tii kua w̄ənw̄end̄obu sin daa ka
sin toranun s̄o.

18 Ba ku ra maa d̄ianu k̄a ma ba ḡo turuku kua.

19 Ben n̄oni sw̄aa te s̄o, ba Yinni Gusun̄o n̄oogiru
sue ba somiru kana.

Ma u bu yara n̄oni sw̄aa ten di.

20 Ka win gariya u bu faaba kua,

ma u bu yara w̄oru b̄ok̄o gen min di.

21 Bu Yinni Gusun̄o siaro win tən geeru ka win səm
maamaakiginun s̄o ni u ra ko tənun s̄o.

22 Bu nùn siarabun ȳakunu kuo.

Kpa bu win səm maamaakigii nin gari kpara ka nuku dobu.

23 Be ba goo nimkusu dua, ma ba ben səmburu m̀ə si sɔɔ,

24 ba Yinni Gusunən nəman səma wa ka maa maamaaki ye u kua nim wōku sɔɔ.

25 U gari gerua, ma u dera woo bəkə ga seewa ga nim kurenu seeya.

26 Ǹu n da wəllə, kpa nu sarama.

Be ba wāa goo nimkuu si sɔɔ, ba nande kari yen s̄.

27 Tirerabu bu mwa, ba bāarimə nge tam nərobu.

Ben bwisi kpuro yi kpa.

28 Ben nəni swāa te sɔɔ,

ba Yinni Gusunə nəɔguru sue ba somiru kana.

Ma u bu yara nəni swāa ten di.

29 U woo guna ye yōrasia, ma nim kurenu nu mari.

30 Ma be kpuron nuki dora ye u ka ye kpuro marisia.

Ma Yinni Gusunə u bu kpara u ka tura sere mi ba dɔɔ.

31 Bu Yinni Gusunə siaro win tən geeru

ka win səm maamaakiginun s̄ ni u ra ko tənun s̄.

32 Bu ǹun wəlle suo mi təmba mənne.

Bu ǹun siaro guro gurobun suunu sɔɔ.

33 Yinni Gusunəwa u ra daarun nim gberasie,

kpa u bwiin nim kpeerasia mam mam.

34 Kpa u tem gem gəsia tem bərugum mən təmbun nuku k̄surun s̄.

35 Wi turowa u ra mi gāanu ku ra kpi gəsie nim bwee bakaru.

Kpa u tem gbeba gəsia nim bwii.

36 Kpa u be ba ḡɔru barə sinasia mi,

kpa bu wuu ko mi ba koo sina,

37 kpa bu resəm dānu duure mi, nu ma dabi dabiru.

38 U ra bu domaru kue bu dabia.

Kpa u ben yaa sabenu kuurasia.

39 Adama gabu ba dabiru kaare ba wãa sekuru sɔɔ
yèn sɔ ba yoru dimɔ ba nɔni sɔɔre.

40 Ma Yinni Gusunɔ u dera ba ben wirugibu gema,
ma ba sirene kam sɔɔ ba ñ yẽ mi ba dɔɔ.

41 Adama u ra sãaro yare win sãarun di.

Kpa u win bweseru dabiasia nge sabe gɔsu.

42 Gemgibu bà n nùn wa, ba ra yẽeriwa.

Kpa tɔn kɔsobu bu nɔɔ mari.

43 Wi u bwisi mɔ, u de u gari yi kpuro nene

kpa u gia ma Yinni Gusunɔ u sãawa duromgii.

108

1 Womu ge Dafidi u kua. U nɛɛ,

2 Gusunɔ, na sɔɔru sãa.

Kon womu ko ka nen dwee yãnu, ka nen gɔru
kpuro.

3 Nen mɔrɔku ka nen guuru, i dom yando,

kpa n womu ko yam sãreru.

4 Yinni Gusunɔ, kon nun siara tɔmbun suunu sɔɔ
sere ka baadommaɔ.

Kon nun womu kua bwesenu sɔɔ.

5 Domi wunen tɔn geera kpã ta wɔllu girari.

Meya maa wunen bɔrɔkinira sɔɔsire sere guru wirɔ.

6 Gusunɔ, a seewo a tii wɔlle sua.

Kpa wunen yiiko yu sɔɔsira handunia kpuro sɔɔ.

7 Kpa a wa a ka bese wunen kɔnasibu faaba ko.

A bese kanaru nɔɔwɔ kpa a sun faaba ko ka wunen
nɔm geu.

8 Gusunɔ u gerua win sãa yee deerarɔ u nɛɛ, u koo
nasara wa.

U koo Sikemu bɔnu ko kpa u tɔmbu Sukɔtun wɔwa
yabua.

⁹ Wiya u Galadi mə. Wiya u maa Manase mə.
Efaraimu ya sāawa nge win sii furə kəkəru.
Ma Yuda ya sāa nge win sina dēka.

¹⁰ Adama Məabu ya sāawa win woburutia.
U koo Edəmu bara nəə teu kəwəwa u ka səsəsi ma ya
kua wigia.

Kpa u nuku dobun kuuki ko Filisitiban tem səə.

¹¹ Wara u koo ka man da wuu gbāraruguu gen mi.
Wara u koo man kpara u ka da Edəmuə.

¹² Yinni Gusunə, wuna kaa ka man da, wunε wi a
raa sun yina,
ma a ku ra maa ka bεsən tabu kowobu yari.

¹³ A sun somiə su ka yari nəni swāarun di.

Tənun somiru ta sāawa wom dirum.

¹⁴ À n wāa ka bεsε, sa ko kpī su tabu ko ka wərugəru.
Kpa a bεsən yiberεba kəsuku.

109

¹ Dafidin womu ge u wom kowobun wirugii kua.

U nεε,

Yinni Gusunə, wuna na siaramə, a ku nəə mari.

² Wee tən kəsobu ba man gari gerusimə ma ba man
weesu kuammε.

³ Ba ka man gari mə ka tusiru, ma ba ka man
sannamə kam səə.

⁴ Nε, na bu kī, adama ba man nəə kuurimə.
Ma na kanaru mə be, nεn yiberεban sō.

⁵ Wee ba man kōsa kəsiemə gem ayerə.

Ma ba man tusa baa mε na bu kīru səsəsimə.

⁶ A de tən kōso u nεn yiberε kpara,
kpa wi u koo nùn taare wē u n wāa win nəm geuə.

⁷ Bà n nùn siri kpa bu deema u tore.

Kpa bu win kanaru garisi durum.

8 Win t̄oru tu ku d̄enya kpa goo u n̄n k̄asire ko win
s̄omburu s̄əə.

9 Kpa win bibu bu ko gobekuba,
kpa win kur̄ə u ḡəminiru sina.

10 Kpa win bibu bu ko yaayaare kowobu, ba n bara
m̄ə.

Kpa bu ben wuu deri gu ko bansu,
bu da ba n d̄ianu kasu mi n toma.

11 B̄en dibu u n̄ni,
bu na bu win ȳānu kpuro gura.

Kpa t̄ən tukobu bu win dukia gura.

12 Goo u ku raa n̄n durom kua.
Goo u ku maā win bii gobekuban w̄ənw̄əndu ko.

13 Bu win bibun bweseru goowo,
kpa win ȳisiru tu gbi.

14 Gusun̄ə u win baababan toranu yaayo,
kpa u ku win m̄ero n̄n win durum suuru kua.

15 Yinni Gusun̄ə u de u n win tora ni yaaye,
kpa u win ȳisiru go mam mam.

16 Domi u n̄ w̄ənw̄əndu s̄əəsi.
U s̄ārobu ka w̄ənw̄əndobu n̄ni s̄əəwawa
sere u t̄ənu go wi u nuki sankire.

17 B̄əriya u k̄iā. N n m̄en na, yi n̄n dio.
U n̄ domaru k̄iē. N n m̄en na, tu ka n̄n tondo.

18 B̄əri yi n̄n wukirio nge yaberu.
Yi duurio win wasin s̄əəw̄ə nge nim,
kpa yi du win kukunu s̄əə nge gum.

19 B̄əri yi, yi n̄n wukirio nge ȳā ni ba ra doke,
kpa yi n̄n s̄ēke baadomma nge kpaka.

20 Yeniwa Yinni Gusun̄ə u koo de yu n̄n yiber̄eba
ka be ba man k̄s̄a gerusim̄ə deema.

21 Wun̄ε Yinni Gusun̄ə,
a na a man sanna wun̄en ȳisirun s̄ə.
A man w̄əro. Domi wun̄en t̄ən geeru ta kp̄ā.

22 Wee na sãa wɔnwɔndo, na ñ gãanu mɔ,
ma na nuki sankire.

23 Wee na doonɔ nge saaru.

Ma ba man gire nge twee.

24 Nɛn dũu winu dam dwiia nɔɔ bɔkurun sɔ.

Ma na wasire woorarun sɔ.

25 Na kua wi u sekuru sɔɔwa ben mi.

Ma ba man mɛɛra ba wii gimanu koosimɔ.

26 Gusunɔ nɛn Yinni, a man somiɔ.

A man faaba koowo wunɛn tɔn geerun sɔ,

27 kpa bu gia ma wuna a nɔmu mɔ be sɔɔ.

Wuna a maa kpuro mɔ.

28 Ye ba bɔrusimɔ, yera wunɛ kaa domaru kua.

Bà n seewa, ba koo sekuru wa.

Kpa nɛ, wunɛn sɔm kowo n nuku dobu ko.

29 Nɛn yiberɛba ba koo sekuru wa,

kpa tu bu wukiri nge yabe bakaru.

30 Kon nɔɔgiru sua n Yinni Gusunɔ siara.

Kon nùn siara tɔn dabinun wuswaaɔ.

31 Domi u ra n wãa bwɛɛbwɛɛbun bɔkuɔ

u ka bu faaba ko be ba bu taare wɛɛmɔn nɔman di.

110

1 Womu ge Dafidi u kua. U nɛɛ,
Yinni Gusunɔ u nɛn Yinni sɔɔwa u nɛɛ,
u sinɔ win nɔm geuɔ sere u ka nùn win yiberɛba
taare.

2 Nɛn Yinni, Yinni Gusunɔ u koo nun ko sunɔ
damgii Siɔniɔ,

kpa a wunɛn wɛrɔbu taare.

3 Dɔma te kaa wunɛn tabu kowobu mɛnna
Gusunɔn aye dɛɛraru sɔɔ,

wunɛn tɔmba koo nun ben tii wɛ ka kīru.

Wunɛn aluwaasirun dam mu koo wurama bururu
baatere

nge mε dirum mu ra yari.

⁴ Yinni Gusunə u bōrua,
meya u n̄ maa win gari seeyamə u nεε,
kaa ko yāku kowo ka baadommaə nge Mεekisidεki

⁵ Gusunə u wāa wunεn nəm geuə.
U koo sinambu kam koosia dōma te win mōru
seewa.

⁶ U koo bwesenu siri.
Sanam meya gonu ko n yiba yam kpuro.
Kpa u sinambu kpeerasia tem kpuro sō.

⁷ Sunə u koo nim nə bwiaə win sanum sō,
kpa u dam wa u ka nasara sua.

111

¹ I Yinni Gusunə siaro.
Kon Yinni Gusunə siara ka nεn gōru kpuro.
Kon n̄n siara tən dεerobun suunu sō.

² Yinni Gusunən nəman sōma ya kpā.
Ma be ba ye kī ba kasu bu ye gia.

³ Ye u kua ya ra n girima ka bεεε mōwa.
Win gem mu ra n wāawa sere ka baadommaə.

⁴ U ra de su win səm maamaakiginu yaaya.
Yinni Gusunə u sāawa duromgii ka wənwendugii.

⁵ U ra be ba n̄n nasie dīanu wē,
kpa u win arukawani yaaya.

⁶ U win tambu win səm maamaakiginun dam sōsi
ni u ka bu tən tukobun tem wē.

⁷ Win səm maamaakigii ni, nu sāawa gem mam
mam.

Win woodaba ba maa naane mə.

⁸ Ya ko n sirerewa sere ka baadommaə,
domi ba ye kuawa gem sō mam mam.

⁹ U dera ba win tambu yakia.

Ma u ka bu arukawani bōkua sere ka baadommaə.
Win yīsiru ta dεere, ta maa nanum mə.

10 À n kī a ko bwisigii, a de a gina Gusunə nasia.
 Be ba bwisi mə, beya ba ra yira ye swīi.
 Win bεεε ya ko n wāawa sere ka baadommaə.

112

1 I Yinni Gusunə siaro.
 Doo nərugiiwa wi u Yinni Gusunə nasie,
 ma win woodaba ba nùn nuku dobu wεεmə.
 2 Yeron bwesera koo dam ko handunia sɔɔ.
 Geegibun bibu ba koo domaru wa.
 3 Alafia ka dukia ko n wāa win yenuə.
 Win gem kun kpeemə ka baadommaə.
 4 Tən geo wi u wənwəndu mə, u ra ka tənɔ duure,
 u maa sāa gemgii, wōkura yam dεeramə win sɔ.
 5 Doo nərugiiwa wi u ra bəkure ka nuku tia,
 ma u ku ra goo taki di win səmburu sɔɔ.
 6 Domi geegii kun sokuramə pai.
 Ba ko n nùn yaayewa ka baadommaə.
 7 Labaari kōsa ku ra nùn nande.
 Win torora ra n sōwa sim sim u n Yinni Gusunə
 naanε sāa.
 8 U ku ra wurure, berum kun nùn mɔ,
 sere u ka win yiberεba kua mε u kī.
 9 U ra sāarobu kēnu kē ka nuku tia.
 Win gem mu ko n wāawa ka baadommaə.
 Win dam mu koo sosi ka bεεε.
 10 Tən kōso ù n nùn wa, win mərə ra sewa,
 kpa u nùn wiru diirisi ka nuku gbisibu.
 Tən kōsobun yīiyəbu kpuro bu sāawa kam dirum.

113

1 I Yinni Gusunə siaro.
 Bεε win səm kowobu, i nùn siaro.
 2 Su win yīsiru bεεε wē saa tən di sere ka
 baadommaə.

- ³ Su nùn siara saa bururun di sere ka yokaa.
⁴ Yinni Gusunəwa u bwesenu kpuro kere.
 Win yiiko ya wāa sere wənwalleə.
⁵ Gusunə beɛɛn Yinnin wāa yera wāa wəllə.
 Wara u ka nùn weene.
⁶ U ra tukewa u ka wəllu ka tem mɛeri.
⁷ U ra dam sarirugii seeye tem di, kpa u wənwəndo
 seeya kubanun di.
⁸ Kpa u de bu sina ka win təmbun wirugibu.
⁹ U ra wīro yenu banie u sina,
 kpa u nùn ko bii mero wi u nuku dobu mə win
 bibun suunu səə.
 Yen sɔ, i Yinni Gusunə siaro.

114

- ¹ Sanam mɛ Isireliba, Yakəbun bibun bweseru
 ba yara Egibitin di, ma ba ka Egibitigibu tonda
 bèn barum ba n nəəmə,
² Yuda ya kua Yinni Gusunən sāa yeru,
 ma Isireli ya kua win tem.
³ Sanam mɛ nim wɔku ga bu wa, yera ga duka
 yakura,
 ma daa te ba mə Yuudeni ta biru wura.
⁴ Guunu yɔkumə nge yāa kinenu,
 ma gungunu yɔkumə nge yāa binu.
⁵ Mba n nun deema nim wɔku a ka duka mə.
 Mba n nun mə Yuudeni a ka biru wurə.
⁶ Mba n beɛ mə guunu i ka yɔkumə nge yāa kinenu.
 Mba n beɛ deema gungunu i ka yɔkumə nge yāa
 binu.
⁷ Handuniagibu, i diirio Gusunə Yakəbun Yinnin
 wuswaaə,
⁸ wi, wi u ra kperu ɔsie yeru,
 kpa u de kpee saara yu ka nim bweru.

115

¹ Yinni Gusunə, n n̄ bεεε sa bεεεε mə,
wuna a bεεεε mə wunen tən geeru ka wunen
bərəkīnirun s̄ə.

² Mban s̄ona tən tukobu ba koo nεε,
mana Gusunə bεεεn Yinni u w̄aa.

³ Gusunə bεεεn Yinni u w̄aa wəllə, u m̄ə ye u k̄i.

⁴ Adama tən tukoba ben b̄ūnun bw̄ārokunu kuawa
ka wura ka sii geesu.

Nu s̄āawa t̄əmbun n̄əman s̄əma.

⁵ Bw̄āroku ni, nu n̄əsu mə, adama nu ku ra gari
gere.

Nu n̄əni mə, adama nu n̄ yam waamə.

⁶ Nu swasu mə, adama nu n̄ gari n̄əmə.

Nu w̄ēru mə, adama nu n̄ numiamə.

⁷ Nu n̄əma mə, adama nu n̄ ka ḡānu babamə.

Nu naasu mə, adama nu ku ra s̄i.

Nin d̄ək̄əra kun maa n̄əṛə.

⁸ Be ba bw̄āroku ni m̄ə ka be ba ben naanε doke ni
s̄ə,

ba s̄āawa nge ni.

⁹ Bεε Isireliba, i bεεn naanε dokeo Yinni Gusunə s̄ə.

U s̄āawa bεεn faaba kowo ka bεεn t̄er̄er̄u.

¹⁰ Bεε ȳāku kowobu Aronin bweseru,

i bεεn naanε dokeo Yinni Gusunə s̄ə.

U s̄āawa bεεn faaba kowo ka bεεn t̄er̄er̄u.

¹¹ Bεε be i Yinni Gusunə nasie,

i bεεn naanε dokeo wi s̄ə.

U s̄āawa bεεn faaba kowo ka bεεn t̄er̄er̄u.

¹² Yinni Gusunə u sun yaaye.

U koo sun domaru kua.

U koo Isireliba domaru kua.

U koo Aronin bibun bweseru domaru kua.

¹³ U koo be ba n̄un nasie domaru kua, bukurobu ka
bibu.

¹⁴ U koo bεε ka bεεn bibu win durom dabiasia.

- 15 Yinni Gusunɔ u bεε domaru kuo wi, wi u wɔllu
ka tem taka kua.
16 Wɔllu ta sãawa wigiru,
ma u tɔmbu tem wɛ.
17 N n̄ gɔribu ba ra Yinni Gusunɔ sã
be, be ba wãa mi yam da n maari sɔɔ sɔɔ.
18 Adama bεsɛra sa ko n̄n̄n̄ sã saa tɛn di sere ka
baadommaɔ.
Yen sɔ, i Yinni Gusunɔ siaro.

116

- 1 Na Yinni Gusunɔ kɪ,
domi u ra nɛn nɔɔ nɔ n̄n̄n̄ soka.
2 U ra nɛn gari swaa daki.
Wiya ko na n da soku nɛn wãarun tɔru kpuro sɔɔ.
3 Gɔɔn yɔni yi raa man bɔkua,
ma gɔribun wãa yerun nuku sankiraru man nɛni.
Na wãa nɔni swãaru ka wuriribu sɔɔ.
4 Yera na Yinni Gusunɔ nɔɔguru sue na nεε,
Yinni Gusunɔ, a nɛn wãaru wɔro.
5 Gusunɔ bεsɛn Yinni u sãawa tɛn geo ka gemgii.
Mɛya win wɔnwɔnda kpã.
6 Yinni Gusunɔ u ra bwɛɛbwɛɛbu kɔsu.
Na raa wɔnwɔndu soore,
adama u man faaba kua.
7 Nɛn bwɛra, a wɛro,
domi Yinni Gusunɔ u man gea kua.
8 Geema, u man wɔra gɔɔn di,
ma u nɛn nɔni yĩresu woka, u n̄n̄n̄ dere n sokura.
9 Kon sɪ win wuswaaɔ handunia ye sɔɔ.
10 Na n̄n̄n̄ naanɛ doke, baa mɛ na nεε, na wɔnwɔndu
soore.
11 Nɛn nuku sankiraru sɔɔ,
na nεε, goo sari wi u naanɛ mɔ.

- 12 Mba kon Yinni Gusunə dibu kəsia gea ye u man
kuan s̄.
- 13 Kon tam t̄ara win wuswaaə,
kpa n win ȳsiru soku n ka n̄n siara
faaba ye u man kuan s̄.
- 14 Nəə mwεε ni na n̄n kua,
kon nu yibia win t̄ambu kpuron n̄ni biru.
- 15 Be ba Yinni Gusunə naane s̄an gəə u s̄awa ḡaa
bakanu win mi.
- 16 Yinni Gusunə, a ne, wunen s̄əm kowo swaa dakio.
Na s̄awa wunen s̄əm kowo t̄ən kurən bii.
Wuna a nen yorun w̄εε bura.
- 17 Yen s̄na kon nun siarabun ȳakuru kua,
kpa n wunen ȳsiru soku.
- 18 Nəə mwεε ni na nun kua,
kon nu yibia wunen t̄ambu kpuron n̄ni biru,
- 19 wunen s̄a yerə Yerusalemun suunu s̄ə.
Yen s̄, i Yinni Gusunə siaro.

117

- 1 Bεε bwesenu kpuro, i Yinni Gusunə siaro.
Bεε handuniagibu kpuro, i Yinni Gusunə bεεε
w̄εεγə.
- 2 Win t̄ən gee te u ra sun s̄əsi ta kp̄a.
Win b̄ərəkini ru ta ra n w̄awa sere ka baadommaə.
I Yinni Gusunə siaro.

118

- 1 I Yinni Gusunə siaro, u s̄awa t̄ən geo.
Win k̄iru ta ra n w̄awa sere ka baadommaə.
- 2 Bεε Isireliba kpuro, i wuro i neε,
Yinni Gusunən k̄iru ta ra n w̄awa sere ka
baadommaə.
- 3 Bεε ȳaku kowobu Aronin bweseru, i wuro i neε,

Yinni Gusunən kīru ta ra n wāawa sere ka
baadommaṵ.

⁴ Be i Yinni Gusunṵ nasie, i wuro i neε,
Yinni Gusunən kīru ta ra n wāawa sere ka
baadommaṵ.

⁵ Nen nuku sankiranu sṵṵ, na Yinni Gusunṵ somiru
kana.

U nen kanaru nua, ma u man yara.

⁶ Yinni Gusunṵ u sāa negii, na n̄ gāanu ganun berum
mṵ.

Mba tṵnu u koo kpī u man kua.

⁷ Yinni Gusunṵwa u sāa nen faaba kowo.

Yen sṵna ko na n yērimṵ n̄ n̄ nen yiberεban biru
wa.

⁸ A Yinni Gusunṵ naanε koowo ye kaa ka tṵnu naanε
ko.

⁹ A Yinni Gusunṵ naanε koowo ye kaa ka damgibu
naanε ko.

¹⁰ Bwese dabinu nu man tarusi,
ma na nu yarinasia ka Yinni Gusunən dam.

¹¹ Nu man wukiriwa mam mam,
ma na nu yarinasia ka Yinni Gusunən yīsiru.

¹² Nu man mṵnsima nge t̄i.

Adama na nu yarinasia ka Yinni Gusunən dam
ma nu gbisuka nge sāki yi yi dṵṵ mwaara.

¹³ Nu raa man b̄riamṵ nu ka man sura,
adama Yinni Gusunṵ u man somiru na.

¹⁴ Yinni Gusunṵwa u sāa nen dam.

Wiya ko na n da siare. Wiya u man faaba kua.

¹⁵ Nasaran kuuki yi nṵṵramṵ gemgibun yenusṵ.
Yinni Gusunən dam mu sṵṵsira.

¹⁶ U win nṵm geu sue, ga win dam sṵṵsimṵ.

¹⁷ Na n̄ maa gbimṵ, ko na n wāawa,
kpa n win sṵma ye u kuan gari kpara.

¹⁸ Yinni Gusunṵ u man s̄εyasia.

Adama u n̄ man gəə n̄mu berie.

19 I man gem kənn̄su keniə,

kpa n du n Yinni Gusun̄ siara.

20 Win kənn̄ ge wee. Min diya gemgibu ba ra du.

21 Yinni Gusun̄, na nun siara, domi a n̄n kanaru
mwa,

ma a man faaba kua.

22 Wee kpee te ban̄bu ba yina, tera ta kua gani
gəmburun dam.

23 Yinni Gusun̄wa u ye kua ma n kua maamaaki
b̄s̄n̄ n̄ni s̄ə.

24 Yinni Gusun̄wa u t̄ə te kua.

Su nuku dobun kuuki ko.

25 Yinni Gusun̄, a sun somiə, kpa a sun kuurasia.

26 Wi u sisi ka wun̄n̄ ȳs̄iru u s̄awa domarugii.

Sa ko n̄n̄ siara Yinni Gusun̄n̄ s̄a yerə.

27 Gusun̄ u s̄awa Yinni. Wiya u sun yam bu-
rurasie.

I ȳaku yaa b̄kuo. I ka ye doo sere ȳaku yerun
k̄an̄.

28 Gusun̄, a s̄awa n̄n̄ Yinni.

Kon nun siara. Kon nun w̄lle sua.

29 I Yinni Gusun̄ siaro, u s̄a t̄n̄ geo.

Win k̄iru ta ra n w̄awa sere ka baadommaə.

119

1 Doo n̄ərugiba be ba kun taar̄e m̄ ben sanu
sanusu s̄ə,

ma ba s̄im̄ nge m̄ Yinni Gusun̄n̄ wooda ya bu
s̄əsim̄.

2 Doo n̄ərugiba be ba win gere sw̄i,
ma ba n̄n̄ kasu gem ka tia,

3 ma ba ku ra ḡba ko, ba s̄im̄ win sw̄e s̄ə.

4 A wun̄n̄ woodaba kuawa bu ka ye sw̄i dee dee.

5 A de n̄n̄ kookoosu su n swaa sw̄i,

n wa n ka wunen gere mem nɔɔwa.

⁶ Nà n wunen woodaba kpuro laakari sãa,
saa yera sekura kun man mwaamɔ.

⁷ Nà n wunen sɔɔsi geeru gia,
kon nun siara ka gɔru tia.

⁸ Kon wunen woodaba nenɛ.
A ku man deri mam mam.

⁹ Aluwaasi ù n kī win sanu sanusu su n deere,
sere u n wunen gari mem nɔɔwammɛ.

¹⁰ Na nun kasu ka nen gɔru kpuro.

A de n wunen swaa swīi.

¹¹ Na wunen gari nenisi nen gɔruɔ kpa n ku ra ka
nun torari.

¹² Yinni Gusunɔ, na nun siara,
a man wunen woodaba keu koosio.

¹³ Na nɔɔgiru sua na wunen gere kpuro kpara.

¹⁴ Wunen woodan mem nɔɔbu bu man nuku dobu
wɛɛmɔ nge dukia baka.

¹⁵ Kon wunen sɔɔsiru bwisiku, kpa n wunen yi-
irebu nɔni doke.

¹⁶ Na kon nuku dobu ko wunen gere sɔɔ.

Na n̄ maa wunen gari duarimɔ.

¹⁷ A nɛ wunen sɔm kowo durom kuo kpa n wa na n
wãa,

kpa n wa n wunen gere mem nɔɔwa.

¹⁸ A nen nɔni wukio, kpa n wa n gia
gãa gee ni nu wãa wunen gari sɔɔ.

¹⁹ Na sãawa sɔɔ handunia ye sɔɔ.

A ku man wunen woodaba berua.

²⁰ Nen bwɛra ya ra n woowa baadomma wunen
yiirebu sɔɔ kīrun sɔ.

²¹ A ra tii suobu gerusi be, be ba sãa bɔrurobu,

ma ba ku ra wunen woodaba swĩi.

22 A man sekuru ka gendu wunario, domi na wunen gere swĩi.

23 Baa me sina bibu ba ra sine bu man wĩi, ka me, ne, wunen sam kowo na ra n wunen soosiru bwisikumə.

24 Wunen woodaba ba ra man nuku dobu wewa, kpa bu man bwisi ke.

25 Ne wee na mwia kpana nge wi u kpĩ tua soo.

A man nen wāaru wesio nge me a noo mweeru kua.

26 Na nun nen wāarun daa kpuro tusia, ma a man suuru kua.

A man wunen woodaba soosio.

27 A man ben asansi tubusio, kpa na n da wunen sam maamaakiginu bwisiku.

28 Wee na wuri mɔ nuku sankiranun so.

A man dam keeyo nge me a noo mweeru kua.

29 A de n ka weesun swaa tonda,

kpa a man durom kua na n ka wunen gere swĩi.

30 Na gooru doke n gem swĩi.

Na wunen woodaba noni girari.

31 Na nen tii we be soo.

Yen so, a ku de n sekuru wa.

32 Wunen woodabara na swĩi, domi a nen noni wukia.

33 Yinni Gusuno, a man wunen swee soosio,

kpa n kpĩ n yi swĩi nen wāarun toru kpuro soo.

34 A man bwisi keeyo kpa n kpĩ n ka wunen woodaba mem noowa.

35 Na wunen swaa ki.

A man sureo ye soo.

36 A de nen bwera yu wura ye soo.

A ku de nen kiru tu wura gobi gia.

37 A nɛn binɛ wunɔ gãa kankam di,
kpa a de na n wãa wunen swɛɛ sɔɔ.

38 A wunen nɔɔ mwɛɛru yibio nɛ, wunen sɔm
kowon sɔ,

ta wãawa be ba nun nasien sɔ.

39 A man yaro seku te na nasien di,
wunen siribu bu ra n wã.

40 Na kɪwa n wunen woodaba mɛm nɔɔwa too.
A de na n wãa wãaru sɔɔ wunen gem sɔ.

41 Yinni Gusunɔ, a de a nɛn wɔnwɔndu wa,
kpa a man faaba ko nɔɔ mwɛɛ te a man kuan sɔ.

42 Saa ye sɔɔ, kon kpɪ n be ba man sekuru dokemɔ
gari wisi.

Domi na nɛn naanɛ doke wunen gari sɔɔ.

43 A ku wunen gem wuna nɛn nɔɔn di,
na yɪiyɔbu mɔ wunen siribu sɔɔ.

44 Ko na n wunen woodaba neniwa saa kpuro.

Ya ko n wãa nɛn mi sere ka baadommaɔ.

45 Kon sɪ ka tii mɔru, domi wunen woodabara na
kasu.

46 Kon ben gari sinambu sɔ.

Na n ko na n maa wãa sekuru sɔɔ.

47 Na wunen woodaba kɪ.

Na ra n nuku dobu mɔ ye sɔɔ.

48 Na ra nɛn nɔma yɪiye wɔllɔ n ka kanaru ko
wunen gari yi na kɪn sɔ.

Domi na kɪ na n yi bwisikumɔ nɛn gɔruɔ.

49 Wee a man yɪiyɔbu wɛ.

A wunen nɔɔ mwɛɛru yaayo te a nɛ, wunen sɔm
kowo kua.

50 Tera ta ra man nukuru yɛmiasie nɛn nɔni swãaru
sɔɔ,

kpa tu man wãaru wɛ.

51 Wee tii suobu ba man yĕesu wəri.

Adama ka mε, na ñ wunεn woodaba deri.

52 Yinni Gusunə, na wunεn yellun siribu yaaye.

Biya bu man dam kā.

53 Nà n wa tən kōsobu ba wunεn woodaba deri,
məru baka na ra ko.

54 Wunεn garin sōna na ra womusu ko mi na səru
dimə.

55 Wōkuru nà n wunεn yīsiru yaaya,

na ra n wunεn woodaba nenusiwa.

56 Ye ya sāa nεgia, yera n wunεn gere mεm nəwə.

57 Na maa wure na gerumə,

Yinni Gusunə, nεgia n wunεn gere mεm nəwə.

58 Ka nεn gōru kpurowa na nun sokumə.

A wunεn nəw mweeru yaayo kpa a nεn wənwəndu
wa.

59 Nà n nεn daa bwisika, na ra wurewa n sī wunεn
swεε səw.

60 Na ra n sɛndewa n ka da mi gia, na kun tōru gəsie.

Kpa n wunεn woodaba mεm nəwə.

61 Tən kōsobun yini man sikerεnε.

Adama ka mε, na ñ wunεn gari deri.

62 Wōku suunu na ra sewa n nun siara wunεn siri
bi a ra ko dee deen sā.

63 Na sāawa be ba nun nasie kpuro

ka be ba wunεn woodaba mεm nəwammɛn bəwə.

64 Yinni Gusunə, wunεn durom yiba handunia
kpuro səw.

A man wunεn woodaba kpuro sōsio.

65 Yinni Gusunə, a ra wunεn səm kowo gea kue

nge mε a nəw mweeru kua.

66 A man laakari ka bwisi kĕyεy

domi na wunεn woodaba naanε sāa.

67 N sere sekuru wa, na raa kɔ̄rewa.

Adama tɛ, na wunɛn gari nɛni.

68 A s̄awa tɔn geo.

A man wunɛn woodaba s̄osio.

69 Tii suobu ba man weesu koosimɔ.

Adama nɛ, na wunɛn yiirebu nɛni ka nɛn ḡru
kpuro.

70 Ben ḡru ga b̄abu, ḡanu ku ra bu yeeri.

Adama nɛ, wunɛn gari yi ra man nuku dobu w̄.

71 N buram bo n sekuru wa kpa n ka kp̄i n wunɛn
woodaba gia.

72 Na wunɛn n̄n gere k̄i n kere ḡanu n̄rɔbu
(1.000) ye ba kua ka wura ka sii geesu.

73 Wunɛn n̄ma ya man m̄ma.

Yera ya man t̄isia.

A man bwisi k̄yɔ n ka wunɛn woodaba gia.

74 Be ba nun nasie, b̄a n man wa, ba ra nuku dobu
kowa.

Domɛ na wunɛn n̄ m̄wɛru naanɛ s̄a.

75 Yinni Gusunɔ, na ȳ ma wunɛn siribu bu s̄awa
dee dee.

Wunɛn b̄r̄kinirun s̄na a man sekuru doke.

76 A de wunɛn durom mu man nukuru yemiasia
nge mɛ a nɛ wunɛn s̄m kowo n̄ m̄wɛru kua.

77 A man w̄nw̄ndu kuo kpa n wa na n w̄a.

Domɛ wunɛn s̄siru ta ra man nuku dobu w̄.

78 A be ba tii sue sekuru dokeo, wee ba man dam
d̄remɔ kam s̄ɔ.

Adama nɛ, wunɛn woodabara na ra n bwisikumɔ.

79 Be ba nun nasie a de bu wurama nɛn mi.

Be ba wunɛn woodaba ȳ a de bu wurama nɛn mi.

80 A de na n wunɛn yiirebu mɛm n̄wammɛ mam
mam,

kpa n ku ra sekuru wa.

81 Na kasu a man faaba ko.

Na wunen nɔɔ mwɛɛru naane sãa.

82 Na kasu n wunen nɔɔ mwɛɛru gia sere nen nɔni
dam dwiia.

Ma na tii sɔɔmɔ na mɔ, sere saa yerà kaa man
nukuru yemiasia.

83 Na sãare nge gɔnan bɔɔru te ba bwɛ wiisu sɔɔ.

Na ñ wunen woodaba duari.

84 Sere saa yerà kaa de ne, wunen sɔm kowo na n
wãaru dii.

Domma kaa be ba man nɔni sɔɔmɔ siri.

85 Tii suobu ba suura gbemɔ nen wuswaaɔ.

Ba ñ wunen woodaba swii.

86 Wunen gari kpuro yi naane mɔ.

Wee yiberɛba ba man nɔni sɔɔmɔ kam sɔɔ.

A man faaba koowo.

87 N tiewa fiiko bu ka man sura bu go.

Adama ka me, ne, na ñ wunen woodaba derimɔ.

88 A man nen wãaru wesio wunen durom sɔ,

kpa n kpĩ n wunen gere mem nɔɔwa.

89 Yinni Gusunɔ, wunen gari yi ko n wãawa wɔllɔ
sere ka baadommaɔ.

90 Wunen bɔrɔkiniru ta ko n maa wãawa sere ka
baadommaɔ.

Wuna a tem swii ma a mu sire dim dim.

91 Wunen woodaban sɔna gãanu kpuro ka wãa gisɔ.

Ni kpurowa nu maa wãa wunen sɔ.

92 Nã kun daa nuku dobu wa wunen wooda be sɔɔ,
na n daa gu nen nɔni swãaru sɔɔ.

93 Na ñ wunen gere duarimɔ pai,
domi yera ya man wãaru wɛemɔ.

94 Na sãawa wunegii, a man faaba koowo.

Wunen woodabara na kĩ n swii.

95 Tɔn kɔsobu ba man mara bu go.

Adama nε, wunεn gariya na bwisikumə.

96 Ye ya yiba kpuro, ya maa naru mə.

Adama wunεn woodaba ba n̄ kpeeru mə.

97 Na wunεn woodaba kī too.

Ba ra n wāawa nεn bwisikunu sɔɔ tɔɔ giriru
baadomma.

98 Wunεn woodaba ba ra man bwisi kē n kere nεn
yiberεba.

Domi na ra n bu neniwa baadomma.

99 Na nεn yinnibu kpuro yēru kera.

Domi wunεn woodaba ba ra n wāawa nεn
bwisikunu sɔɔ.

100 Na durə təkənu bwisi kere,
domi na wunεn gere mεm nɔɔwammε.

101 Na ku ra swaa kōsa mwε, kpa n wa n ka wunεn
gari nεnε.

102 Na ku ra de wunεn woodaba bu ka man tonda.

Domi wuna a man keu sɔɔsimə.

103 Wunεn gari yi tim dobu kere nεn nɔɔwə.

104 Na kua bwisigii wunεn woodaban sɔ.

Yen sōna na weesun swεε kpuro tusa.

105 Wunεn gari yi sāawa nge fitila

ye ya man swaa sɔɔsimə.

106 Na bōrua na sire na nεε,

kon wunεn sɔɔsiru mεm nɔɔwa,

domi ta sāawa dee dee.

107 Na n̄ni sōre gem gem.

Yinni Gusunə, a man dam kē

nge mε a nɔɔ mwεεru kua.

108 Yinni Gusunə, a nεn siarabu wuro,

kpa a man wunεn sɔɔsiru giasia.

109 Nεn wāara wāawa kari sɔɔ baadomma,
adama na n̄ wunεn woodaba duarimə pai!

110 Tən kōsobu ba man yēri berie.

Ka mε, na wunen gere swīi.

111 Wunen gari sāawa nen tubi ka baadommaɔ,
domi yi sɔara nen gōru dobu wāa.

112 Nēn gōru ga kī gu wunen woodaba mēm nɔɔwa
baadomma sere ka nɔrɔ.

113 Na gōrusu yirugibu tusa, adama na wunen
woodaba kī.

114 Wuna a sāa nen kuku yeru ka nen tɛrɛru.

Wunen nɔɔ mweɛru sɔara nen yīiyɔbu wāa.

115 Tɔn kōsobu, i ka man tondo,

kpa n wa n Gusunɔ nen Yinnin woodaba swīi.

116 Yinni Gusunɔ, a man kōsuo na n ka wāa nge mε
a nɔɔ mweɛru kua.

A ku man sekuru dɔke nen yīiyɔbu sɔɔ.

117 A de a n sāa nen tāsī yeru kpa n faaba wa.

Kpa na n wunen woodaba laakari sāa baadomma.

118 A ra be ba ra wunen woodaba deri gemwa.

Domi ben nɔni wōkubu bu ñ arufaani mɔ.

119 A ra tɔn kōsobu geriewa tem mēn di nge nim
yaka.

Yen sōna na wunen woodaba swīi.

120 Wunen nanum mu dera nen wasi diirimɔ.

Na wunen siribu nasie.

121 Na wunen woodaba ka wunen gem mēm
nɔɔwammε.

A ku man be ba man dam dɔremɔ nɔmu sɔndia.

122 A nε, wunen sɔm kowo nɔɔ mweɛru kuo ma kaa
man somi.

A ku de tii suobu bu man dam dɔre.

123 Nēn nɔni dam dwiia ye na wunen faaba

ka wunen gem mēn nɔɔ mweɛru a kua mara.

124 A nε, wunen sɔm kowo kuo nge mε wunen tɔn
geera nε.

A man wunen woodaban keu sōsio.

125 Na sāawa wunen sōm kowo.

A man bwisi kēeyō n ka wunen sōsiru gia.

126 Yinni Gusunō, saa ya den tura a ka se

domi wee ba wunen wooda saramō.

127 Adama nε, na ye kī n kere wura gean tii.

128 Na ye kpuro garisiwa dee dee.

Na swεε yi yi n dende kpuro tusa.

129 Wunen yiirebu bu ra n wā, yen sōna na bu neni.

130 Wunen garin giabu bu ra tōnu yam
bururasiewa,

kpā yi bwisi sariba bwisi kē.

131 Na kasu gem ka tia n wa n wunen woodaba gia.

132 Yinni Gusunō a man mērima,

kpā a man durom kua nge mε a ra be ba nun kī kue.

133 A de na n tāsā wunen gari sō.

A ku de toraru garu ta n man wāasi.

134 A man wōro tōmbun dam dōrebun di,

kpā n kpī n wunen sōsiru mēm nōowa.

135 A ka man nōnu geu mērio,

kpā a man wunen yiirebu sōsi.

136 Wee na nōni yīresu kokumō nge daaru,

domi tōmba kun wunen woodaba mēm nōowε.

137 Yinni Gusunō, a sāawa gemgii.

Wunen siribu bu ra n sāawa dee dee.

138 A wunen wooda yīiwa gem sō.

Ya maa naane mō.

139 Nā n nen yiberēba wa be ba wunen gari duari,

nen mōru ra sewa.

140 Wunen gari yi naane mō.

Nε, wunen sōm kowo na yi kī.

141 Wee na n kpā, ma ba man gema.

Ka mε, na ñ wunen woodaba duari.

142 Wunen gem mu ku ra kpe.

Mεya wunen gari yi sāawa gem.

143 Nuku sankiranu ka nōni swāara man wōrimō,
adama wunen woodaba ba ra man nuku dobu wē.

144 Wunen yiirebu bu sāawa dee dee sere ka
baadomma.

A man bwisi kēyō yi yi koo de na n wāa.

145 Yinni Gusunō, na nun sokumōwa ka nen gōru
kpuro.

A man wurario, kpa n kpī n wunen sōsiru nenε.

146 Na nun kanamō, a man faaba koowo,
kpa n kpī n wunen woodaba mem nōwā.

147 Na ra kanaru kowa yam mu sere sāra,
kpa na n wunen nō mweenu naane sāa.

148 Yam mu sere sāra na ra sewa n ka wunen gari
mεeri.

149 A nen nō nōwō wunen durom sō.

A man sirio nge mε a ra siri, kpa n wa na n wāa.

150 Be ba kōsa bwisikumō,
be wee ba man turuku kua.

Ba wunen woodaba deri.

151 Wunε Yinni Gusunō, a wāawa nen turuku.

Wunen gari yi sāawa gem.

152 Na yē saa yee yellun di ma a wunen woodaba
yiiwa

ba n ka wāa sere ka baadomma.

153 A nen nōni swāaru mεerio, kpa a man wōra.

Na ñ wunen woodaba duarimō.

154 A ka man yinō kpa a man yakia.

A de na n wāa nge mε a nō mweeru kua.

155 Tōn kōsoba kun faaba wasi,
domi ba ku ra wunen sōsiru kasu.

156 Yinni Gusunə, wunen durom mu kpã.

A man sirio nge me a ra siri, kpa n wa na n wãa.

157 Nən yiberε be ba man nənɪ sɔmɔ ba dabi.

Adama ka mε, na n wunen gere yinamɔ.

158 Na tɔnu kamba tusa, domi ba ku ra wunen woodaba swĩi.

159 Yinni Gusunə, a n yɛ ma na wunen woodaba kĩ.

A de na n wãa wunen durom sɔ.

160 Gema mu sãa wunen garin nuuru.

Wunen woodaba kpuro ba kon sãawa gem sere ka baadommaɔ.

161 Wee sina biba man nənɪ sɔmɔ kam sɔɔ.

Adama wunen gari tɔnawa na nasie.

162 Na ra n nuku dobu mɔ wunen gari sɔɔ nge wi u dukia baka wa u gura.

163 Na weesu tusa. Ma na wunen woodaba kĩ.

164 Sɔɔ teeru, nən nɔɔba yiruwɔ na ra nun siare wunen siri bi bu sãa dee deen sɔ.

165 Be ba wunen woodaba kĩ, ba ra n bəri yen bakaru mɔ.

Kɔsa ku ra bu deemε.

166 Yinni Gusunə, na wunen faaba yĩiyɔ.

Yen sɔ, na wunen woodaba mɛm nɔɔwε.

167 Na ra wunen yiirebu mɛm nɔɔwε.

Na ra bu kã too too.

168 Na wunen yiirebu ka wunen woodaba swĩi, domi nən kookoosu kpuro wãa wunen wuswaaɔ.

169 A de a nən wuri nɔ.

A man bwisi kɛɛyɔ nge me a nɔɔ mwεεru kua.

170 A nən kanaru nɔɔwɔ.

A man wɔro nge me a nɔɔ mwεεru kua.

171 A ra man wunen woodaban keu sɔɔsi.

A de wunen siarabu bu nɔɔra nən nɔɔn di.

172 Wooda be kpuro ba dεεrewa.

A de n womu ko ben s̄.

173 Na wunen s̄s̄s̄s̄s̄ wura.

A na a man somi.

174 Yinni Gusun̄, wunen faabawa na mara ka gem.

Mεya wunen woodaba ba ra man nuku dobu wē.

175 A de na n wunen siribu tāsiri, kpa na n wāa n ka
nun siara.

176 Wee na sirene nge yāa te ta k̄ore.

A ne, wunen s̄m kowo kasuo,
na n̄ wunen woodaba duarim̄.

120

1 Sāa daarun womu. Ge wee.

Sanam me na wāa nuku sankiranu s̄, na Yinni Gusun̄ soka, ma u man wurari.

2 Yinni Gusun̄, a man w̄ro wee kowobun n̄man di.

A man yakio be ba t̄mbu n̄ni w̄kum̄n n̄man di.

3 Mba weesu koo ka bu naawa,

4 ma n kun m̄ tabu s̄enu ka d̄s̄ bokon ḡε.

5 Wee na kua kam koore,

na wāa Mεεkīo Kedanin kuu bekurugir̄.

6 Na s̄ n te ka be ba ku ra b̄ri yendu k̄.

7 N̄a n b̄ri yendun gari gerubu torua,

ba ra n tabun s̄ru m̄wa.

121

1 Sāa daarun womu. Ge wee.

Na nen n̄ni sue guunu gia.

Man diya kon somiru wa.

2 Nen somira weewa saa Yinni Gusun̄n min di wi u w̄llu ka tem taka kua.

3 U n̄ derim̄ wunen naasu su sokura.

Wi u nun k̄su, u n̄ dom ȳbirim̄.

4 Wee wi u Isireliba kōsu u ku ra dom yībiri,
u ku ra maa dweeye.

5 Yinni Gusunō u sāawa wunɛn kōso.
U wāa wunɛn nən geuō u nun saaru sāawε.

6 Sōō sōō, sōō kun nun soomō.
Wōkuru, suru tarum kun maa nun soomō.

7 Yinni Gusunō u koo nun bere gāa kōsunu kpuron
di.

U koo wunɛn hunde kōsu,

8 kpa u nun kpara wunɛn daaru ka weru
saa tēn di sere ka baadommaō.

122

1 Sāa daaron womu ge Dafidi u kua. Ge wee.
Bà n nεε, su da Yinni Gusunən sāa yerō,
nɛn nukura ra dorewa.

2 Yerusalemu, bεsɛn naasu su yō wunɛn kənnōsō.

3 Yerusalemu, a sāawa wuu ge ba bana gea kua,
ma ba gu gbāraru toosi ba ka sikerena.

4 Wunɛn miya Isireliba, Yinni Gusunən tambu ba
ra nε bu ka nūn siara,
nge mε u bu wooda wē.

5 Wunɛn miya siri gbabura wāa.

Wunɛn miya Dafidin bibun bweserun sina gona
wāa.

6 I bəri yendu kanō Yerusalemun sō,
kpa be ba wunε Yerusalemu kī ba n wāa bwēε dora
sōō.

7 Yerusalemu, bəri yenda n wāa wunɛn gbāraru sōō
ka wunɛn sina kpaarō.

8 Nɛn mero bisibu ka nɛn bərəban sō,
kon nεε, Gusunō u de bəri yenda n wāa
Yerusalemuō.

9 Yerusalemu, wunɛn gea na kasu, Gusunō bεsɛn
Yinnin sāa yerun sō.

123

¹ Sãa daarun womu. Ge wee.
 Gusunɔ, wunε wi a wunen sina gɔna tɛrie wɔllɔ,
 wuna na nɔni twɛε.
² Nge mε yobun nɔni yi ra n ben yinnibun nɔma
 mεεra,
 nge mεya bεsen nɔni yi Gusunɔ bεsen Yinnigia
 mεεra,
 sa n ka mara sere dɔma te u koo sun durom kua.
³ Yinni Gusunɔ, a sun wɔnwɔndu kuo too too.
 Domi ba sun gema n kpã.
⁴ Be ba tii sue ba sun gema
 ma ba sun yaakoru kua too sere n den sun nua.

124

¹ Sãa daarun womu ge Dafidi u kua. U nεε,
 Gusunɔ Isireliban Yinni ù kun daa ka sun wãa,
 wara u koo sun kãsu.
 Isireliba bu wureo bu gere bu nεε,
²⁻⁴ sanam mε tɔn kãsobun mɔru ya seewa, ma ba
 sun seesi,
 Yinni Gusunɔ ù kun daa ka sun wãa, ba koo sun
 mwε wasiru,
 kpa bu sun wukiri nge nim mε mu kokumɔ daa
 toraɔ.
⁵ Nim kure damgina nu koo sun taare.
⁶ Sa Yinni Gusunɔ siara,
 domi u ñ dere bεsen yibereba bu sun nɔɔ bεri.
⁷ U dera bεsen hunde ya kisira saa taan di nge gunɔ.
 Taa ya kasikira ma sa yara.
⁸ Yinni Gusunɔwa u sãa bεsen faaba kowo.
 Wiya u wɔllu ka tem taka kua.

125

¹ Sãa daarun womu. Ge wee.

Be ba Yinni Gusunə naane sãa,
 ba ra n yōwa dim dim nge Siōnin guuru.
 Ta ku ra bāari. Ta ko n yōwa sere ka baadommaə.
² Nge me guunu ka Yerusalemu sikerene,
 nge meya Gusunə u ka win tambu sikerene saa tēn
 di sere ka baadommaə.
³ Tən kōso kun bandu dimə gemgibun temə.
 Domi ù n tu di, ben tii ba koo kōsa ko.
⁴ Yinni Gusunə, a be ba gea m̀ gea sōsio.
 A bèn gāru ga deere durom kuo.
⁵ Adama be ba swaa mwaamə ye ya ñ dende
 a bu yarinasio ka kōsan kowobu sannu.
 Yinni Gusunə, a de bəri yenda n wāa Isireliə.

126

¹ Sãa daarun womu. Ge wee.
 Sanam me Yinni Gusunə u ka besegii be ba yoru
 mwera wurama Siōniə,
 ya sun sãawewa nge dosu.
² Ma sa nuku dobu m̀ sa yēmə.
 Ma sa nasaran kuuki m̀.
 Ma ba gerumə bwesenun suunu səə ba m̀,
 Yinni Gusunə u sun gāa bakanu kua.
³ Meya u sun gāa bakanu kua.
 Wee sa wāa tē nuku dobu səə.
⁴ Yinni Gusunə, a ka besegii be ba raa yoru mwera
 wurama
 ba n kokumə nge daa tori sōə yēsən nəm dwaru gia.
⁵ Be ba duorumə ka nōni yīresu,
 ba koo gē ka nuku dobu kuuki.
⁶ Wi u duurubu dōə ka wuri,
 u koo wurama ka nuku dobu,
 u n doo bəkunu səəwa.

127

¹ Sãa daarun womu ge Saloməə u kua. Ge wee.
 Yinni Gusunə̀ ù kun diru banimə̀,
 be ba tu banimə̀ səmburu kama ba m̀.
 Yinni Gusunə̀ ù kun wuu k̄su,
 be ba gu k̄su ba dom serawa kam.
² Kam s̄əra kaa wahala ko a ka wunen d̄ianu wa a
 di.
 Kaa se buru buru yellu kpa a kpuna sere w̄ku
 suunu səmburun s̄.
 Adama wi Gusunə̀ u k̄i,
 u ra n̄n d̄ianu w̄wa baa ȳero ù n d̀.
³ Wee, bibu ba s̄awa tubi ye ya wee Gusunən min
 di.
 Ba s̄awa soseru te ta wee Gusunən min di.
⁴ Bii be ba mara aluwaasiru s̄ə,
 ba s̄awa nge s̄ənu tabu durə̀ damgiin n̄maə.
⁵ Doo n̄ərugiiwa wi u bu wa n dabi.
 U s̄awa nge w̄n s̄ə bw̄ara s̄ənu yiba.
 U n̄ sekuru wasi sanam m̄e u koo ka win yiberɛba
 yinna wuun gb̄ararun k̄n̄nəw̄ə.

128

¹ Sãa daarun womu. Ge wee.
 Doo n̄ərugiiwa wi u Yinni Gusunə̀ nasie,
 ma u s̄imə̀ win sw̄ɛɛ s̄ə.
² U koo win səmburun arufaani di,
 kpa u n nuku dobu m̄ə u n kuuramə̀.
³ Win ȳenuə̀
 win kurə̀ u ko n s̄awa nge res̄em ye ya ra ma.
 Mi ba s̄ə ba dimə̀,
 kpa win bibu ba n s̄a nge olifin d̄āa kp̄emminu.
⁴ Doma ten bwesera wi u Yinni Gusunə̀ nasie u ra
 wa.
⁵ Yinni Gusunə̀ u nun domaru kuo Sīnin di,

kpá a n waamə nge mε Yerusalemu ya kuuramə
wunen wāarun tōru kpuro səə.

⁶ Kaa wunen bibun bibu wa.
Gusunə u de bəri yenda n wāa Isireliə.

129

¹ Sāa daarun womu. Ge wee.
Isireliba bu geruo sannu sannu bu nεε,
geema, tən kōsobu ba ra n sun dam dāreməwa
saa bεsɛn bweserun toren di.
² Ba sun nənɪ sōwə bεsɛn bweserun toren di.
Adama ba ñ nasara wa bεsɛn wəllə.
³ Ba wuka bεsɛn birusun wəllə ba kpīi wuna wuna.
⁴ Adama Yinni Gusunə u sāawa gemgii,
u ben wεε kasuka.
⁵ Yinni Gusunə, a de be ba Yerusalemu tusa bu
sekuru wa,
kpá bu biruku yira wura,
⁶ ba n sāa nge yaka si su ra kpi diru wəllə.
Su ra gberewa ba kun su wukura.
⁷ Wi u su gεemə, su ku ra win nəmu yibu.
Wi u maa su guramə, su ku ra win nəm koto teeru
turi.
⁸ Be ba sarə mi, bu ku bu domaru kua bu nεε,
Gusunən domaru ta n ka bu wāa.
Bu ku raa maa nεε, ba bu domaru kua ka Yinni
Gusunən yīsiru.

130

¹ Sāa daarun womu. Ge wee.
Yinni Gusunə, saa wəru bakən diya na nun nəəguru
sue.
² Yinni, a nɛn nəə nəəwə.
A swaa tem kpīiyə a nɛn kanaru nə.
³ Yinni Gusunə, à n da təmbun toranu yaaye,

wara u ko n maa wãa.

⁴ Wuna a ra tumbu suuru kue bu ka nun nasia.

⁵ Na Yinni Gusunɔ naanɛ sãa.

Na win nɔɔ mwɛɛru mara.

⁶ Na Yinni Gusunɔ mara

n kere nge mɛ wuu kɔso u ra n yam sãreru mara.

⁷ Isireliba, i bɛɛn naanɛ dokeo Yinni Gusunɔ sɔɔ,
domi u wɔnwɔndu mɔ.

Wiya u ra tumbu yakie ka swaa dabinu.

⁸ Wiya u koo bɛɛ Isireliba yakia,

kpa u bɛɛn toranu kpuro suuru ko.

131

¹ Sãa daarun womu ge Dafidi u kua. Ge wee.

Yinni Gusunɔ, na n̄ tii sue.

Na ku ra n gãa bakanu naa gire.

² Na sãawa sɛɛ nge bii wi ba bom kara

u wãa win meron nuurɔ.

³ Bɛɛ Isireliba, i bɛɛn ȳiyɔbu dokeo Yinni Gusunɔ
sɔɔ

saa tɛn di sere ka baadommaɔ.

132

¹ Sãa daarun womu. Ge wee.

Yinni Gusunɔ, a Dafidi yaayo

win wahala ye u kua kpuron sã.

² Domi u wunɛ Yakɔbun Yinni damgii nɔɔ mwɛɛru
kua u nɛɛ,

³ u n̄ duɔ win kuu bekurugirɔ u sere nɛɛ,

u koo kpuna win kpin yerɔ mi u ra wɛre.

⁴ U n̄ dom ȳibirimɔ, u n̄ maa doyamɔ

⁵ ma n kun mɔ u wunɛ Yakɔbun Yinni damgii wãa
yeru kua.

⁶ Wee sa nua ma woodan kpakororu ta wãa
Efarataɔ,

ma sa tu deema Yaarin gberɔ.

⁷ Su du Yinni Gusunɔn sãa yerɔ, kpa su nùn kpuna.

⁸ Yinni Gusunɔ, a seewo kpa a na mi a ra wẽre
wunε ka wunen woodan kpakororu
tèn wɔllɔ a ra wunen yiiko sɔɔsi.

⁹ A de wunen yãku kowobu ba n gem swĩ,
kpa be ba nun naane sãa ba n nuku dobun kuuki
m̀.

¹⁰ A ku wi a gɔsa yina Dafidi wunen sɔm kowon sɔ.

¹¹ Yinni Gusunɔ u Dafidi gem sɔɔwa ka bõri u nεε,
u koo win nɔɔ mwεεru yibiawa kam kam te u nεε,
Dafidin bibun turowa u koo nùn kɔsire ko win
bandu sɔɔ.

¹² Bii be, bà n win arukawani yibia,
ma ba win woodaba mɛm nɔɔwa be u bu wẽ,
ben bibun bwesera ta ko n bandu dii sere ka
baadommaɔ.

¹³ Yinni Gusunɔ u Siɔni gɔsa.

U ye gɔsa ya n ka sãa win wãa yeru.

¹⁴ Ma u nεε, ya ko n sãa win wẽra yeru sere ka
baadommaɔ.

U koo sina mi, domi wiya u ye gɔsa.

¹⁵ U koo ye domaru kua,

kpa u ye dīanu wẽ.

¹⁶ U koo yen yãku kowobu faaba ko.

Kpa be ba nùn naane sãa bu nuku dobun kuuki ko.

¹⁷ Miya u koo Dafidi wi u gɔsan dam sosi,

kpa u win bweserun goo swĩ, u n sãa nge fitila.

¹⁸ U koo de win yiberεba bu sekuru wa.

Adama wi, win sina furɔ ga ko n ballimɔwa win
wiru wɔllɔ.

133

¹ Sãa daaron womu ge Dafidi u kua. Ge wee.

Wee, n wã, n maa nuku dobu mɔ mero bisibu bà n
wãa sannu.

² Ya sãawa nge gum mε ba wisi Aronin wirɔ,
ma mu kokumɔ sere ka win toburɔ ka win yabe
wĩirɔ.

³ Mu sãawa nge kako te ta saramamɔ guu te ba mɔ
Hεεmɔɔn di te ta wãa Siɔniɔ.
Domi miya Yinni Gusunɔ u ra tɔmbu domaru kue,
kpa u bu wãaru wε te ta ñ kpeemɔ.

134

¹ Sãa daarun womu. Ge wee.
I Yinni Gusunɔ siaro bεε win sɔm kowobu kpuro.
Bεε be i ra n wãa win sãa yerɔ sere ka wɔkurɔ,
² i bεεn nɔma yiiyo win sãa yerun bera gia kpa i nùn
sara.
³ Yinni Gusunɔ u bεε domaru kuo Siɔnin di
wi, wi u wɔllu ka tem taka kua.

135

¹ I Yinni Gusunɔ siaro. I win yĩsiru tɔmɔ.
Bεε win sɔm kowobu,
² bεε be i sɔmburu mɔ win sãa yerɔ, i nùn siaro.
³ I nùn siaro, u sãawa tɔn geo.
I ka win yĩsiru womu koowo, u sãawa tɔn geo.
⁴ Yinni Gusunɔ u tii Isireliba Yakɔbun bweseru
gɔsia
ba n ka sãa wigibu.
⁵ Na yε ma u kpã, mɛya wi, bεεn Yinni u bũnu
kpuro kere.
⁶ Ye u kĩ, yera u ra ko wɔllɔ ka temɔ ka nim wɔkuɔ
ka gen sɔwɔ.
⁷ U ra de guru winu nu sɔɔsira handunia kpuro sɔɔ.
U ra de guru maakinu nu koorɔ kpa u de gura yu
nε.

Kpa u woo kusiamā gen wāa yerun di.

⁸ U Egibitigibun bii gbiikobu go sere ka ben yaa sabenun bii gbiikinə.

⁹ U səm maamaakiginu kua Egibitiə u ka yen sina boko

ka win səm kowobu kpuro sɛɛyasia.

¹⁰ U bwese dabinu go, ma u sinam damgibu go.

¹¹ Beya, Sihoni Aməreban sunə ka Ogu Basanin sunə

ka sere maa Kananiban sinambu kpuro.

¹² U sinam ben tem sua

u win tambu Isireliba wē ba tubi di.

¹³ Yinni Gusunə, wunen yĩsiru ta ko n wāawa sere ka baadommaə.

Ba ko n nun yaayewa waati baayere səə.

¹⁴ Yinni Gusunə u koo win tambu siria,

kpa u win səm kowobun wənwəndu wa.

¹⁵ Ba bwesenun bñnun bwāarokunu kuawa ka sii geesu ka wura.

Təmbun nəman səmbura.

¹⁶ Nu nəsu mə, adama nu ku ra gari gere.

Nu nəni mə, adama nu ku ra yam wa.

¹⁷ Nu swasu mə, adama nu ku ra gari nə.

Nu n wēsiaru mə nin nəwə.

¹⁸ Be ba nu sekumə ka be ba nu naane sāa, be kpuro ba sāawa nge ni.

¹⁹ Isireliba, i Yinni Gusunə siaro.

Aronin bweseru, i Yinni Gusunə siaro.

²⁰ Lefin yenugibu, i Yinni Gusunə siaro.

Bɛɛ be i nùn nasie, i nùn siaro.

²¹ Yinni Gusunə u wāa Yerusalemuə.

I nùn siaro saa Siənin di.

I Yinni Gusunə siaro.

136

¹ I Yinni Gusunə siaro domi u sãa tən geo.

Win wənwəndu ta ku ra kpe.

² I Gusunə siaro, u būnu kpuro kere.

Win wənwəndu ta ku ra kpe.

³ I yinnibun Yinni siaro.

Win wənwəndu ta ku ra kpe.

⁴ Wi turowa u ra səm maamaakigii bakanu ko.

Win wənwəndu ta ku ra kpe.

⁵ Wiya u wəllu ka tem taka kua ka win bwisi.

Win wənwəndu ta ku ra kpe.

⁶⁻⁹ U tem tɛria nim wəllə, ma u sɔɔ ka suru kua.

U sɔɔ kuawa u ka yam bururasia sɔɔ sɔɔ,

ma u suru ka kperi kua ye kpuro yu ka yam bururasia wɔ̄kuru.

Win wənwəndu ta ku ra kpe.

¹⁰⁻¹¹ Wiya u Egibitigibun bii gbiikobu go.

Ma u Isireliba yara Egibitigii ben suunu sɔɔn di.

Win wənwəndu ta ku ra kpe.

¹²⁻¹⁵ Ka win dama u ka nim wɔ̄ku ge ba mɔ̄ Naa yari burana yiru,

ma u dera Isireliba ba tɔ̄bura gen suunu sɔɔn di.

Ma u Egibitin sina boko ka win tabu kowobu sure nim wɔ̄ku ge sɔɔ.

Win wənwəndu ta ku ra kpe.

¹⁶ Wiya u win tambu kpara gbaburə.

Win wənwəndu ta ku ra kpe.

¹⁷⁻²⁰ Wiya u sinambu go be ba dam mə.

Beya, Sihoni Aməreban sunə ka Ogu Basanin sunə.

Win wənwəndu ta ku ra kpe.

²¹⁻²² Wiya u tən ben tem win səm kowobu Isireliba wɛ̄ ba tubi di.

Win wənwəndu ta ku ra kpe.

23-24 Wiya u sun yaaya sanam me sa wãa sekuru são.
Ma u sun wãra be ba sun dam dõremõn nõman di.
Win wõnwõndu ta ku ra kpe.

25 Wiya u ra hunde koni baayere dñanu wẽ.
Win wõnwõndu ta ku ra kpe.

26 I Wõrukoo siaro.
Win wõnwõndu ta ku ra kpe.

137

1 Sa sãwa Babilonin daarun goorõ
ma sa sumõ sa ka Siõni yaayamõ.

2 Sa bešen mõrõkunu bwẽ dãã.

3 Be ba sun tabu di ba nee, su womu koowo.

Be ba sun dam dõremõ ba nee, su Siõnin womusu
ko ka nuku dobu.

4 Adama amõna sa ko kpĩ su Yinni Gusunõ womusu
kua tem tukumõ.

5 Yerusalemu, nà n nun duari, nen nõm geu gu gbio.

6 Nà kun nun yaaye kpa a n sãa nen nuku dobutun
nuuru,

nen yara yu nen daro manio.

7 Yinni Gusunõ, a de a Edõmuban gari yaaya
yi ba gerua sanam me ba Yerusalemu kam koosiamõ
ba nee, bu ye kero mam mam sere ka yen
kpeekpeekuõ.

8 Babilonigibu, i sãawa be ba koo kam koosia.

Doo nõrugiiwa wi u koo bee kõsa yèn bweseru i raa
sun kua kõsie.

9 Doo nõrugiiwa wi u koo been bibu sere u kõsuku
kperu wõllõ.

138

1 Womu ge Dafidi u kua. Ge wee.

Yinni Gusunõ, na nun siaramõ ka nen gõru kpuro.

Kon nun tōma wəllun tōmbun wuswaaɔ.

² Kon nun kpuna wunen sãa yee dɛɛraɔ,
kpa n nun tōma wunen tən geeru ka wunen
bɔrəkɪnirun sã.

Domi a yĩsiru yara wunen nɔɔ mwɛɛ te a ra yibien
sã.

³ Saa ye na nun soka, a man wurari.
A man dam kã, a man toro sindu wẽ.

⁴ Yinni Gusunɔ, sinambu kpurowa ba koo nun
siara.

Domi ba wunen gari nua.

⁵ Ba koo wunen kookoosu siara.
Domi wunen bɛɛɛ ya kpã.

⁶ Yinni Gusunɔ, baa mɛ a kpã, a be ba tii kawɛ
waamɔ.

Ma a ra be ba tii sue tubu saa tontonden di.

⁷ Nà n sīimɔ nuku sankiranun swaa sɔɔ,
a ra man wãaru wẽ.

A ra nɛn yiberɛba nɔmu dɛmiɛ bà n ka man mɔru
seewa.

Mɛya wunen dam mu ra man faaba ko.

⁸ Yinni Gusunɔ, kaa man sanna.
Wunen tən geeru ta ñ nɔru mɔ.

Be a taka kua, a ku bu deri.

139

¹ Dafidin womu ge u wom kowobun wirugii kua.

U nɛɛ,

Yinni Gusunɔ, a man wɛɛra, a maa man gia.

² A nɛn sindu ka nɛn seebu yẽ.

A nɛn bwisikunu tuba sarun di.

³ A nɛn sanum ka nɛn kpindu yẽ.

A maa nɛn swɛɛ kpuro yẽ.

⁴ N sere nɔɔ wukia, a nɛn gere kpuro yẽ kɔ Yinni
Gusunɔ.

⁵ A ka man wãa biru ka wuswaa,

ma a man wunen nōmu sōndi.

⁶ Yēε ten bweseru ta man sāawε maamaaki baka.
Ta kpā, na n̄ kpē n tu tubu.

⁷ Ma gia kon wunen Hunde kisirari n da.
Nge ma gia kon duka we a kun ka man wa.

⁸ Nà n yōwa sere wōllō, a wāa mi.
Nà n da gōriō, a maa wāa mi.

⁹ Nà n da sōo yari yerō n̄ kun mε sōo duu yerō nim
wōkun goorō,

¹⁰ min tii, wunen nōmuwa ga koo man kpara,
kpa wunen nōm geu gu man nenε.

¹¹ Nà n nεε, yam wōkura koo man bere,
yam da bururewa mi na wāa.

¹² Baa yam wōkuru ta n̄ tīri wunen mi.
Wōkuru ta buririwa nge sōo sōo.

Yam wōkuru ta ballimōwa nge yam bururam.

¹³ Wuna a nen wasin doo dooka mōma.
Wuna a man swεεna nen mēron nukurō.

¹⁴ Na nun siara yēn sō a man taka kua
ka wunen dam maamaakigim.

Wunen nōman sōma kun gere mō.

Yeniwa na yē sāa sāa nen gōruō.

¹⁵ Sanam mε ba man mōma asiri sōo,
ma ba man swεεna nen mēron nukurō,
nen wasi kun nun berue.

¹⁶ A man wa saa ba nen nukuru dumōn di.
Wunen tireru sōora ba nen wāarun tōnun geeru
yorua na sere nu dibu torua.

¹⁷ Gusunō, wunen bwisikunu nu duku.
Nin dabira banda.

¹⁸ Nà n nu garimō, nu yani sēeri dabiru kere.
Nà n maa dom seewa, na ra n wāa ka wunε.

¹⁹ Gusunō, a de tōn kōsobu bu gbi,
kpa tōn gowobu ba n ka man tonde.

20 Be, be ba sãa wunen yiberɛba,
ba nun gari kōsi manimə.
Wunen yīsira ba ka weesu m̀.

21 Yinni Gusunə, be ba nun tusa ka be ba ra nun
seesi,
na n̄ kon bu tusi?

22 Na bu tusa too too, na bu garisi nen yiberɛba.

23 Gusunə, a man wɛerio kpa a nen g̃oru gia.

A nen laakari mɛerio kpa a nen bwisikunu tubu.

24 A mɛerio a wa n̄ n w̃a swaa kōsa s̄ə,
kpa a ka man da w̃aru te ta ku ra kpen swaa s̄ə.

140

1 Womu ge Dafidi u wom kowobun wirugii kua.
Ge wee.

2 Yinni Gusunə, a man w̄oro t̄n kōsobun n̄man di.
A man gbaro gbanagibun n̄man di.

3 Domi kōsa ba ra n bwisikumə ben g̃oru.

Kpa ba n s̄oru kpeere baadomma bu ka tabu ko.

4 Ba ra ben yara derewa nge waa.

Kpa ben n̄ə ga n d̄e m̄ nge surək̄oru.

5 Yinni Gusunə, a man t̄n kōso gbaro.

A man gbanagibu giro be ba kasu bu man sura.

6 Wee tii suobu ba man yina beriammɛ.

Ba man taa yinuammɛ swaa s̄ə.

Ma ba man ȳoru bw̄eyɛ.

7 Adama na n̄e, Gusunə, wuna a sãa nen Yinni.

A swaa tem kp̄iȳ a nen kanaru n̄.

8 Yinni Gusunə, a s̄awa gb̄araru t̄n mi na ra kuke
n ka faaba wa.

A ra nen wiru bere tabun saa s̄ə.

9 A ku de t̄n kōson k̄iru tu kooru.

A ku de ye u nia sãa yu kooru, kpa u ku raa tii sua.

10 Be ba man kooro burem̄

a de ben toranu nu wəri ben wiru wəllə.

¹¹ A bu dǝo wisio kpa a de bu wəri wəru bəkə səo
gèn min di ba n̄ maa kpě bu yari.

¹² Wi u weesu m̄o u n̄ tāsimo tem mε səo.

Kǝsa ya ko n̄ maa gbanagii swīiwa sere u ka kam ko.

¹³ Na yě ma Yinni Gusunə u ra wənwəndo siriewa
dee dee.

Kpa u maa sǎaro n̄n win gem wě.

¹⁴ Geema, gemgibu ba koo nun tǝma kpa ba n wǎa
wunɛn wuswaaə.

141

¹ Womu ge Dafidi u kua. Ge wee.

Yinni Gusunə, na nun soku, a na fuuku n̄n mi.

A n̄n nəə swaa dakio n̄ n̄n sokumə.

² A de n̄n kanaru tu nun girari nge turare nubu
durorugian wiisu.

Kpa n̄ma ye na yiiye ya n̄ sǎa nge k̄eru
te ba ra ka nun naawε wunɛn sǎa yerə yoka.

³ Yinni Gusunə, a n̄n nəə bəkuo.

A n̄n nəə sarusu k̄suo.

⁴ A ku de n̄n ḡru gu da k̄sa gia.

A ku de n̄ kom k̄sum ko ka be ba gem sariru swīi.

A ku de n̄ ka bu t̄əo baka dim di.

⁵ Gemgii ù n̄ man so, k̄ira u man s̄əsi.

U n̄ man gerusi, u man gum t̄arewa n̄n wirə.

Na n̄ ye yinamə.

Adama na n̄ n̄n kanaru marimə t̄n k̄sobun s̄.

⁶ Gusunə, a ben siri kowobu sureo kpenu səo,

kpa bu n̄n gari swaa daki,

domi yi s̄awa gari dori.

⁷ Nge mε b̄a n̄ k̄rə m̄o tem mu ra nəə baare,

nge m̄eya ḡribun wǎa yera koo nəə baara

tu ben kukunu m̄wε ni nu yarinε.

⁸ Yinni Gusunə, wuna na mæɛra.

Wunen miya na kukua.

A ku nen wāaru doke kari sɔɔ.

⁹ A man gbaro tən kōsobun yina ye ba man berien di.

A man gbaro ben taa ye ba man berien di.

¹⁰ A de tən kōso be, bu wəri ben yina sɔɔ,

kpa nɛ, n kisira min di.

142

¹ Dafidin womu ge u kua sanam mɛ u kanaru kua kpee wəru sɔɔ. Ge wee.

² Na Yinni Gusunə nɔɔgiru sue na nùn suuru kanamə.

³ Na nùn nen nuku sankiranu sɔɔmə.

Na nùn nen wahala saariamɛ.

⁴ Nà n mwia kpana, wuna ra n yɛ ye kon ko.

Ba man yina beria swaa yè sɔɔ na sīimə.

⁵ A mærio nəm geuə a wa ma goo sari wi u ka man yɔ̃.

Na n kuku yeru mə.

Goo sari wi u maa nen bwisikunu mə.

⁶ Yinni Gusunə, wuna na sokumə.

Na nɛɛ, wuna a sāa nen kuku yeru.

Wunɛ turowa a sāa nɛgii dunia ye sɔɔ.

⁷ A nen wuri swaa dakio, domi na nuki sankire too.

A man yakio be ba man nɔni sɔɔmən nɔman di,

domi ba man dam kere.

⁸ A man yaro dɛsirun di, kpa n nun takaru ko.

À n man durom kua, geegiba koo na bu man sik-erena.

143

¹ Womu ge Dafidi u kua. Ge wee.

Yinni Gusunə, a nen kanaru nɔɔwə.

Kpa a nen bikiabu swaa daki.

A man wisio wunen bərəkīnirū ka wunen gem sō.

² A ku nε, wunen səm kowo siri,
domi goo sari wi u koo gem wa wunen mi.

³ Nen yiberε u man naa swīi.

U nen wāaru tem taare.

U dera na wāa yam wōkurō nge be ba gu n tε.

⁴ Yen sōna nen hunde ya dam dwiia,
ma na nuki sankire too.

⁵ Na gasən wāaru yaaye.

Na wunen sōma kpuro lasabu m̀,

ma na wunen nōman sōmburu bwisikumō.

⁶ Wuna na nōma tīi.

Nen gōru ga wunen beke barō

nge mε tem gbeba ra n nim kī.

⁷ Yinni Gusunō, na mwia kpana.

A man wisio kpaaka.

A ku man biru kisi kpa n ku ko nge be ba wāa gōriō.

⁸ A man wunen tən geeru sōsio bururu ka yoka,
wuna na naanε sāa.

A man swaa sōsio ye kon swīi,

wuna na nen hunde nōmu sōndia.

⁹ Yinni Gusunō, a man wōro saa nen yiberεban
nōman di,

wunen miya na kuku yeru kasu.

¹⁰ Wuna sāa nen Yinni.

A man sōsio mε ko na n da wunen kīru ko.

A de wunen Hunde geo wi, u man kpara swaa ye ya
nō nε sō.

¹¹ Yinni Gusunō, a man wōro nge mε a nō mwεru
kua.

A nen hunde wunō wahalan di wunen gem sō.

¹² A nen yiberεba kam koosio,

kpa a nen wērōbu kpuro kpeerasia yèn sō a man kī.

Na sāawa wunen səm kowo.

144

¹ Womu ge Dafidi u kua. Ge wee.

Yinni Gusunə, na nun siara
wunε wi a sãa nge nɛn kpee baa.

Wuna a ra man tabu sɔ̄si.

² Wuna a ra man durom kue kpa a man k̄osu.

Wuna a sãa nɛn kuku yee damgiru ka nɛn faaba
kowo.

Wuna a sãa nɛn tɛrɛru te ta ra man ganε.

Wuna a ra de bwesenu nu n man wiru kp̄iye.

³ Yinni Gusunə, wara ra n t̄onu a n sere ka win
bwisikunu m̄.

Wara ra n t̄onu a n sere ka win weeweenu m̄.

⁴ T̄onu u s̄awa nge woo.

Win w̄aarun t̄onu nu s̄awa nge saaru te ta ra
doonε.

⁵ Yinni Gusunə, a de w̄allu tu tem dεbε dεbε ko kpa
a sarama.

A guunu babo kpa d̄ɔ̄ u yari ni s̄ɔ̄n di.

⁶ A de guru maakinu nu s̄ɔ̄sira, kpa a nɛn yiberεba
yarinasia.

A bu s̄ɛnu tweeyo kpa a de bu yarina.

⁷ A wunɛn n̄omu demiam̄a w̄allun di.

A man w̄ɔ̄ro kpa a man faaba ko

nim bakam ka t̄ɔ̄n tukobun min di

⁸ be ba ra n gari kam yaram̄ə ben n̄osun di,

kpa ba n ben n̄əm geu yiye

bu ka n̄ə m̄wεε weesuginu ko.

⁹ Yinni Gusunə, kon nun wom kp̄ə kua.

Kon nun womu kua ka m̄ɔ̄r̄aku s̄erum w̄ɔ̄kuruguu,

¹⁰ wunε wi a ra sinambu faaba ko,

kpa a nε, Dafidi wunɛn s̄əm kowo yara takobi
ḡɔ̄ḡian di.

¹¹ Yinni Gusunə, a man w̄ɔ̄ro,

kpa a man faaba ko tən tukobun nōman di,
 be ba ra n gari kam yaramō ben nōsun di,
 kpa ba n ben nōm geu yīye
 bu ka nōō mwεε weesuginu ko.

¹² A de bεsen bii aluwaaasiba bu ko nge dāa
 ni nu kpia dee dee nin piiburun di,
 kpa bεsen bii wāndiaba bu maa ko kurō burabu
 nge gberε be ba dāka ba sāa sina kpaarun buraru.

¹³ A de bεsen biranu nu dīa bwese bwese ka yibu,
 kpa bεsen yaa sabenu nu dabia nu ko suba nōrōm
 nōrōm
 ka nōrōm nōrōm suba wōku wōkubu bεsen gberu
 kpaanεō.

¹⁴ A de bεsen ketεba bu kuura.
 A ku de goo u sun wōri kpa u sun yoru mwεeri u ka
 doona.
 A ku maa de nuku sankiranun wuri yi nōōra bεsen
 swεε sōō.

¹⁵ Doo nōōrugira bwese te ta sāa nge mε.
 Doo nōōrugira bwese te ta Gusunō mō Yinni.

145

¹ Womu ge Dafidi u kua u ka Gusunō siara. Ge
 wee.

Gusunō nen sina boko, kon nun wōlle sua.
 Kon wunen yīsiru tōma sere ka baadommaō.

² Tōō baatere kon nun siara.
 Meya kon wunen yīsiru tōma sere ka baadommaō.

³ Yinni Gusunō, a kpā. Wuna n weenε bu siara.
 Wunen kpāaru ta ñ nōru mō.

⁴ Saa baayeren tōmbu bu wunen sōma siaro.

⁵ Kon wunen yikon giriman kpāaru gere.
 Kpa n wunen sōm maamaakiginun gari kpara ka
 womu.

⁶ Ba koo wunen dam bakam gari gere,

kpa nε, n maa wunen kp̄aarun gari kpara.

⁷ Ba koo wunen t̄on geerun kp̄aarun yaaya
kpa bu taki ko wunen gem s̄o.

⁸ Yinni Gusun̄o, a w̄onw̄ondu m̄o, a ra maa t̄ambu
durom kue.

A ku ra m̄aru se fuuku. Wunen t̄on geera kp̄a.

⁹ Yinni Gusun̄o, a t̄ambu kpuro k̄i.

Wunen w̄onw̄ondu ta ra s̄osirewa wunen taka
koora kpuro s̄o.

¹⁰ Yinni Gusun̄o, wunen taka koora kpuro ya koo
nun b̄εεε w̄ε,

kpa be ba s̄aa wunεgibu bu nun siara.

¹¹ Ba koo wunen bandun b̄εεεn gari gere,

kpa bu wunen dam gari kpara

¹² bu ka wunen s̄om maamaakiginu t̄ambu s̄osi
ka sere wunen bandun yiikon girima.

¹³ Wunen bandu ta ko n w̄awa sere ka
baadommāo.

M̄eya kaa n tu dii sere ka baadommāo.

Yinni Gusun̄o u ra win n̄o m̄w̄εenu yibie.

Ye u m̄o kpuro s̄o, u ra win t̄on geeru s̄osi*.

¹⁴ Yinni Gusun̄o, a ra t̄on be ba w̄orumaa d̄o gabe,

kpa a be ba dam dwiia t̄asisia.

¹⁵ T̄ambu kpurowa ba m̄εεra wunen mi gia ka
ȳiȳabu,

domi wuna a ra bu d̄ianu w̄ε nin saa s̄o.

¹⁶ A ra wunen n̄oma d̄emiε

kpa a hunde koni baayere w̄ε ȳen bukata ya m̄o.

¹⁷ Yinni Gusun̄o, a s̄awa gemgii wunen sw̄εε kpuro
s̄o.

* **145:13** - Naa sinin b̄onu ya ñ w̄aa yellun tirenu kpuro s̄o. Adama
ya w̄aa Heberum tireru garu s̄o te ba wa d̄aku te.

Meya a ra maa wunen wɔnwɔndu sɔɔsi sɔma ye a mɔ
kpuro sɔɔ.

18 Yinni Gusunɔ, be ba nun sokumɔ ka gɔru dɛɛrɔ,
ben bɔkuɛra a ra n wɔa.

19 A ra be ba nun nasie kɪru yibie
kpa a ben wuri nɔ a bu faaba ko.

20 A ra be ba nun kɪ kɔsu
kpa a tɔn kɔsobu kam koosia.

21 Kon wunɛ Yinni Gusunɔ tɔma
kpa tɔmbu kpuro bu wunen yɪsi dɛɛraru bɛɛɛ wɛ
sere ka baadommaɔ.

146

1 I Yinni Gusunɔ siaro.

Nɛn bwɛra, a Yinni Gusunɔ siaro.

2 Kon wunɛ Yinni Gusunɔ siara nɛn wɔarun tɔnu
kpuro sɔɔ.

Kon wunɛ Gusunɔ nɛn Yinni womu kua nɛn
wɔarun tɔnu kpuro sɔɔ.

3 I ku bɛɛn naanɛ doke sinambu sɔɔ,
ba sɔawa tɔmbu,
ba n̄ kpɛ bu bɛɛ faaba ko.

4 Ben wɛsiaru ta ra doonɛwa kpa bu wura bu ko
tem.

Yen tɔɔ te, ben himba kpuro ya kam kuawa mi.

5 Doo nɔɔrugiiwa win yɪiyɔbu wɔa wunɛ Gusunɔ
Yakɔbun Yinni sɔɔ.

Doo nɔɔrugiiwa wi u win naanɛ doke Gusunɔ win
Yinni sɔɔ.

6 Wiya u wɔllu ka tem kua ka nim wɔku
ka ye ya wɔa ye kpuro sɔɔ.

U sɔawa gemgii sere ka baadommaɔ.

7 U ra be ba dam dɔremɔ ben gem wɛ.

Kpa u be ba gɔru soore dɔanu wɛ.

Yinni Gusunɔ u ra yobu yakie.

8 U ra wǎkoku nǎni wukie.

U ra be ba taare seeye. U ra gemgibu kǎ.

9 U ra sǎbu kǎsu. U ra maa gǎminibu ka gobekuba nǎri.

Kpa u tǎn kǎsobun himba kam koosia.

10 Yinni Gusunǎ, u ko n bandu diiwa sere ka baadommaǎ.

Gusunǎ Siǎnin Yinni, u ko n wǎawa sere ka baadommaǎ.

Yen sǎ, i Yinni Gusunǎ siaro.

147

1 I Yinni Gusunǎ siaro.

Domi n wǎ bu Gusunǎ besen Yinni siara.

N maa wǎ bu nǎn tǎma.

2 Yinni Gusunǎ u Yerusalemu seeyamǎ.

U Yerusalemugii be ba raa yoru mwɛɛra mennamǎ.

3 U be ba nuki sankire nukuru yemiasiamǎ.

U ben mɛɛran bosu bǎkumǎ.

4 U kperi garimǎ ma u yin baayere yǎsiru kǐmǎ.

5 Besen Yinni u kpǎ, u maa dam mǎ.

Win bwisi kun nǎru mǎ.

6 Yinni Gusunǎ u ra wǎnwǎndobu nǎri.

Kpa u tǎn kǎsobu sura sere temǎ.

7 I Yinni Gusunǎ siarabun womusu kuo.

I Gusunǎ besen Yinni siaro ka mǎrǎku.

8 U ra de guru wiru tu wǎllu wukiri,

kpa u gura sǎru kua yu ka ne tem sǎ,

kpa u yakasu kpiisia guunu wǎllǎ.

9 Wiya u ra yaa sabenu dǎanu wǎ,

kpa u gunǎ binu dǎanu wǎ sanam me nu kuuki mǎ.

10 Win naane kun wǎa dumin dam sǎ.

Win yǎiyǎbu kun maa wǎa tǎnun dukan dam sǎ.

11 Be ba nǎn nasie ka be ba win durom yǎiyǎ, beya u kǎ.

12 Yerusalemu, a Yinni Gusunɔ siaro.

Sioni, a Gusunɔ wunen Yinni beere wɛyɔ.

13 Domi wiya u ra wunen kɔnnɔn gambon sɛretii
dam sire,

kpa u wunen tɔmbu domaru kua.

14 U ra de bɔri yendu ta n wɔa wunen temɔ.

Kpa u de alikama ya n yiba wunε sɔɔ.

15 U ra win woodaba nɔsie handunia sɔɔ.

Win gari yi ra duka dewa fuuku fuuku.

16 U ra de nim kperugim mu nε,

kpa mu n buriri nge yɔa sansu.

U ra de guru kpenu nu nε kpa nu n sɔa nge torom.

17 U ra n guru kpee ni kasi mɔwa tia tia.

Wara koo kpɔi u yɔra u yen wooru ma.

18 U n gari gerua, nim kperugim mε, mu ra
yandewa.

U n maa dera woo ga mu swee, mu ra kokuwa mu
doona.

19 U win gari ka win woodaba ka win gere Yakɔbu
wi ba mɔ Isireli sɔɔwa.

20 U n bweseru garu kue mε.

Ten garu ta n maa win woodaba yɛ.

Yen sɔ, i Yinni Gusunɔ siaro.

148

1 I Yinni Gusunɔ siaro.

I Yinni Gusunɔ siaro saa wɔllun di.

I nɔn siaro saa wɔllun sɔɔ sɔɔn di.

2 Bεε win garadoba kpuro, i nɔn siaro.

Bεε win tabu kowobu kpuro, i nɔn siaro.

3 Sɔɔ ka suru, i nɔn siaro.

Bεε kperi kpuro, bεε be i ballimɔ, i nɔn siaro.

4 Bεε be i wɔa wɔllun sɔɔ sɔɔwɔ, i nɔn siaro.

Bεε nim mε mu wɔa wɔllɔ, i nɔn siaro.

⁵ U wooda wē, ye kpuro ya koorā.

Ye kpuro yu nùn siaro.

⁶ U ye tāsisia sere ka baadomma.

U koo wooda yi, win tii kun māa ye saram.

⁷ Saa tem sōn di, i Yinni Gusunō siaro.

Bēē nim wōku ka nim bwee bakanu ka yēē
nanumgii yi yi wāa sō, i Yinni Gusunō
siaro.

⁸ Dōō ka guru kpenu ka guri baka ka bukō ka woo
bōkō,

bēē be i win woodaba mēm nōwammē, i Yinni
Gusunō siaro.

⁹ Bēē guunu ka gungunu ka dāa ye ya ra ma ka
seduruba,

i Yinni Gusunō siaro.

¹⁰ Gbeeku yēē ka yaa sabenu kpuro ka yēē yi yi
kabirimō ka gunōsu,

i Yinni Gusunō siaro.

¹¹ Handunian sinambu ka bwesenu kpuro ka sina
bibu ka handunian siri kowōbu kpuro,

i Yinni Gusunō siaro.

¹² Aluwaasiba ka wōndiaba, tōkōnu ka bibu,

¹³ bēē kpuro, i Yinni Gusunōn yīsiru bēēre wēeyō.

Win yīsira kpā. Win girima ya wōllu ka tem sare.

¹⁴ U win tambu Isireliba be, be ba nun naane sāa
ba wāa win bōkuō dam wesia ma n kua bēēre baka.
Yen sō, i Yinni Gusunō siaro.

149

¹ I Yinni Gusunō siaro.

I Yinni Gusunō wom kpōō kuo.

I nùn tōmō tōmbun suunu sōō be ba nùn naane sāa.

² Isireli, a yēerio wi u nun taka kua sōō.

Siōnigibu, i yēerio bēēn sina bokon sō.

³ I nùn siaro ka yaabu.

I nùn siaro ka baranu ka mərəkunu.

⁴ Yinni Gusunɔ u win tambu kī.

U ra wɔnwɔndobu bɛɛɛ wɛ u bu faaba ko.

⁵ Be ba Yinni Gusunɔ naanɛ sãa, bu nasara suo ka bɛɛɛ baka.

Bu nuku dobun kuuki koowo ben kpin yenu wɔllo.

⁶ Ba n da Gusunɔ siare ka baadomma

kpa takobi ye ba dɛɛra biru ka wuswaa ya n wãa ben nɔmɔ

⁷ bu ka bwese tukunu mɔru kɔsie,

kpa bu nu sɛɛyasia.

⁸ Kpa bu nin sinambu bɔke ka yɔni,

kpa bu maa nin wirugibu bɔke ka sisu,

⁹ kpa bu nu siri nge mɛ ba yorua.

Ya ko n sãawa bɛɛɛ baka win tɔmbun mi be ba nùn naanɛ sãa.

I Yinni Gusunɔ siaro.

150

¹ I Yinni Gusunɔ siaro.

I nùn siaro win sãa yerɔ.

I nùn bɛɛɛ wɛɛyɔ batuma mi win yiiko ya sɔsiramɔ.

² I nùn siaro win sɔm maamaakigii ni u kuan sɔ.

I nùn bɛɛɛ wɛɛyɔ nge mɛ win kpãara nɛ.

³ I nùn siaro ka kɔbi.

I nùn siaro ka mərəkunu ka gɔɔgenu.

⁴ I nùn siaro ka baranu ka yaabu.

I nùn siaro ka mərəkunu ka koronu.

⁵ I nùn siaro ka sɛketirɛ ni nu som do.

⁶ Hunde koni baayere ye ya gesi wɛsiamɔ, yu Yinni Gusunɔ siaro.

I Yinni Gusunɔ siaro.

Bibeli Gusunɔn Gari
The Holy Bible in the Baatonum language of Benin,
also called the Bariba language

copyright © 2013 SIM

Language: Bariba (Baatonum)

Translation by: SIM International

Bariba, Bibeli Gusunɔn Gari

This translation, published by the UEEB/SIM au Benin, was published in 1996.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
00601790-b883-5da1-83f2-d05a7fa289a8